

د دوهم تواریخ کتاب

سلیمان او د حکمت غوښتنه

(لومړی پاچاهان ۳: ۱ - ۱۵)

۱ (۱) د داود زوی سلیمان د خپلې پاچاهۍ واکمني ټینګه کړه،
ځکه چې خپل څښتن خدای یې ورسره مل ؤ او د هغه څخه یې ډېر
قوي پاچا جوړ کړ.

(۲) - (۵) په هغه وخت کې د عبادت ځای لا په جبعون کې ؤ،
یعنې سپېڅلې خېمه چې د څښتن خدمتګار موسی په دښته کې جوړه
کړې وه. د خېمې په مخکې د قربانۍ برنجي ځای ؤ چې د اوري
زوی او د حور لمسي یعنې بصلییل جوړ کړی ؤ.

یوه ورځ سلیمان د اسراییلو قوم، د لښکرو افسرانو او قوماندانانو،
قاضیانو او د قوم او د کورنیو مشرانو ته وویل چې د عبادت هغه
ځای ته لاړ شي چې په جبعون کې ؤ. بیا سلیمان او نور خلک
څښتن ته د عبادت دپاره هلته لاړل. د عبادت ځای په جبعون کې ؤ،
که څه هم داود پاچا له پخوانه د قریه یعاریم څخه د لوظ صندوق
هغې خېمې ته وړی ؤ چې د صندوق دپاره یې په اورشلیم کې
و درولې وه. (۶) سلیمان د قربانۍ په برنجي ځای کې د خېمې په
مخکې زر څاروي د سوځېدونکو نذرانو په توګه وړاندې کړل.

(۷) په هغه شپه خدای سلیمان ته ورښکاره شو او پوښتنه یې وکړه:

«سليمانه! څه غواړې چې تاته يې دركړم؟»

⑧ سليمان په ځواب كې وويل: «تا تل زما د پلار داود سره ډېره مينه بنودلې ده او اوس دې زه د هغه څخه وروسته د پاچا په توگه غوره كړم. ⑨ اى څښتنه خدايه، هغه وعده تر سره كړه چې زما د پلار سره دې كړې ده. تا زه په يو داسې قوم باندې پاچا كړى يم چې د زياتوالي له امله د سيند د شكو په شان نه شمېرل كيږي. ⑩ نو ماته حكمت او علم راکړه چې په هغوى باندې د پاچاهي كولو دپاره ورته اړتيا لرم. كه نه، نو زه به څنگه وكولاى شم چې ستا په دې لوى قوم باندې پاچاهي وكړم؟»

⑪ خداى په ځواب كې وويل: «سليمانه، تا كولاى شول چې زما څخه شتمني او مال او دولت وغواړې، شهرت وغواړې، يا د خپلو دښمنانو تباهي وغواړې يا د خپل ځان دپاره اوږد عمر وغواړې. خو د دې په ځاى دې د حكمت او علم غوښتنه وكړه، ترڅو په سمه توگه زما په قوم باندې پاچاهي وكړې چې ته مې ورته غوره كړى يې. ⑫ نو زه به تاته حكمت او علم دركړم. همدارنگه به زه تاته ډېره شتمني او ډېر عزت هم دركړم چې ستا څخه مخكې يا وروسته هېڅ كوم پاچا نه درلودل او نه به يې ولري.» ⑬ وروسته سليمان د جبعون د عبادت ځاى نه چې د څښتن سپېڅلې څېمه په كې ولاړه وه، اورشليم ته راستون شو او هلته يې په اسرايلو باندې پاچاهي وكړه.

د سليمان شتمني

(لومړی پاچاهان ۱۰: ۲۶ - ۲۹)

۱۴) سليمان خپلې جنگي قواوې چې د خوارلس سوه جنگي گاډيو او دولس زره اسونو نه جوړې شوې وې راغونډې کړې. يوه برخه يې په اورشليم او نورې يې په نورو ځانگړو ښارونو کې ساتلې.

۱۵) د هغه د پاچاهۍ په وخت کې سپين او سره زر په اورشليم کې د تيږو په شان عادي شيان وو او د سبر د ونو لرگي لکه د يهودا د غرونو په لوېديځو لمنو کې د انځرو د ونو په شان پرېمانه وو.

۱۶) د سليمان سوداگرانو اسونه د مصر او ترکيې څخه راوستل. شاهي سوداگرانو به هغه د ترکيې څخه اخیستل. ۱۷) هغوی به د مصر څخه يوه جنگي گاډۍ په شپږ سوه مثقاله سپينو زرو او يو اس به يې په يوسلو پنځوس مثقاله سپينو زرو اخیستل. همدارنگه ځينې به يې د حيتيانو او سوريایانو په پاچاهانو بېرته خرڅول.

د خښتن د کور د جوړولو تياری

(لومړی پاچاهان ۵: ۱ - ۱۸)

۲) ۱) سليمان پرېکړه وکړه چې د خښتن په نوم د عبادت دپاره يو کور او د خپل ځان دپاره يوه مانۍ جوړه کړي. ۲) هغه اويا زره تنه د ودانۍ د موادو د وړلو په کار او اتيا زره تنه يې د غونډيو څخه د تيږو د پرېکولو په کار بوخت کړل. هغه درې زره شپږ سوه سړي د

دې دپاره غوره کړل چې د دغو کارگرانو د کار څارنه وکړي.

۳ سلیمان د صور پاچا حیرام ته دا لاندې پیغام وروولېږه: «پخوا کله چې زما پلار داود خپله مائې ودانوله، تاسو ورته د سبر د ونې لږگي رسول. اوس یې ماته هم راولېږئ. ۴ گورئ، زه د خپل خښتن خدای په نوم یو کور ودانوم. زه یې وقفوم چې هلته خوشبویی وسوځیږي او تل سپېڅلې ډوډۍ هغه ته وړاندې شي. سوځېدونکې نذرانې به هر سهار او ماښام، د هر سبت په ورځ، د نوې میاشتې په اخترونو او د نورو سپېڅلو ورځو په لږ کې زمونږ خښتن خدای ته د هغه د عزت دپاره وړاندې شي. دا کارونه به تل کيږي لکه څنگه چې خښتن اسراییلو ته امر کړی دی.

۵ هغه کور چې زه یې ودانوم هغه به ډېر لوی وي، ځکه چې زمونږ خدای د نورو ټولو خدایانو څخه لوی دی. ۶ خو څوک کولای شي چې خدای ته یو کور جوړ کړي؟ حتی دا اوچت او لوی اسمانونه هم د هغه د اوسېدلو دپاره کوچني دي! زه چې څه کولای شم هغه دا دي چې یو ځای جوړ کړم چې هغه ته په کې قربانۍ وسوځول شي.

۷ اوس ماته یو داسې سړی راولېږه چې په نقش ویستلو کې او همدارنگه د سرو او سپینو زرو، د برنجو او د اوسپنې په کار او د بانجانې، سرو او اسماني رنگو ټوکرو په اوبدلو کې ماهر وي. هغه به د یهودا او اورشلیم د هغو کسبگرو سره یوځای کار کوي چې زما پلار داود غوره کړي وو.

٨ تاسو ماته يو څه د سبر، سروې او د نښتر د ونو لرگي راولېږئ.

زه پوهېږم چې تاسو داسې کارگران لرئ چې د لبنان د لرگيو په پرې کولو کې ماهر دي. زما کارگران به هلته ستاسو د کسانو سره مرسته کوي، ٩ ځکه چې د يو داسې لوی، پرتمين او د جلال نه ډک کور د ودانولو دپاره به زه ډېرو لرگيو ته اړتيا ولرم. ١٠ زه به ستا د لرگيو پرې کوونکو ته دوه زره ټنه غنم ورکړم، په همدې اندازه اوربشې به هم ورکړم، څلور لکه ليتره شراب او په همدې اندازه د زيتونو تېل به ورکړم.»

١١ حيرام پاچا سليمان ته په ځواب کې يو ليک ورولېږه. هغه داسې وليکل: «له دې امله چې څښتن د خپل قوم سره مينه کوي، تاسو يې د هغوی د پاچا په توگه غوره کړي يئ. ١٢ ثنا او صفت دې وي د اسراييلو څښتن خدای ته چې د ځمکې او د اسمان خالق دی! هغه داود پاچا ته يو داسې زوی ورکړی دی چې د حکمت خاوند دی او د علم او د پوهې څخه ډک دی او اوس دا پلان لري چې د څښتن دپاره کور او د خپل ځان دپاره ماني جوړه کړي.

١٣ دا دی زه تاسو ته حورام آبي درلېږم. هغه يو ماهر او تجربه لرونکی کسبگر دی. ١٤ د هغه مور د دان د قبيلې څخه ده او پلار يې د صور څخه دی. هغه په دې پوهيږي چې څنگه د سرو او سپينو زرو، برنجو، اوسپنو، تيرو او لرگيو څخه شيان جوړ کړي. هغه د بانجاني او اسماني او د سرو ټوکرو او کتان سره کار کولای شي. هغه د هر ډول نقش کار کولای شي او د هر ډول نقشونو وړاندیز چې ورته وشي هغه يې جوړولی شي. پرېږدئ چې هغه ستاسو د ماهر و

کارگرانو او د هغو کارگرانو سره کار وکړي چې ستاسو د پلار یعنی داود پاچا دپاره یې کار کاوه.

۱۵ نو مونږ ته هغه غنم، اوربشې، د زيتونو تېل او شراب راولېږئ

چې تاسو یې وعده کړې وه. ۱۶ مونږ به د لبنان په غرونو کې ستاسو د اړتیا وړ ونې ووهو، هغه به د یو بل سره وتړو او په درياب کې به یې لاهو کړو چې تر یافا پورې ورسېږي. د هغه ځای نه یې تاسو کولای شئ چې اورشلیم ته یوسی.»

د خدای د کور جوړېدل شروع کيږي

۱۷ سلیمان ټول هغه پردي خلک وشمېرل چې په اسراییلو کې

اوسېدل لکه څنګه چې د هغه پلار داود شمېرلي وو او د هغوی ټول شمېر یو لک او درې پنځوس زره او شپږ سوه تنه وو. ۱۸ هغه او یا زره تنه د ودانۍ د موادو د وړلو په کار او اتیا زره تنه یې د غونډیو څخه د تیږو د پرېکولو په کار بوخت کړل. هغه درې زره او شپږ سوه تنه نور د دې دپاره غوره کړل چې د کارگرانو د کار څارنه او په خلکو باندې کار وکړي.

سلیمان او د څښتن د کور جوړول

(لومړی پاچاهان ۶: ۱ - ۳۸)

۱-۲ سلیمان د څښتن د کور جوړول د خپلې پاچاهۍ د

څلورم کال په دوهمه میاشت د اورشلیم د موريا په غره باندې پیل

کړل. داود همدا ځای د عبادت ځای په توگه ټاکلی ؤ. هغه ځای یو وخت د بیوسي ارونه درمند ځای ؤ، یعنې هغه ځای چې څښتن د هغه پلار، داود ته وربنکاره شو.

۳ هغه بنیاد چې سلیمان د خدای د کور دپاره کېښود اووه ویشت متره اوږد او نهه متره پلن ؤ. ۴ د کور مخې ته یوه برنډه وه چې سور یې نهه متره او لوړوالی یې څلورپنځوس متره ؤ. د برنډې منځني دېوالونه په سوچه سرو زرو پوښل شوي وو.

۵ سلیمان د کور د اصلي سالون منځني دېوالونه اول د سروې په لرگیو او بیا یې په ښه سرو زرو وپوښل او د خرما د ونو په نقشونو او په داسې نقشونو باندې یې سینگار کړل چې د زنجیرونو په شان ښکارېدل. ۶ هغه د کور په سینگارولو کې د قیمتي تپرو څخه کار واخیست. همدارنگه یې د سرو زرو څخه چې د فروایم څخه راوړل شوي وو، ۷ د چت د تیرونو، د دروازو او د هغو د چوکاټونو او د دېوالونو په پوښولو کې کار واخیست. سلیمان د اسماني مخلوقاتو نقشونه هم په دېوالونو کې وویستل.

۸ ډېر سپېڅلی ځای نهه متره اوږد او نهه متره پلن ؤ او دا د کور پوره پلنوالی ؤ. د دې ځای د دېوالونو په پوښولو کې د شلو ټنو څخه زیات ښه سره زر ولگېدل. ۹ د هر مېخ په جوړولو کې د نیم کیلوگرام نه زیات سره زر ولگېدل او د پاسنیو کوټو دېوالونه هم په سرو زرو وپوښل شول.

۱۰ سلیمان د اسماني مخلوقاتو دوه مجسمې جوړې کړې د دې

دپاره چې په ډېر سپېڅلي ځای کې يې کېږدي. بيا يې هغه په سرو
زرو باندې وپوښلې. (۱۱) - (۱۳) هغه هلته څنګ په څنګ ولاړې وې
او مخونه يې د عمومي سالون خواته وو. هرې يوې يې دوه دوه
وزرونه درلودل، هر وزر يې دوه متره او شل سانتي اوږد ؤ او دا
دومره خپاره شوي وو چې د کوټې په منځ کې په يو بل باندې لګېدل
او د کوټې دپوالونو ته رسېدل او د نهو مترو په پلنوالي سره غزېدلې
وو.

(۱۴) يوه پرده د ښه کتان څخه جوړه شوې وه چې په اسماني،
بانجاني او سرو وړيو او بدل شوې وه او د اسماني مخلوقاتو د نقشونو
ګلدوزي په کې شوې وه.

دوه برنجي ستنې

(لومړی پاچاهان ۷: ۱۵ - ۲۲)

(۱۵) د کور د دروازې د خولې دپاره دوه ستنې جوړې شوې. هره
يوه يې شپاړس متره لوړه وه او په سرونو باندې يې تاجونه وو چې
دوه متره او شل سانتي لوړ وو. (۱۶) د هغو ستنو سرونه د جالی په
شان د زنځيرونو په نقشونو او په سلو برنجي انارو باندې سينگار
شوي وو. (۱۷) سليمان يوه ستنه د کور د دروازې جنوب خواته
ودروله او د ياکين په نوم يې ياده کړه. بله يې د دروازې شمال خواته
ودروله او هغه يې د بوغز په نوم ياده کړه.

د خدای د کور دپاره سامان

(لومړی پاچاهان ۷: ۲۳ - ۵۱)

۴ (۱) سلیمان د برنجو څخه د قربانی ځای جوړ کړ چې اندازه یې نهه متره مربع او لوړوالی یې څلورنیم متره ؤ. (۲) هغه د برنجو څخه یوه گرده تانکی هم جوړه کړه چې ژوروالی یې دوه متره او شل سانتي، قطر یې څلورنیم متره او گردچاپر یې دیارلس نیم متره ؤ. (۳) د تانکی د غاړې گردچاپره په دوو قطارونو کې لاندې او باندې بڼکلي کړای شوي وه. دا بڼکلا د غویانو په شکل وه او د تانکی د نورو برخو سره یوځای قالب شوي وو.

(۴) تانکی د دولسو برنجي غویانو په شا باندې ولاړه وه چې درې یې شمال ته، درې یې جنوب ته، درې یې ختیځ ته او درې یې لوېدیځ ته مخامخ وو. تانکی د هغو دپاسه وه او د هغو سرونه بیرون خواته وو. (۵) د هغه پنډوالی پنځه اویا ملي متره ؤ او څنډه یې د جام د څنډې په شان وه، لکه د سوسن د غوړېدلي گل په شان. په دې تانکی کې د شپېته زرو لیټرو نه زیاتې اوبه ځایېدلې.

(۶) هغه لس تشتونه هم جوړ کړل چې پنځه دانې یې د کور جنوب خواته کېښودل شي او پنځه شمال خواته. د هغو څخه به د داسې حیواناتو د بدن د برخو په کنگالولو کې کار اخیستل کېده چې د سوځېدونکو نذرانو دپاره وو. په تانکی کې اوبه د کاهنانو دپاره وې چې د ځان د وینځلو دپاره ورڅخه کار واخلي.

(۷) د پلان سره سم لس د سرو زرو څراغدانونه هم جوړ شول.

سليمان دا خراغدانونه د خدای د کور په منځ کې کېښودل. هغه د اصلي سالون دواړو خواوو ته پنځه، پنځه دانې خراغدانونه کېښودل. ۸ هغه لس مېزونه هم جوړ کړل او په اصلي سالون کې يې کېښودل، يعنې دواړو خواوو ته يې پنځه، پنځه مېزونه کېښودل. بيا هغه د سرو زرو څخه سل دانې د وينې د شيندلو کاسې هم جوړې کړې.

۹ سليمان د دوه حوډليو د جوړولو حکم ورکړ: يوه کوچنۍ حوډلۍ چې يوازې کاهنان ورڅخه کار واخلي او يوه لويه حوډلۍ. د دې حوډليو دروازې په برنجو پوښل شوې وې. ۱۰ ټانکۍ د کور جنوب ختيځ کڼج ته نژدې ځای په ځای کړای شوه.

۱۱ حورام همدارنگه تشتونه، بېلچې او د وينو د شيندلو کاسې جوړې کړې.

نو حورام هغه کارونه پای ته ورسول چې د سليمان پاچا دپاره يې د خدای د کور په خاطر په خپله غاړه اخيستي وو:

۱۲ دوه ستنې

د ستنو په سر باندې د کاسو په شان دوه تاجونه
د جاليو دوه سپټونه، د ستنو په سر باندې د کاسو په شان
دوه تاجونه د سينگارولو دپاره

۱۳ د دوو سپټونو جاليو دپاره څلور سوه برنجي انار. (د

هرې جالی دپاره د برنجي انارو دوه قطارونه چې د ستنو په
سر باندې د کاسو په شان تاجونه د ښکلا دپاره وو.)

١٤ هغه گاډۍ د هغو د تشتونو سره هم جوړې کړې

١٥ ټانکۍ او د هغې لاندې دولس برنجي غويان

١٦ د سرو ابرو دپاره لوبني او همدارنگه بېلچې او د

غوبنې قاشق پنډې

د خښتن د کور ټول سامان چې حورام د سليمان پاچا دپاره جوړ کړی ؤ، د صيقل شويو برنجو څخه ؤ.

١٧ دا شيان پاچا د اردن په دره کې د سوکوت او صريده ترمنځ د خاورې په قالبونو کې جوړ کړي وو. ١٨ دومره ډېر شيان جوړ شول چې هېچا د هغو برنجو ټول وزن معلوم نه کړ چې ورڅخه کار اخيستل کېده.

١٩ همدارنگه سليمان د خدای د کور دپاره ټول سامان جوړ کړ: د قربانۍ ځای د سرو زرو څخه او ميزونه چې هغه سپېڅلې ډوډۍ به ورباندې ايښودل کېدله چې خدای ته به نذرانه کېدله. ٢٠ د سوچه سرو زرو څراغدانونه او څراغونه چې د پلان سره سم به د ډېر سپېڅلي ځای په مخکې بېدل؛ ٢١ د گلانو نقشونه، څراغونه او انبورونه - ټول د سوچه سرو زرو؛ ٢٢ د سوچه سرو زرو د پلټې پاکوونکي، د وینو د شيندلو کاسې، د خوشبویي پشقابونه او د اور لوبني. د خدای د کور ډېر سپېڅلي ځای او د اصلي سالون دروازې هم د سرو زرو څخه تيارې شوې.

٥ ١ کله چې سليمان پاچا د خښتن د کور ټول کارونه پای ته

ورسول، بيا سليمان هغه شيان يعني سپين او سره زر او نور سامان چې د هغه پلار داود خښتن ته وقف كړى ؤ، هغه يې د خداى د كور په خزانو كې كېښود.

د خداى كور ته د لوظ صندوق راوړل

(لومړى پاچاهان ۸: ۱-۱۳)

۲ وروسته بيا سليمان د اسراييلو سپين بريږي، د قبيلو ټول مشران او د اسراييلو د طايفو رئيسان اورشليم ته راوغوښتل چې د خښتن د لوظ صندوق د صهيون يعني د داود د ښار څخه د خداى كور ته يوسي. ۳ هغوى ټول په اوومه مياشت د جونگړو په اختر كې د پاچا په حضور كې راغونډ شول. ۴ كله چې د اسراييلو ټول سپين بريږي راغونډ شول، لاويانو د لوظ صندوق پورته كړ ۵ او هغه يې د خداى كور ته يووړ. كاهنانو او لاويانو هم د خښتن سپېڅلي خېمه او د هغې ټول سپېڅلى سامان د خداى كور ته راوړ. ۶ سليمان پاچا او د اسراييلو ټول قوم د لوظ د صندوق مخې ته راغونډ شول او دومره ډېر پسونه او غويان يې قرباني كړل چې نه شمېرل كېدل.

۷ كاهنانو د خښتن د لوظ صندوق خپل ځاى ته چې د خداى په كور كې ؤ، يعني دننه ډېر سپېڅلي ځاى ته راوړ او هغه يې د اسماني مخلوقاتو د وزرونو لاندې كېښود. ۸ اسماني مخلوقاتو خپل وزرونه په هغه ځاى باندې چې هلته د لوظ صندوق ؤ، خپاره كړل. هغوى په صندوق او د هغه په وړونكو ميلو باندې سيورى واچاوه. ۹ ميلې دومره اوږدې وې چې د هغوى سرونه د خداى د كور د

اصلي سالون څخه چې ډېر سپېڅلي ځای ته مخامخ ؤ ليدل کېدلې،
خو د کوم بل ځای څخه نه ليدل کېدلې. هغه ميلې تر نن ورځې
پورې په هغه ځای کې دي. (۱۰) د لوظ په صندوق کې بل هېڅ شی
نه ؤ، پرته د تيږو د هغو دوو لوحو څخه چې موسی د سینا په غره
کې په هغه کې ايښې وې، چېرته چې څښتن د اسراييلو د خلکو د
مصر څخه د وتلو وروسته د هغوی سره لوظ وکړ.

(۱۱) - (۱۳) د هرې ډلې کاهنانو خپل ځانونه پاک کړي وو. ټولو
لاوي ساز غږوونکو يعنې اساف، هيمن، يدوتون او د هغوی زامنو او
خپلوانو د ښه کتان کالي اغوستي وو. هغوی د قربانۍ د ځای ختيځ
خواته ولاړ وو او تالونه، چنگونه او ربابونه يې غږول. د دغو ساز
غږوونکو سره يوسلو شل کاهنان وو او سرنې يې غږول.

سندرغاړو په پوره ډول د سرنیو، تالونو او ربابونو سره څښتن ته د
ستاینې داسې سندرې ويلې:

ځکه څښتن دی نېک

ده ابدې د هغه مينه

د کاهنانو د تگ سره سم د څښتن کور ناڅاپه د ورېځو څخه ډک
شو. (۱۴) کاهنانو د ورېځې له امله ونه شو کولای چې خپل خدمت
تر سره کړي، ځکه چې د څښتن کور د هغه د جلال نه ډک شوی ؤ.

۶ ﴿۱﴾ بيا سليمان دعا وکړه: «څښتنه، تا ويلي دي چې زه به په توره تياره کې اوسېرم. ﴿۲﴾ ستا دپاره مې يو پرتمين کور جوړ کړی دی، داسې ځای چې د تل دپاره په کې واوسېږي.»

﴿۳﴾ هغه وخت چې د اسراييلو خلک په هغه ځای کې ولاړ وو، پاچا خپل مخ د هغوی خواته راواړاوه او د خدای څخه يې هغوی ته برکت وغوښت. ﴿۴﴾ بيا هغه وويل: «تدا دې وي د اسراييلو څښتن خدای ته! کومه وعده چې هغه زما د پلار داود سره کړې وه، هغه يې سرته ورسوله. څښتن هغه ته ويلي وو: ﴿۵﴾ له هغه وخت راهيسې چې ما خپل قوم د مصر څخه راوويست، ما د اسراييلو په کومې قبيلې کې هېڅ يو ښار غوره نه کړ چې په هغه کې دې زما دپاره کور جوړ شي او زما عبادت دې په کې وشي. نه مې څوک د دې دپاره غوره کړی دی چې زما د قوم يعنې د اسراييلو مشري وکړي. ﴿۶﴾ خو اوس مې اورشليم د داسې ځای په توگه غوره کړی دی چې زما عبادت په کې وشي او ما داود غوره کړی دی چې زما په قوم باندې پاچاهي وکړي.»

﴿۷﴾ بيا سليمان وويل: «دا زما د پلار هيله وه چې د اسراييلو د څښتن خدای د عبادت دپاره يو کور جوړ کړي. ﴿۸﴾ خو څښتن هغه ته وويل: «ستا هيله په ځای وه چې غوښتل دې زما د عبادت دپاره يو کور جوړ کړې، ﴿۹﴾ خو ته به هغه جوړ نه کړې، بلکې ستا

خپل زوی به زما کور جوړ کړي.»

١٠ نو هغه وعده چې څښتن کړې وه، هغه یې سرته ورسوله. زه د خپل پلار داود په ځای پاچا شوم او اوس د اسراییلو په تخت باندې ناست یم او د اسراییلو د څښتن خدای د عبادت دپاره مې کور جوړ کړی دی. ١١ ما د خدای په کور کې د لوظ صندوق ایښی دی. په هغه کې د څښتن د لوظ د تیرو لوحې دي، یعنې هغه لوظ چې د اسراییلو د قوم سره یې کړی ؤ.»

د سلیمان دعا

(لومړی پاچاهان ٨: ٢٢ - ٥٣)

١٢ بیا سلیمان د څښتن د قربانۍ د ځای مخې ته د اسراییلو د غونډې په مخکې ودرېده او خپل لاسونه یې د دعا په خاطر پورته کړل. ١٣ سلیمان یو برنجي منبر جوړ کړی ؤ او د حوډلی په منځ کې یې ایښی ؤ. هغه دوه متره او شل سانتي مربع ؤ او لوړوالی یې یو متر او دېرش سانتي ؤ. هغه دې منبر ته ورپورته شو او په داسې ځای کې په گوندو شو چې د اسراییلو ټولې غونډې لیدلې شو، خپل لاسونه یې د اسمان خواته پورته کړل ١٤ او دعا یې وکړه: «ای د اسراییلو څښتن خدایه، په اسمان او ځمکه کې ستا په شان خدای نشته! ته د خپلو خلکو سره په خپل لوظ باندې ټینګ ولاړ یې او هغوی ته چې د زړه له کومې ستا اطاعت کوي، خپله تلپاتې مینه څرگندوي. ١٥ هغه وعده چې تا زما د پلار یعنې خپل خدمتگار داود سره کړې وه، هغه دې نن تر سره کړه.»

١٦ نو اوس ای د اسراییلو خښتن خدایه! زه دعا کوم چې ته هغه بله وعده هم سرته ورسوي چې زما د پلار سره دې کړې وه او ویلي دي وو: که ستا اولاده ستا په شان په غور سره زما شریعت او حکمونه په ځای کړي، نو تل به د هغوی څخه یو یې د اسراییلو پاچا وي. ١٧ نو اوس، ای د اسراییلو خښتن خدایه! د هر شي وعده چې تا د خپل خدمتگار داود سره کړې وه، هغه دې رښتیا شي.

١٨ خو ای خدایه، ایا ته په رښتیا سره کولای شې چې د خلکو په منځ کې په ځمکه ژوند وکړې؟ حتی ټول اسمانونه دومره لوی نه دي چې ته په کې ځای شې، نو څنگه به وکولای شې چې په دې کور کې چې ما ستا دپاره جوړ کړی دی، واوسېږې؟ ١٩ بیا هم ای زما خښتن خدایه، د خپل خدمتگار دعا او هغه زاری چې ستا د رحم دپاره یې کوي، قبولې کړه. هغه فریاد او دعا واوره چې ستا خدمتگار یې ستا په حضور کې کوي. ٢٠ په دې کور باندې شپه او ورځ خپل نظر وساته. تا وعده کړې ده چې دا هغه ځای دی چې ستا عبادت به په کې وشي. نو هرکله چې زه خپل منځ دې کور ته اړوم او دعا کوم، هغه دعا قبوله کړه! ٢١ د خپل خدمتگار او د خپل قوم اسراییلو زاری چې د دې کور خواته یې کوي، واوره. د خپل استوګنځي یعنی د اسمان څخه یې واوره او مونږ وبخښه.

٢٢ کله چې یو سړی د بل سړي په وړاندې په گناه کولو باندې تورن شوی وي او هغه د خدای د کور د قربانۍ ځای ته راوستل شي او دا قسم وخورې چې هغه بې گناه دی، ٢٣ ای خښتنه، په اسمان کې یې واوره او د هغوی ترمنځ قضاوت وکړه. گناهکار ته داسې سزا

ورکړه چې د هغې وړ وي او هغه څوک چې بې گناه وي، نو هغه ازاد کړه.

۲۴) کله چې ستا قوم اسراييل د هغې گناه له امله چې ستا په وړاندې يې کړې وي د دښمن له خوا ماتې وخورې او کله چې هغوی بېرته ستا خواته راوگرځي او په دې کور کې تاته دعا او د بخښنې دپاره زاری وکړي، ۲۵) په هغه وخت کې په اسمان کې هغه دعا او زاری قبولې کړه. د خپل قوم اسراييلو گناه وبخښه او هغوی بېرته هغې ځمکې ته راوله چې هغوی او د هغوی نیکونو ته دې ورکړې وه.

۲۶) فرض کړه د خپل قوم د گناه له امله چې ستا په وړاندې يې کړې وي باران ودروې. کله چې هغوی د دې کور په لور دعا وکړي او ستا د نوم ثنا او صفت وکړي او د خپلې گناه نه توبه وباسي، ځکه چې تا هغوی ته سزا ورکړې ده، ۲۷) نو بيا د هغوی دعا په اسمان کې واوړه او د خپل قوم اسراييلو يعنې د خپلو خدمتگارانو گناهونه وبخښه. هغوی ته د ژوند سمه لاره وروښايه او په هغه ځمکه باندې چې تا خپل قوم ته د ملکیت په توگه ورکړې ده، باران ووروه.

۲۸) کله چې په هېواد باندې قحطي، وبا، د غلو دانو په فصل سوځيدونکې باد يا مرض يا د ملخانو حمله راشي يا د هغوی دښمنان د هغوی ښارونه کلابند کړي، هره بلا يا مرض چې راشي، ۲۹) د هغوی دعاگانې او زاری واوړه. که چېرې ستا د قوم اسراييلو څخه يو څوک د غم او مصيبت په وخت کې خپل لاسونه د دې کور خواته ته پورته کړي، ۳۰) د هغه دعا واوړه. خپل د اوسېدلو په

خای یعنی په اسمان کې هغه ته غوږ ونیسه او هغه وبخښه. یوازې ته د انسان د زړه څخه خبر یې. د هر سړي سره داسې رویه وکړه څنگه چې د هغې وړ وي، (۳۱) ترڅو ستا خلک ټول ژوند په هغې ځمکې کې چې تا زمونږ نیکونو ته ورکړې وه، ستا عزت او اطاعت وکړي.

(۳۲) کله چې یو پردی سړی د کوم لېرې هېواد څخه چې ستا لوی نوم او شهرت یې اورېدلی وي او ستا د قدرت او لویو کارونو څخه خبر شوی وي، راشي او د دې کور خواته دعا وکړي، (۳۳) نو د اسمان څخه چې ستا د اوسېدلو خای دی د هغه دعا قبوله کړه او هرڅه چې هغه سړی درڅخه غواړي ورته ورپې کړه. په دې ډول به د ټولې نړۍ قومونه ستا د خپل قوم اسراییلو په شان تا وپېژني، ستا څخه ووپېرې او په دې باندې به پوه شي چې دغه کور چې ما جوړ کړی دی، ستا په نوم یادېږي.

(۳۴) کله چې ته خپل قوم لېرې چې د خپلو دښمنانو سره د جگړې دپاره لار شي او هغوی که هر چېرې وي، بیا د هغه ښار خواته چې تا غوره کړی دی او د دې کور په طرف چې ما ستا د عبادت دپاره جوړ کړی تاته دعا وکړي، (۳۵) د هغوی زاری او دعاگانې واوړه. د اسمان څخه د هغوی دعاگانې قبولې کړه او هغوی ته بری ورکړه.

(۳۶) کله چې ستا قوم ستا په وړاندې گناه وکړي - او داسې څوک نشته چې گناه ونه کړي - او ته په هغوی په قهر شي، پرېږدې چې دښمنان هغوی ته ماتې ورکړي او هغوی یو بل هېواد ته که هغه نژدې وي یا لېرې د اسیرانو په توگه بوځي، (۳۷) نو د خپلو خلکو زاری او دعاگانې واوړه. که هغوی د اسیرتوب په هېواد کې توبه وباسي،

تاته زاری وکړي او دا اقرار وکړي چې هغوی خومره گناهکار او بد

عمله دي، نو ای خښتنه! د هغوی زاری او دعاگانې قبولې کړه. (۳۸)

که چېرې هغوی په هغه هېواد کې په رښتیا او اخلاص سره توبه

وباسي او د هغه هېواد چې تا زمونږ نیکونو ته ورکړی دی، هغه ښار

چې تا غوره کړی دی او د دې کور خواته چې ستا دپاره مې جوړ

کړی دی، خپل مخونه واپروي او تاته دعا وکړي، (۳۹) نو هغه وخت

د هغوی زاری او دعاگانې واوره. په اسمان کې چې ستا د اوسېدلو

ځای دی، هغه قبولې کړه. د هغوی سره مرسته وکړه او د خپل قوم

ټول گناهونه وبخښه.

(۴۰) اوس ای زما خدایه، مونږ ته وگوره او په دې ځای کې زمونږ

دعاگانو ته غوږ ونیسه او قبولې یې کړه. (۴۱) ای خښتن خدایه،

اوس راپورته شه او د لوظ د صندوق سره چې ستا د قدرت نښه ده،

خپل کور ته راشه او هلته تر ابده پورې اوسه. زه دعا کوم کله چې د

خلکو د ژغورلو دپاره کاهنان ستا د قدرت اعلان وکړي، څوک چې

تاته وفاداره دي د هغه کار دپاره به خوشحالي وکړي چې تا د هغوی

دپاره کړی دی. (۴۲) ای خښتن خدایه، تل هغه مینه په یاد ساته

چې تا د خپل خدمتگار داود سره کوله او د خپل غوره شوي پاچا

څخه مخ مه اړوه.»

سلیمان او د خدای د کور وقف کېدل

(لومړی پاچاهان ۸: ۶۲ - ۶۶)

۷ (۱) څنگه چې سلیمان د دعا کولو څخه وزگار شو، نو د اسمان

څخه اور نازل شو او سوځېدونکې نذرانه او نورې قربانۍ يې
وسوځولې. بيا د څښتن د جلال څخه کور ډک شو (۲) او کاهنانو
له دې امله نه شو کولای چې دننه لاړ شي.

(۳) کله چې د اسراييلو قوم اور په رابښکته کېدو او د څښتن جلال
يې د کور د پاسه وليد، هغوی په ځمکه باندې چې په تېرو باندې
فرش شوې وه، سجده وکړه او د څښتن عبادت او د هغه شکر يې ادا
کړ. هغوی دا دعا وکړه:

څښتن نېک دی

ده ابدي د هغه مينه

(۴) وروسته بيا پاچا او ټولو خلکو د څښتن حضور ته قربانۍ
وړاندې کړې. (۵) سليمان پاچا دوه ويشت زره غويان او يوسلو
شل زره پسونه او وزې قرباني کړې. نو په دې ډول پاچا او ټولو
خلکو د خدای کور وقف کړ. (۶) کاهنان په خپلو ټاکل شويو
ځايونو کې ودرېدل. همدارنگه لاويانو د موسيقۍ د هغو آلو په غږولو
سره چې داود جوړې کړې وې، د څښتن ستاينه يې کوله او سندرې
يې ويلې: «د هغه مينه تلپاتې ده،» لکه څنگه چې داود هغوی د دې
وظيفې دپاره ټاکلي وو. هغوی ته مخامخ کاهنانو په داسې حال کې
چې د اسراييلو ټول خلک ولاړ وو، سرنې غږول.

(۷) سليمان د حويلۍ منځنۍ برخه يعنې د څښتن کور ته مخامخ
ځای سپېڅلی وگرځاوه، هغه ځکه دا کار وکړ چې د برنجو د قربانۍ

ځای چې هغه جوړ کړی ؤ د دې ټولو نذرانو د ځایېدلو دپاره ډېر کوچنی ؤ. نو په سپېڅلي ځای کې یې سوځېدونکې نذرانې، د غلو دانو نذرانې او د څارویو وازگې د سلامتۍ د نذرانو دپاره وړاندې کړې.

۸ سلیمان او د اسراییلو قوم اووه ورځې اختر ولمانځه. په هغه کې په شمال کې د حمات د کنډو څخه نیولې په جنوب کې د مصر تر پولې ډېر خلک راغلي وو. ۹ هغوی ټولې څوارلس ورځې لمانځلې وې، اووه ورځې د قربانۍ ځای د وقف کېدو دپاره او اووه نورې ورځې د اختر دپاره. بیا په پنځلسمه ورځ ټول خلک د وروستنۍ غونډې دپاره سره راټول شول. ۱۰ د اوومې میاشتې په درویشتمه ورځ سلیمان خلک رخصت کړل. هغوی د هغو بنو کارونو له امله چې څښتن د داود، سلیمان او د خپل قوم اسراییلو دپاره یې کړي وو، په خوښۍ او خوشحاله زړونو خپلو کورونو ته لاړل.

سلیمان ته د څښتن بیا ښکاره کېدل

(لومړۍ پاچاهان ۹: ۱ - ۹)

۱۱ کله چې سلیمان د څښتن کور او د شاهي ماڼۍ کار پای ته ورساوه او په بریالیتوب سره یې د هغو دپاره خپلې ټولې نقشې عملي کړې، ۱۲ څښتن په شپه کې هغه ته ورښکاره شو. هغه سلیمان ته وویل: «ما ستا دعا قبوله کړه او دا کور مې د داسې ځای په توګه غوره کړ چې ماته په کې قربانۍ وړاندې شي.

۱۳ کله چې زه باران ودروم یا ملخان ولېږم چې فصلونه وخورې

يا په خپل قوم باندې وبا نازله کړم، (۱۴) که چپرې زما قوم چې زما په نامه نومول شوی دی، ماته د عاجزی سر تپت کړي، دعا وکړي، ماته رجوع وکړي او گناه کول بس کړي، بیا به زه د هغوی دعا په اسمان کې قبوله کړم. زه به هغوی وبخښم او یوځل بیا به د هغوی ځمکه حاصلخېزه کړم. (۱۵) زه به سترگې په لار یم او د دې دپاره به تیار یم چې هغه ټولې دعاگانې قبولې کړم چې دلته کېږي، (۱۶) ځکه چې ما دا کور غوره کړی دی او د داسې ځای په توگه مې سپېڅلی کړی دی چې تل تر تله زما عبادت په کې وشي. زه به په هغه باندې خپل نظر ساتم او تل به د هغه ساتنه کوم.

(۱۷) که چپرې ته د خپل پلار داود په شان په وفاداری سره زما خدمت وکړي او زما د قوانینو څخه اطاعت وکړي او هر هغه څه چې ما درته د هغه حکم کړی دی سرته ورسوي، (۱۸) زه به هغه لوظ پوره کړم چې ستا د پلار داود سره مې کړی ؤ او ویلي مې وو چې د هغه اولاده به تل تر تله په اسراییلو باندې پاچاهي وکړي.

(۱۹) خو که چپرې تاسو یا د اسراییلو د قوم څخه یو څوک زما د هغو قوانینو او حکمونو څخه سرغړونه وکړي چې تاسو ته مې درکړي دي او د نورو خدایانو خدمت او عبادت وکړئ، (۲۰) نو زه به تاسو د هغې ځمکې څخه وباسم چې تاسو ته مې درکړې ده. همدارنگه به دا کور چې ما سپېڅلی کړی دی چې زما عبادت به په کې کېږي، پرېږدم او په هرځای کې به خلک په هغه باندې ملنډې ووهي او د هغه سپکاوی به وکړي. (۲۱) اوس د دې کور ډېر درناوی کېږي. خو کله چې داسې وشي، هرڅوک چې د هغې په خوا

کې تېرېري هغه به حيران شي او پوښتنه به کوي: څښتن ولې دې هېواد او دې کور سره داسې عمل کړی دی؟ (۲۲) خلک به په ځواب کې وايي: دا ځکه چې هغوی خپل د نیکونو څښتن خدای چې هغوی یې د مصر څخه راویستلي وو، پرې ایښی دی. هغوی نور خدایان غوره کړي دي او د هغوی خدمت او عبادت کوي. له دې امله څښتن په هغوی باندې دا مصیبت راوستلی دی.»

د سلیمان نور کارونه

(لومړی پاچاهان ۹: ۱۰ - ۲۸)

۱ سلیمان په شلو کالو کې د څښتن کور او خپله ماڼۍ جوړه کړه. (۲) سلیمان هغه ښارگوټي هم بېرته ودان کړل چې حیرام پاچا هغه ته ورکړي وو او اسرایلیان یې هلته ولېږل چې په کې واوسېږي.

۳ سلیمان په حمات صوبه باندې برید وکړ او هغه ځای یې ونيوه. (۴) هغه د تدمور ښار چې په دښته کې ؤ، قوي کړ او په حمات کې یې هغه ټول ښارونه هم ودان کړل چې د ذخیرو د ساتلو مرکزونه وو. (۵) سلیمان دا لاندېني ښارونه هم بېرته ودان کړل: پورتنی او

ښکتنی بیت حورون (هغه دواړه قوي ښارونه وو چې داسې دروازې یې درلودلې چې اړمونه یې درلودل). (۶) سلیمان بعلت او هغه ښارونه ودان کړل چې هغه ذخیري په کې ساتلې او هغه ښارونه یې هم ودان کړل چې د هغه د اسونو او جنګي گاډیو دپاره وو. همدارنګه هغه هرڅه چې غوښتل په اورشلیم، لبنان او په هغې ټولې سیمې کې چې هغه ورباندې پاچاهي کوله، ودان کړل.

(۷) - (۸) سلیمان د بېگار دپاره دکنعان د خلکو ټوله اولاده

مزدوران ونيول، يعنې هغه خلک چې د اسراييلو قوم د هغوی د هېواد د نيولو په وخت کې له منځه يو نه وړل. په دې کې حيتيان، اموريان، فرزبان، حويان او ييوسيان شامل وو چې د هغوی اولاده تر اوسه پورې غلامان دي. (۹) خو سلیمان د اسراييليانو څخه يو هم د بېگار دپاره ونه نيوه، بلکې هغوی د هغه عسکر، قوماندانان او د هغه د جنگي گاډيو قوماندانان او گاډي وانان وو.

(۱۰) همدارنگه هغوی د سلیمان پاچا د ودانۍ د جوړولو لوړ رتبه مامورين وو. دوه سوه او پنځوسو کسانو به د هغو خلکو څارنه کوله چې کار به يې کاوه.

(۱۱) سلیمان خپله بنځه چې د فرعون لور وه، د داود د ښار څخه خپلې نوې ماني ته چې د هغې دپاره يې جوړه کړې وه، بوتله. ځکه هغه وويل: «زما بنځه نه شي کولای د داود، يعنې د اسراييلو د پاچا په ماني کې ژوند وکړي، ځکه په هرځای کې چې د لوظ صندوق ايښودل شوی وي، هغه ځای سپېڅلی دی.»

(۱۲) سلیمان د قربانۍ په هغه ځای کې چې هغه د خدای د کور برنډې ته مخامخ جوړ کړی ؤ، څښتن ته سوځېدونکې نذرانې قرباني کړې. (۱۳) هغه د موسی شرطونه پوره کړل چې د سبت په ورځ، د نوې مياشتې په اختر او په درېو اخترونو کې چې هر کال راځي يعنې د فطيرې ډوډۍ اختر، د لو اختر او د جونگړو په اختر کې څښتن ته سوځېدونکې نذرانې وړاندې کېدلې.

۱۴) بيا سليمان د خدای په کور کې کاهنانو او لويانو ته خپلې
وظيفې وروسپارلې او هغه اصول يې سرته ورسول چې خپل پلار
يعنې داود ورکړي وو. لويانو د ستاينې او د عبادت مشري په غاړه
اخيستې وه او د کاهنانو سره به يې د هغوی په وظيفو کې مرسته
کوله. هغه د هرې دروازې دپاره ډله بيز ساتونکي هم وټاکل، ځکه
چې دا د خدای د خدمتگار داود حکم ؤ. ۱۵) کاهنانو او لويانو
هغه لارښوونې چې داود پاچا هغوی ته د خزانو او نورو موضوعگانو
په اړه ورکړې وې، په غور او تفصيل سره ترسره کړې.

۱۶) په دې ډول د سليمان ټول کارونه پوره شول. د خښتن د کور د
بنياد ايښودلو څخه نيولې د هغه د پوره کېدو پورې ټول کارونه په
برياليتوب سره سرته ورسېدل.

۱۷) وروسته سليمان عصيون جابر او د ايلت ښارگوټو ته لاړ چې د
ادوم د درياب په غاړه پراته وو. ۱۸) حيرام د خپلو سړيو د امر
لاندي او د تجربه لرونکو کشتيو انانو سره هغه ته کشتی گانې
ورولېرلې. هغوی د سلېمان د کسانو سره په کشتی گانو کې اوفير ته
سفر وکړ او د پنځلسو تنو څخه زيات سره زر يې راوړل او هغه يې
سليمان پاچا ته وسپارل.

د سليمان او د شيبا د ملکې ليدنه او کتنه

(لومړی پاچاهان ۱۰: ۱-۱۳)

۹) ۱) کله چې د شيبا ملکې د سليمان د شهرت په اړه واورېدل،

نو هغه اورشليم ته راغله چې په سختو پوښتنو سره هغه وازمايي.
هغه د يو لوی کاروان او اوښانو سره چې عطر، ډېر سره زر او قيمتي
تيرې ورباندې بار وې، راورسېدله. هغه سليمان ته راغله او د هغو
ټولو شيانو په هکله چې د هغې په ذهن کې وو، د هغه سره يې خبرې
وکړې. (۲) سليمان د هغې ټولو پوښتنو ته ځواب ورکړ، داسې يوه
پوښتنه نه وه چې هغه يې بې ځوابه پرېښي وي.

(۳) کله چې د شيبا ملکې د سليمان حکمت او هغه مانې چې هغه
جوړه کړې وه، (۴) هغه خواړه چې په دسترخوان باندې وو، د هغه
د درباريانو د کښېناستلو ترتيب، د خدمتگارانو ښه تنظيم او د هغوی
کالي، د هغه ساقيان او د هغوی کالي او هغه سوځېدونکې نذرانې چې
هغه د څښتن په کور کې وړاندې کولې وليدلې، نو حقه حيرانه شوه.
(۵) هغې پاچا ته وويل: «هغه څه چې ما په خپل هېواد کې ستاسو
د کارونو او حکمت په اړه اورېدلي وو هغه رښتيا دي! (۶) خو ما
تر هغې پورې په دې باندې باور نه کاوه، ترڅو چې راغلم او دا
هرڅه مې په خپلو سترگو وليدل. خو حتی ما د دې په نيمايي هم نه
وو اورېدلي، څه چې ما اورېدلي وو ستاسو حکمت د هغو څخه هم
زيات دی. (۷) ستاسو خلک به څومره خوشحاله وي! او ستاسو
درباريان به څومره خوښ وي چې تل ستاسو په حضور کې ولاړ
وي او ستاسو حکمت ويني!

(۸) ثنا دې وي ستاسو څښتن خدای ته چې ستاسو څخه ډېر
خوشحاله دی او تاسو يې په خپل تخت د پاچا په توگه کښېنولي يئ
چې د هغه په نوم پاچاهي وکړئ. ځکه ستاسو خدای، د اسراييلو د

قوم سره مينه لري او هغه غوښتل چې اسراييليان د تل دپاره ټينگ پاتې شي، نو خدای تاسو په هغوی باندې پاچا کړي يئ چې عدالت او انصاف وکړئ.»

٩ د شيبا ملکي سليمان پاچا ته د خلورو ټنو څخه زيات سره زر، زياته اندازه عطر او قيمتي تيرې ورکړې. هغه عطر چې شيبا ملکي سليمان پاچا ته ورکړل پخوا هېڅکله نه وو ليدل شوي.

١٠ (د حيرام او د سليمان کسانو د اوفير څخه پرته له سرو زرو د نښتر لرگي او قيمتي تيرې هم راوړلې. ١١) پاچا د دې لرگيو څخه د څښتن د کور او د شاهي مانې دپاره زينې او د ساز غږوونکو دپاره ربابونه او چنگونه جوړ کړل. د يهودا په خاوره کې داسې شيان مخکې نه وو ليدل شوي.) ١٢ د شيبا ملکي چې هرڅه غوښتل سليمان پاچا ورته ورکړل، هغه ورته د هغو شيانو په پرته چې هغې سليمان ته راوړي وو ډېر شيان ورکړل. وروسته بيا ملکه د خپلو خدمتگارانو سره خپل هېواد يعنې شيبا ته ستنه شوه.

د سليمان پاچا شتمني

(لومړی پاچاهان ١٠: ١٤ - ٢٩)

١٣ سليمان پاچا هر کال نژدې درويشت ټنه سره زر لاسته راوړل.

١٤ په دې کې هغه ماليات چې د سوداگرو له خوا ورکول کېدل،

شامل نه وو. همدارنگه د عربو ټولو پاچاهانو او د اسراييلو

حکمرانانو سپين او سره زر سليمان ته راوړل.

١٥) سليمان پاچا د ټكول شويو سرو زرو څخه دوه سوه دانې لوی سپرونه جوړ كړل، په هر سپر كې نژدې اووه كيلوگرامه سره زر كارول شوي وو. ١٦) همدارنگه هغه د ټكول شويو سرو زرو څخه درې سوه دانې كوچني سپرونه جوړ كړل چې په هر سپر كې د درېو كيلوگرامو څخه زيات سره زر وو. پاچا هغه د ماني په هغه سالون كې كېښودل چې د لبنان د ځنگل په نوم يادېده.

١٧) پاچا د فيل د غاښونو څخه يو لوی تخت هم جوړ كړ او هغه ته يې د سوچه سرو زرو پوښ وركړ. ١٨) تخت ته د ورختلو دپاره شپږ زینې وې او د پښو اېښودلو دپاره د سرو زرو يوه چوكی د تخت سره نښتی وه. د تخت دواړو خواو ته بازوگان وو او د هر يو په خوا كې د زمري مجسمه وه. ١٩) په شپږو زينو باندې د دولسو زمريانو مجسمې وې، د هرې زینې هرې خواته يوه يوه مجسمه وه. په بلې هېڅ پاچاهي كې داسې تخت نه ؤ جوړ شوی.

٢٠) د سليمان پاچا هغه جامونه چې د څښلو دپاره وو، ټول د سرو زرو څخه جوړ شوي وو. د هغه د ماني هغه سالون چې د لبنان د ځنگل په نوم يادېده، ټول سامان يې د سوچه سرو زرو څخه وو. د سليمان په وخت كې سپين زر يې ارزښته گڼل كېدل.

٢١) هغه كشتي گانې درلودلې چې د حيرام د كشتيوانانو سره به ترشيش ته تللې. د هغه كشتي گانې به په هرو درېو كالو كې يوځل راستنېدلې او سره زر، سپين زر، د فيل غاښونه، بيزوگانې او د طاووس مرغان به يې راوړل.

٢٢) سليمان پاچا د نړۍ د نورو ټولو پاچاهانو څخه ډېر شتمن او د
حکمت خاوند ؤ. (٢٣) - (٢٤) کال په کال به نور پاچاهان د هغه
حضور ته راتلل چې د هغه حکمت وويني چې خدای ورته ورکړی
ؤ. د هغوی څخه به هر يو تن د سپينو او د سرو زرو سوغاتونه،
چينې، وسلې او عطر راوړل او اسونه او قچرې يې راوستلې.

٢٥) سليمان د خپلو اسونو او جنگي گاډيو د ساتلو دپاره څلور زره
غوجلې درلودلې او همدا شان هغه ټول دولس زره اسونه درلودل چې
ځينې يې په اورشليم او نورې يې په نورو ښارونو کې ساتلې.

٢٦) هغه په ټولو پاچاهانو باندې په شمال کې د فرات د سيند نه
نيولې په جنوب کې د فلسطين تر خاورې او د هغه ځای نه د مصر
تر پولې حکمراني کوله.

٢٧) د هغه د پاچاهۍ په وخت کې سپين زر په اورشليم کې د تېرو
په شان يو عادي شى ؤ او د سبر د ونو لرگي لکه د يهودا د غرونو په
لوږديځو لمنو کې د انځرو د ونو په شان پرېمانه وو. (٢٨) د مصر او
د نورو ټولو هېوادونو څخه يې اسونه د سليمان دپاره راوستل.

د سليمان مړينه

(لومړی پاچاهان ١١: ٤١ - ٤٣)

٢٩) د سليمان د پاچاهۍ نورې ټولې پېښې د شروع نه تر پايه
پورې د ناتان نبي د تاريخ په کتاب، د اخيا شيلوني په پېشگويي او د
عيدو نبي په روياگانو کې چې عيدو د نباط د زوی يروبعام په هکله

وي، ليكلي وي. (٣٠) سليمان څلوپښت كاله په اورشليم كې په ټولو اسراييلو باندې پاچاهي وكړه. (٣١) نو وروسته هغه مړ شو او د خپل پلار داود په ښار كې ښخ شو. د سليمان په ځاى د هغه زوى رحبعام پاچا شو.

د شمالي قبيلو ياغيتوب

(لومړى پاچاهان ١٢: ١ - ٢٠)

١٠ (١) رحبعام شكيم ته لاړ، ځكه چې ټول اسراييليان هلته راغونډ شوي وو چې هغه پاچا كړي.

(٢) كله چې د نباط زوى يروبعام چې د سليمان له لاسه مصر ته تښتېدلى ؤ، دا خبر واورېد، نو هغه د مصر څخه راستون شو. (٣) بيا هغوى يروبعام راوغوښت او هغه او د اسراييلو ټول خلك رحبعام ته ورغلل او هغه ته يې وويل: (٤) «ستاسو پلار سليمان زمونږ سره ډېر سخت چلند كاوه او دروند بار يې په مونږ باندې ايښى ؤ. كه چېرې تاسو دا بار زمونږ د اوږو نه سپك او زمونږ دپاره ژوند اسانه كړئ، نو مونږ به ستاسو خدمت كوو.»

(٥) رحبعام په ځواب كې وويل: «په درېو ورځو كې بېرته راشئ چې ځواب دركړم.» نو خلك لاړل.

(٦) وروسته بيا رحبعام د هغو سپين ږيرو سره مشوره وكړه چې د هغه د پلار سليمان په ژوندانه كې يې د هغه خدمت كاوه. هغه پوښتنه وكړه: «تاسو څنگه مشوره راکوئ چې دې خلكو ته څه ځواب

۷ ووايم؟» هغوی ځواب ورکړ: «که چېرې تاسو د دې خلکو سره نېکي وکړئ او هغوی ته داسې ځواب ورکړئ چې خوشحاله شي، نو هغوی به تل ستاسو خدمتگاران وي.»

۸ خو رحبعام د هغو سپين بړيو مشوره ونه منله او د هغو ځوانانو سره يې مشوره وکړه چې د هغه سره لوی شوي وو او د هغه خدمت يې کاوه. ۹ د هغوی څخه يې پوښتنه وکړه: «ستاسو مشوره څه ده؟ دې خلکو ته څه ځواب ووايم چې ماته وايي: هغه بار چې ستاسو پلار زمونږ په اوږو ايښی دی زمونږ څخه سپک کړه؟»

۱۰ هغو ځوانانو په ځواب کې وويل: «هغو خلکو ته داسې ځواب ورکړئ: زما کوچنی گوته زما د پلار د ملا څخه پندې ده. ۱۱ زما پلار په تاسو باندې دروند بار ايښی ؤ، زه به هغه نور هم دروند کړم. زما پلار تاسو په قمچينو باندې وهلی، زه به تاسو په اغزي لرونکو قمچينو باندې ووهم.»

۱۲ لکه څنگه چې رحبعام پاچا ويلي وو، درې ورځې وروسته يروبعام او ټول خلک هغه ته بېرته راغلل. ۱۳ پاچا د سپين بړيو د مشورې پروا ونه ساتله او خلکو ته يې ډېر سخت ځواب ورکړ. ۱۴ هغه د هغو ځوانانو مشوره ومنله او ويې ويل: «زما پلار په تاسو باندې دروند بار ايښی ؤ، زه به هغه نور هم دروند کړم. زما پلار تاسو په قمچينو وهلی، زه به تاسې په اغزي لرونکو قمچينو باندې ووهم.»

۱۵ نو په دې ډول پاچا د خلکو غوښتنه ونه منله، ځکه چې په دې کې د خدای رضا وه، ترڅو هغه خبره سرته ورسېږي چې څښتن د

اخيا نبي په وسيله چې د شيلوه څخه ؤ د نباط زوی يروبعام ته کړې وه. (۱۶) کله چې ټولو اسراييليانو وليدل چې پاچا د هغوی خبره ونه منله، هغوی چيغې ووهلې: «مونږ بايد د داود د کورنۍ سره وفادار پاتې نه شو. زموږ دپاره د داود په کورنۍ کې څه نشته. ای د اسراييلو خلکو، ځی چې خپلو کورونو ته لاړ شو! پرېږدئ چې رجبام په خپلو خلکو باندې پاچاهي وکړي.» نو ټول اسراييليان خپلو کورونو ته لاړل. (۱۷) رجبام يوازې په هغو خلکو باندې پاچاهي کوله چې د يهودا په ښارگوټو کې اوسېدل.

(۱۸) بيا رجبام پاچا د بېگار د کارونو مسوول ادورام اسراييليانو ته ولېږه، خو د اسراييلو خلکو هغه سنگسار کړ او ويې واژه. خو رجبام په بېره په خپلې جنگي گاډۍ کې سپور شو او اورشليم ته وتښتېد. (۱۹) نو د اسراييلو شمالي قبيلو د هغې ورځې نه وروسته د داود د شاهي کورنۍ په وړاندې بغاوت پيل کړ.

رجبام ته د شمعيه نبي خبرداری

(لومړی پاچاهان ۱۲: ۲۱ - ۲۴)

۱۱ (۱) کله چې رجبام اورشليم ته ورسېده، هغه د يهودا او بنيامين د قبيلو څخه يوسلو اتيا زره غوره شوي عسکر راغونډ کړل. هغه پرېکړه وکړه چې په اسراييلو باندې حمله وکړي او د اسراييلو شمالي قبيلې يوځل بيا تر خپل واک لاندې راولي.

(۲) خو څښتن شمعيه نبي ته وويل: (۳) «د يهودا پاچا يعني د

سليمان زوی رحبعام او د يهودا او بنيامين د قبيلو اسراييليانو ته
ووايه: (۴) «د اسراييلو په خلکو باندې چې ستاسو ورونه دي حمله
ونه کړی، ټول خپلو کورونو ته لاړ شی. هغه څه چې پېښ شوي دي
هغه زما رضا ده.» نو هغوی د خښتن د حکم څخه اطاعت وکړ او د
يروبعام په خلاف جگړې ته لاړ نه شول.

رحبعام او د ښارونو قوي کېدل

(۵) رحبعام په اورشليم کې پاتې شو او په يهودا کې يې څو ښارونه
په نظامي کلاگانو بدل کړل، ترڅو د خپلې سيمې په دفاع کولو کې
ورڅخه کار واخلي. په هغو کې دا ښارونه شامل وو: (۶) بيت لحم،
عيتام، تقوع، (۷) بيت صور، سوکوه، عدولام، (۸) جت، مريشه،
زيف، (۹) ادوراييم، لاکيش، عزيزه، (۱۰) زرعه، ايالون او حبرون. دا
د يهودا او د بنيامين قوي ښارونه دي. (۱۱) هغه هر يو ښار ته د
لسکرو يو يو قوماندان ورکړ او په ښارونو کې يې خواړه، د زيتونو
ټپل او د انگورو شراب ذخيره کړل. (۱۲) دغه ښارونه يې په سپرونو
او نيزو باندې سمبال کړل او په دې ډول يې هغه قوي کړل او د يهودا
او بنيامين قبيلې يې د خپل واک لاندې وساتلې.

يهودا ته د کاهنانو او لاويانو راتگ

(۱۳) کاهنانو او لاويانو د اسراييلو هغه ټول ځايونه چې په کې
اوسېدل، پرېښودل، ترڅو د رحبعام څخه ملاتړ وکړي. (۱۴) څرنگه
چې يروبعام او د هغه زامنو، لاويان د خښتن د کاهنانو په توگه د
خپلو وظيفو څخه لېرې کړل، لاويانو په اسراييلو کې خپل جايداد او

څرځايونه پرېښودل او اورشليم او د يهودا نورو ځايونو ته يې كډه وكړه. (۱۵) يروبعام خپل كاهنان غوره كړل چې د اسراييلو په سيمه ييزو عبادتځايونو كې، يعنې هغو ځايونو كې چې د سخوندرانو او د وزو بتان هم وو، خدمت وكړي. (۱۶) د اسراييلو د ټولو قبيلو څخه هغه خلك چې په اخلاص سره يې غوښتل د اسراييلو د څښتن خدای عبادت وكړي، لاويانو پسې اورشليم ته لاړل، ترڅو وكولاى شي چې د خپلو نيكونو څښتن خدای ته قربانۍ وړاندې كړي. (۱۷) په دې كار باندې هغوى د يهودا پاچاهي قوي كړه او هغوى درې كاله د رحبعام د سليمان د زوى څخه ملاتړ وكړ، ځكه چې په دې دوران كې هغوى د داود او د سليمان لاره غوره كړه.

د رحبعام كورنۍ

(۱۸) رحبعام د داود د زوى يعنې يريموت د لور محلت سره واده وكړ چې مور يې د الياب لور او د يسي لمسى يعنې ابيحاييل وه. (۱۹) د رحبعام او د محلت درې زامن پيدا شول چې دا يې نومونه وو: يعوش، شمريا او زهم. (۲۰) بيا رحبعام د ابشالوم د لور معكې سره واده وكړ. ايبا، عتاي، زيزا او شلوميت د هغوى اولادونه وو.

(۲۱) رحبعام اتلس ښځې او شپېته وينځې درلودلې او د اته ويشتو زامنو او د شپېتو لورگانو پلار ؤ. رحبعام ته د خپلو ټولو ښځو او وينځو څخه معكه ډېره گرانه وه، (۲۲) نو هغه ايبا د معكه زوى د خپلو زامنو مشر وټاكه، ترڅو د هغه څخه وروسته پاچا شي. (۲۳) رحبعام په عاقلانه ډول خپلو زامنو ته مسووليتونه وروسپارل او د

يهودا او د بنيامين په قوي بنارونوکې يې هغوی حای په حای کړل. هغوی ته يې پرېمانه خوراکي شيان ورکړل او ډېرې بڼخې يې ورته وکړې.

په يهودا باندې د مصريانو يرغل

(لومړی پاچاهان ۱۴: ۲۵ - ۲۸)

۱۲ ځنگه چې رحبعام د خپلې پاچاهۍ واک تر لاسه کړ او قوي شو، هغه او د هغه ټول قوم د خښتن د شريعت لاره پرېښودله.

۱ نو د رحبعام د پاچاهۍ په پنځم کال خښتن هغوی ته د

بې وفايي په خاطر سزا ورکړه. هغه د مصر پاچا شيشق ته اجازه

ورکړه چې په اورشليم باندې حمله وکړي. ۲ شيشق د خپلو يو

زرو او دوه سوو جنګي ګاډيو او شپږو زرو اس سوارانو او د لیبيايي،

شکيم او ايتوپيايي د بې شمېرو عسکرو په مرسته حمله وکړه. ۳

هغه په يهودا کې قوي بنارونه ونيول او تر اورشليمه پورې يې

پرمختګ وکړ.

۵ شمعيه نبي رحبعام پاچا او د يهودا هغو مشرانو ته ورغی چې د

شيشق څخه د تېښتې له امله په اورشليم کې راغونډ شوي وو. شمعيه

هغوی ته وويل: «ستاسو دپاره خښتن دا پيغام لري: «تاسو زه

پرېښودم، نو زه هم اوس تاسو شيشق ته پرېږدم.»

۶ پاچا او مشرانو خپله ګناه ومنله او وېي ويل: «خښتن عادل

دی.»

٧) كله چې څښتن دا وليدل، شمعيه ته يې وويل: «له دې امله چې

هغوی اوس خپله گناه ومنله، زه به هغوی ټول تباہ نه کړم. نو كله چې شيشق حمله وکړي، زه به يو شمېر کسان وژغورم. زما غضب به د شيشق په وسيله په اورشليم باندې نازل نه شي. (٨) خو هغوی به د شيشق رعيت شي، ترڅو وپوهېږي چې زما د خدمت کولو او د نړۍ د حاکمانو د خدمت کولو ترمنځ څومره فرق دی.»

٩) شيشق پاچا په اورشليم باندې برید وکړ او هغه د څښتن د کور او د شاهي ماني ټولې خزاني د ځان سره يوړلې. برسېره پر دې هغه سپرونه چې سليمان د سرو زرو څخه جوړ کړي وو، هم يووړل. (١٠) نو رحبعام د هغو په ځای برنجي سپرونه جوړ کړل او هغه يې د هغو ساتونکو قوماندانانو ته وسپارل چې د شاهي ماني په دروازه کې يې پهره کوله. (١١) هرکله به چې پاچا د څښتن کور ته ورتللو، نو د ساتونکو گارډ به سپرونه وړل او وروسته به يې بېرته د پهره دارانو کوټې ته راوړل.

١٢) څرنگه چې رحبعام خپله گناه ومنله، نو د څښتن د غضب نه يې خلاصون پيدا کړ او په پوره توگه له منځه لاړ نه شو او په يهودا کې څه ناڅه نېک کارونه کېدل.

د رحبعام د پاچاهۍ د پېښو لنډيز

(لومړی پاچاهان ١٤: ٢١، ١٤: ٢٩ - ٣١)

١٣) رحبعام پاچا په اورشليم کې خپل ځان ټينگ کړ او پاچاهي يې وکړه. هغه د يو څلوېښت کلنۍ په عمر پاچا شو او په اورشليم کې

يې اوولس کاله پاچاهي وکړه. اورشليم هغه ښار ؤ چې څښتن هغه د اسراييلو د ټولو قبيلو څخه د خپل عبادت دپاره غوره کړی ؤ. د رجبام د مور نوم نعمه وه چې د عمون د هېواد څخه وه. (۱۴) هغه بد کارونه کول، ځکه چې هغه کونښن نه کاوه د څښتن رضا معلومه کړي.

(۱۵) رجبام چې د خپلې پاچاهۍ په وخت نور هرڅه وکړل د هغه د کورنۍ د نسب نامې په شمول د دوو نبيانو يعنې د شمعيه او د عيدو په تاريخ کې ليکل شوي دي. په دې ټوله موده کې د رجبام او يروبعام ترمنځ جگړه وه. (۱۶) رجبام مړ شو او د داود د ښار په شاهي هديره کې ښخ شو. د رجبام زوی اييا د هغه په ځای پاچا شو.

د يهودا پاچا اييا

(لومړی پاچاهان ۱۵: ۱ - ۸)

۱۳ (۱) د يروبعام د پاچاهۍ په اتلسم کال، اييا د يهودا پاچا شو (۲) او هغه درې کاله په اورشليم کې پاچاهي وکړه. د هغه مور ميکايا نومېدله چې د اوري ييل لور وه. اوري ييل د جبعي د ښار څخه ؤ.

د اييا او يروبعام ترمنځ جگړه پيل شوه، (۳) د اييا په لښکرو کې څلور سوه زره غوره شوي زړور جنگيالي وو او يروبعام همداسې د اته سوه زره زړورو جنگياليو په درلودلو سره د هغه مقابله وکړه.

٤) ایبا د صمارایم د غره سرته چې د افرایم په غرنۍ سیمه کې ؤ،

پورته شو او ویې ویل: «یروبعامه او ټولو اسرائیلیانو واورئ!» ٥)

ایا تاسو نه پوهېږئ چې د اسرائیلو څښتن خدای د داود او د هغه د اولادې سره د تل دپاره په اسرائیلو باندې د پاچاهۍ کولو نه

ماتېدونکې لوظ کړی دی؟ ٦) خو ای د نباط زویه یروبعامه، ته د

داود د زوی سلیمان درباري وې او تا د خپل بادار په وړاندې بغاوت

وکړ. ٧) وروسته یوه ډله بدمعاشان ستا شاوخوا راغونډ شول او د

سلیمان زوی رحبعام تاسو مجبور کړ چې خبره مو ومني. هغه یو

نوی ځوان او ډېر بې تجربه ؤ، نو ځکه یې ونه شو کولای چې ستاسو

سره مقاومت وکړي.

٨) اوس تاسو فکر کوئ چې د هغې پاچاهۍ په ضد جنګېدلی شی

چې څښتن د داود اولادې ته ورکړې ده. تاسو یو لوی لښکر لرئ او

هم هغه د سرو زرو سخوندران چې یروبعام جوړ کړل چې ستاسو

خدایان شي. ٩) تاسو لایویان او د څښتن کاهنان یعنې د هارون

اولاده وشرله. د هغوی په ځای تاسو د نورو قومونو په شان کاهنان

وټاکل. هر څوک چې د یو غویي یا د اووه پسونو سره راشي، کولای

شي چې خپل ځان ستاسو د تش په نامه خدایانو د یو کاهن په توګه

سپېڅلی کړي.

١٠) خو څښتن زمونږ خدای دی. مونږ د هغه څخه مخ نه دی

اړولی! کاهنان چې د هارون اولاده ده د څښتن خدمت کوي او

لایویان د هغوی سره مرسته کوي. ١١) هغوی هر سهار او ماښام

څښتن ته سوځېدونکې نذرانې وړاندې کوي او خوشبویي ورته

سوځوي. هغوی سپېڅلې ډوډۍ په یو داسې مېز باندې ږدي چې پاک شوی وي او هر ماښام د سرو زرو په څراغدان باندې څراغونه بلوي. مونږ د خپل څښتن خدای د امرونو پیروي کوو، خو تاسو ورڅخه مخ اړولی دی! (۱۲) په خپله خدای زمونږ مشر او لارښود دی او د هغه کاهنان د سرنیو سره دلته دي، هغوی تیار دي چې سرنی وغږوي، ترڅو مونږ ستاسو په خلاف جگړې ته راوغواړي. ای د اسراییلو خلکو! د څښتن یعنې د خپلو نیکونو د خدای په خلاف مه جنگپړئ! تاسو دا جگړه نه شی گټلی!»

(۱۳) خو په داسې حال کې چې ایبا خبرې کولې، یروبعام خپل ځینې عسکر پټ ولېږل چې د شا له خوا د یهودا په لښکرو باندې برید وکړي او پاتې کسان د مخې له خوا ورباندې راغلل. (۱۴) د یهودا لښکرو ولیدل چې د مخې او د شا له خوا په هغوی باندې برید روان دی. نو هغوی څښتن ته د مرستې په خاطر زاری وکړلې او کاهنانو سرنی وغږول. (۱۵) د یهودا لښکرو په لوړ اواز چیغه ووهله او کله چې هغوی چیغه ووهله، نو بیا ایبا او د هغه لښکرو برید وکړ او خدای یروبعام او د اسراییلو لښکرو ته ماتې ورکړه. (۱۶) اسراییلیان وتښتېدل او خدای هغوی د یهودا د لښکرو په لاس تسلیم کړل. (۱۷) ایبا او د هغه لښکر هغوی ته درانه زیانونه ورواړول او د اسراییلو پنځه سوه زره تر ټولو غوره شوي عسکر ووژل شول. (۱۸) په هغه وخت کې اسراییلیانو ماتې وخوړله او د یهودا لښکرې بریالی شوې، ځکه چې هغوی د خپلو نیکونو په څښتن خدای باندې توکل وکړ.

(۱۹) ایبا د یروبعام لښکرې تعقیب کړې او د اسراییلو ښارگوتي یې د

یروبعام څخه ونيول، يعنې بيت ييل، يشانه او عفرون د هغو د شاوخوا کليو سره. (۲۰) د ايبا د پاتې پاچاهۍ په دوران کې يروبعام هېڅکله خپل قوت بېرته تر لاسه نه کړ. څښتن يروبعام وواهه او هغه مړ شو، (۲۱) خو ايبا نور هم قوي شو. هغه څوارلس ښځې، دوه ويشت زامن او شپاړس لوڼې درلودلې. (۲۲) د ايبا د پاچاهۍ نورې پېښې چې په هغو کې د هغه خبرې او کارونه شامل دي د عيدو نبي په تاريخ کې ليکل شوي دي.

د يهودا پاچا اسا

۱۴ (۱) ايبا مړ شو او د داود د ښار په شاهي هديره کې ښخ شو. د هغه زوی اسا د هغه په ځای پاچا شو. د هغه په وخت کې په يهودا کې لس کاله سوله وه.

(۲) اسا هغه کارونه کول چې د څښتن خدای په نظر کې ښه او سم وو. (۳) هغه د پرديو خدايانو د قربانۍ او بتانو ته د عبادت ځايونه وران کړل. هغه د تېرو ستنې ټوټې ټوټې کړې او د اشيره بتان يې راوغورځول. (۴) هغه د يهودا په خلکو باندې امر وکړ چې د څښتن يعنې د خپلو نيکونو د خدای عبادت وکړي او د هغه قوانينو او حکمونو ته غاړه کېږدي. (۵) هغه د يهودا په ټولو ښارگوټو کې د عبادت سيمه ييز ځايونه او د خوشبويۍ قربانگاوي وړانې کړې. له دې امله د هغه د پاچاهۍ په وخت کې امن او ارامي وه.

(۶) د اسا د پاچاهۍ په وخت کې د يهودا په سيمه کې ارامي وه. په

هغه وخت کې هغه په يهوديه کې قوي بناړونه جوړ کړل او خو کاله هلته جنگ نه ؤ، ځکه چې خښتن هغوی ته ارامي ورکړې وه. (۷)

هغه د يهودا خلکو ته وويل: «راځئ چې د دې بناړونو دپاره دېوالونه او د څارنې برجونه جوړ کړو او داسې دروازې ورته جوړې کړو چې په اړمونو بندېږي. دا هېواد تر اوسه پورې زمونږ دی، ځکه چې مونږ خپل خښتن خدای ته رجوع کړې ده. هغه د ټولو دښمنانو څخه په ارامي کې ساتلي يو.» خلکو بناړونه آباد کړل او نېکمرغه شول.

(۸) اسا يو لوی لښکر درلود: د هغوی څخه درې سوه زره تنه د يهودا د قبيلې څخه وو او لوی سپروونه او نېزې ورسره وې. دوه لکه او اتيا زره تنه د بنيامين د قبيلې څخه وو او کوچني سپروونه او ليندې ورسره وې. هغوی ټول زړور جنگيالي وو.

د ايتوپيا د لښکرو ماتې

(۹) زارح ايتوپيايي د يو ميليون کسيزه لښکر او درې سوه جنگي گاديو سره په يهودا باندې حمله وکړه او تر مريشه پورې يې پرمختگ وکړ. (۱۰) اسا حرکت وکړ چې د هغه سره وجنگېږي او دواړې خواوې مريشه ته نژدې د صفاته په دره کې، ځای په ځای شوې. (۱۱) اسا خپل خښتن خدای ته زاري وکړه او وېي ويل: «ای خښتنه، يوازې ته د يو کمزوري لښکر سره مرسته کولای شې چې يو قوي لښکر ته ماتې ورکړي. ای زمونږ خښتن خدايه، مونږ ستا په مرستې باندې تکيه کوو. مونږ ستا په نوم د دې قوي لښکر سره د جنگ دپاره راغلي يو او مونږ پوهېږو چې ته به ماتې نه خورې. ته

۱۲ نو څښتن د ایتوپیا یانو لښکرو ته د اسا او یهودا د لښکرو په لاس ماتې ورکړه او هغوی وټنښتېدل. ۱۳ بیا اسا او د هغه عسکرو هغوی تر جرار پورې تعقیب کړل. دومره ډېر ایتوپیا یان ووژل شول چې د هغوی لښکر ونه شو کولای چې بېرته سره یو ځای شي او وځنګېږي. څښتن او د هغه لښکر هغوی تباہ کړل او هغوی په زیاته اندازه غنیمت ونيو. ۱۴ هغوی وکولای شول چې د جرار د شاوخوا سیمو ښارونه له منځه یوسي، ځکه چې څښتن په دغو خلکو باندې وېره راوستې وه. له دې امله چې دې ښارونو ډېر غنیمت درلود، نو د اسا لښکرو دا ټول لوټ کړل. ۱۵ هغوی په هغو کمپونو باندې هم حمله وکړه چې شپانه په کې اوسېدل او ډېر پسونه، وزې او اوبناب یې ونيول. بیا هغوی بېرته اورشلیم ته راستانه شول.

اسا او په یهودا کې د بتانو ماتول

۱۵ ۱ د عودید په زوی عزریا باندې د خدای روح نازل شو ۲ او هغه لاړ چې د اسا پاچا سره لیدنه کتنه وکړي. عزریا هغه ته وویل: «ای اسا او د یهودا او د بنیامین ټولو خلکو، ماته غوږ ونیسی! تر هغه وخته پورې چې تاسو د څښتن سره یئ، هغه ستاسو سره مل دی، که چېرې تاسو د هغه په لټه کې شئ، هغه به پیدا کړی. خو که چېرې د هغه څخه مخ وړوئ هغه به هم ستاسو څخه مخ وړوي. ۳ اسراییلو ډېره موده پرته له رښتیني خدای او شریعت څخه ژوند تېراوه. کاهنان نه وو چې هغوی ته څه ورزده کړي. ۴ خو د

مصیبت په وخت کې به د اسراییلو خښتن خدای ته راگرځېدل.
هغوی د خدای په لټه کې شول او هغه یې پیدا کړ. (۵) په هغه
وخت کې هېچا نه شو کولای چې په امن سره تگ وکړي،
ځکه چې په هر هېواد کې نارامی او ګډوډي وه. (۶) یو قوم به په
بل قوم باندې او یو ښار به په بل ښار باندې ظلم او تېری کاوه، ځکه
چې خدای هغوی په هر ډول مصیبت او کړاو اخته کړل. (۷) خو
تاسو تکره او زړور اوسئ او بې حوصلې کېږئ مه. بیا چې تاسو کوم
کار کوئ، تاسو ته به د هغې اجر درکول کېږي.»

(۸) کله چې اسا د عودید د زوی عزریا پېشگويي واورېدله، نو هغه
زړور شو. هغه ټول هغه بتان لېرې کړل چې د یهودا او د بنیامین په
خاوره کې وو او همدارنگه هغه بتان چې په هغو ښارونو کې وو چې
هغه د افرایم په غرنۍ سیمه کې نیولي وو. هغه د خښتن د قربانۍ
ځای هم بېرته جوړ کړ چې د هغه د کور د برنډې په مخکې و. (۹)
اسا د یهودا او د بنیامین ټول خلک او همدارنگه د افرایم، منسی او د
شمعون د سیمو خلک چې د هغوی سره په یهودا کې اوسېدل،
راوغوښتل. د دې خلکو زیات شمېر د اسا پلویان شوي وو، ځکه
چې هغوی لیدلي وو چې د هغه خښتن خدای د هغه سره مل دی.
(۱۰) د اسا د پاچاهۍ د پنځلسم کال په درېمه میاشت، هغوی په
اورشلیم کې راغونډ شول. (۱۱) په هماغه ورځ هغوی د هغه غنیمت
خڅه چې د ځان سره یې راوړی و، خښتن ته اووه سوه غوایان او
اووه زره پسونه قربانې کړل. (۱۲) هغوی لوظ وکړ او دا خبره یې
ومنله چې د زړه له کومې او په ټول ځان به د خپلو نیکونو د خښتن
خدای عبادت کوي. (۱۳) هرچا، ځوان او زوړ، نارینه او ښځې چې

د هغه عبادت به يې نه کاوه، هغه به وژل کېده. (۱۴) هغوی په لوړ
اواز سره سرنی وغږول او د خښتن په نوم يې قسم وخور چې په
خپل لوظ به ودرېږي. (۱۵) د يهودا ټول خلک خوشحاله وو، ځکه
چې هغوی د زړه له کومي دا لوظ کړی و. هغوی په شوق سره د
خښتن عبادت کاوه او خښتن هغوی قبول کړل او هغوی ته يې د
هرې خوا نه سوله ور په برخه کړه.

(۱۶) اسا پاچا حتی خپله نیا معکه د ملکې د مور په توگه د خپل
مقام څخه لېرې کړه، ځکه چې هغې د اشیره کرغېرن بت جوړ کړی
و. اسا هغه بت رانسکور کړ، هغه يې ټوټې ټوټې کړ او ټوټې يې د
قدرون په دره کې وسوځولې. (۱۷) که څه هم اسا د اسراييلو د
عبادت سيمه ييز ځايونه له منځه يو نه وړل، خو هغه ټول عمر خښتن
ته وفادار پاتې شو. (۱۸) هغه د خدای په کور کې سره زر او سپين
زر او نور ټول شيان کېنودل چې هغه او د هغه پلار خدای ته وقف
کړي وو.

(۱۹) د اسا د پاچاهۍ تر پنځه دېرشم کاله پورې هلته نوره هېڅ
جگړه ونه شوه.

په يهودا باندې د اسراييلو پاچا بعشا يرغل
(لومړی پاچاهان ۱۵: ۱۷ - ۲۲)

۱۶ (۱) د اسا د پاچاهۍ په شپږ دېرشم کال د اسراييلو پاچا
بعشا په يهودا باندې حمله وکړه او د رامه ښار يې ونيو. هغه دا ښار

قوي کړ، د دې دپاره چې د يهودا د ټولو خلکو د تگ راتگ مخه ونيسي. (۲) نو اسا پاچا هغه سپين زر او سره زر چې د خښتن د کور او د خپلې ماني په خزانو کې وو واخيستل. بيا يې هغه دمشق ته د سوريې پاچا بنهدد ته د دې پيغام سره ولېږل: (۳) «زما او ستاسو ترمنځ دې داسې يو تړون وي لکه څنگه چې زما د پلار او ستاسو د پلار ترمنځ ؤ. گورئ! زه تاسو ته سپين او سره زر درلېږم. نو خپل تړون اوس د اسراييلو د پاچا بعشا سره مات کړئ، ترڅو هغه خپلې لښکرې زما د سيمې څخه وباسي.»

(۴) بنهدد پاچا د اسا غوښتنه ومنله او خپل قوماندانان او لښکرې يې ولېږلې چې د اسراييلو په ښارونو باندې حمله وکړي. هغوی عيون، دان، آبل مايم او د نفتالي ټول هغه ښارونه ونيول چې گودامونه په کې وو. (۵) کله چې بعشا له دې څخه خبر شو، هغه د رامه ښار د قوي کولو نه لاس واخيست او کار يې بس کړ.

(۶) بيا اسا پاچا د ټولې يهودا څخه سړي راغونډ کړل او په هغوی باندې يې هغه تېرې او تيرونه يووړل چې بعشا په رامه کې ورڅخه کار اخيست او هغوی دا د جبع او مصفد د ښارونو په قوي کولو کې ولگول.

حناني نبي او د اسا غندنه

(۷) په هغه وخت کې حناني نبي اسا ته ورغی او ورته ويې ويل: «تا د خپل خښتن خدای په ځای د سوريې په پاچا باندې تکیه کړې ده. اوس د سوريې لښکرې ستا له لاسه وتلې دي. (۸) په یاد دې

دي چې د ايتوپيايانو او د لیبیايانو لښکرې چې زیات شمېر جنگي گادۍ او اس سواران یې درلودل، خومره زورورې وې؟ خو هغه وخت تا په څښتن باندې توکل وکړ چې مرسته درسره وکړي او هغوی ته دې ماتې ورکړه. ﴿٩﴾ څښتن په ځیر سره ټولې نړۍ ته گوري او هغو خلکو ته قوت ورکوي چې هغه ته وفادار دي. تا د کم عقلمتوب کار کړی دی، نو له دې څخه وروسته به تل په جگړه کې یې.»

﴿١٠﴾ کله چې اسا دا خبرې واورېدلې، هغه دومره په نبی باندې په قهر شو چې حناني یې په زندان کې واچاوه. د هماغه وخت نه اسا په ځینو خلکو باندې خپل ظلمونه پیل کړل.

د اسا مړینه

(لومړۍ پاچاهان ۱۵: ۲۳ - ۲۴)

﴿١١﴾ اسا چې د خپلې پاچاهۍ په وخت کې له شروع نه تر پایه پورې هرڅه وکړل هغه د یهودا او د اسراییلو د پاچاهانو د تاریخ په کتاب کې لیکل شوي دي. ﴿١٢﴾ اسا د خپلې پاچاهۍ په نهه دېرشم کال د پښو په یوې سختې ناروغۍ اخته شو. خو حتی په هغه وخت کې هم د مرستې دپاره هغه څښتن ته نه، بلکې ډاکترانو ته رجوع وکړه. ﴿١٣﴾ دوه کاله وروسته هغه مړ شو. ﴿١٤﴾ هغوی د هغه په مړي باندې ډول ډول خوشبویی او عطرونه لگولي وو او د هغه د درنښت دپاره یې یو ډېر لوی اور بل کړ. هغه د داود په ښار کې په هغه قبر کې ښخ شو چې هغه د خپل ځان دپاره جوړ کړی ؤ.

۱۷ (۱) يهوشافاط د خپل پلار اسا په خای پاچا شو او د

اسراييلو په خلاف يې خپل ځان قوي کړ. (۲) هغه د يهودا په ټولو قوي ښارونو کې عسکر او د يهودا په پاتې سيمه کې او همدارنگه د افرایم په هغو ښارونو کې چې د هغه پلار اسا نيولي وو، نظامي پوستې خای په خای کړې.

(۳) څښتن د يهوشافاط سره مل ؤ، په دې خاطر چې يهوشافاط د خپل نيکه داود هغه لاره غوره کړې وه چې هغه د خپلې پاچاهۍ په پيل کې خپله کړې وه. هغه د بعل عبادت ونه کړ، (۴) بلکې هغه د خپل پلار د خدای عبادت کاوه، د هغه حکمونه يې منل او د اسراييلو د پاچاهانو غلطه لاره يې غوره نه کړه. (۵) نو څښتن هغه ته د يهودا په پاچاهۍ باندې ټينگ واک ورکړی ؤ. د يهودا ټولو خلکو يهوشافاط ته سوغاتونه راوړل او هغه ډېر شتمن او عزتمن شو. (۶) يهوشافاط په پوره توگه څښتن ته وفادار پاتې شو. برسېره پردې هغه په يهودا کې سيمه ييز عبادتخايونه او د اشيره بتان له منځه يووړل.

(۷) هغه د خپلې پاچاهۍ په درېم کال د يهودا ښارونو ته د زده کړې دپاره دا لاندې مامورين ولېږل: بنحاييل، عوبديا، زکريا، نتنييل او ميکايا. (۸) د هغوی سره نهه لايوان او دوه کاهنان لاړل. لايوان دا وو: شمعيه، نتنيا، زبديا، عساهيل، شميراموت، يهوناتان، ادونيا، طوبيا او طوب ادونيا. کاهنان دا وو: اليشمع او يهورام. (۹) هغوی د څښتن د تورات کتاب واخيست او د يهودا په ټولو ښارونو کې

گرځېدل او خلکو ته يې تعليم ورکاوه.

١٠ د يهودا په شاوخوا پاچاهيو باندې د څښتن وېره راغله، نو د هغوی څخه هېچا په يهوشافاط باندې حمله ونه کړه. ١١ ځينو فلسطينيانو د باج په توگه هغه ته سپين زر او نور سوغاتونه راوړل. عربانو هغه ته اووه زره اووه سوه پسونه او په همدې شمېر وزان راوړل.

١٢ نو يهوشافاط نور هم د قدرت خاوند شو. هغه په يهودا کې کلاگانې او د گودامونو دپاره ښارونه ودان کړل ١٣ چې هغه په کې په لوی شمېر ذخيرې ساتلې وې. هغه په اورشلیم کې يو شمېر زړور او تکړه عسکر هم وساتل چې ١٤ د خپلو طايفو له مخې راغونډ شوي وو. د يهودا د طايفو څخه: ادنه د زر کسيزو ډلو لومړنی قوماندان ؤ او درې لکه عسکر د هغه د قوماندې لاندې وو. ١٥ يهودانان دوهم قوماندان ؤ او دوه سوه اتيا زره عسکر يې د قوماندې لاندې وو. ١٦ د زکري زوی عمسيا چې په خپله خوبنه د څښتن خدمت کاوه، هغه درېم قوماندان ؤ او دوه لکه عسکر يې تر لاس لاندې وو. ١٧ د بنيامين د طايفو څخه: لومړنی قوماندان يې الياداع، يو زړور جنگيالی ؤ. دوه لکه عسکر د هغه د قوماندې لاندې وو چې ټولو سره ليندې او سپرونه وو. ١٨ دوهم قوماندان يې يهوذا باد ؤ او يو لکو اتيا زره تنه وسله وال عسکر يې د قوماندې لاندې وو.

١٩ دغو عسکرو په اورشلیم کې د پاچا خدمت کاوه او برسیره پردې پاچا په ټوله سيمه کې نور عسکر هم درلودل چې د يهودا په

قوي شويو بنارونو کې يې ځای په ځای کړي وو.

د میکایا نبي خبرداری اخاب ته

(لومړی پاچاهان ۲۲: ۱ - ۲۸)

۱۸ يهوشافاط ډېر شتمن او عزتمن ؤ. هغه خپل زوی ته د

اخاب لور واده کړه او په دې ډول هغه د اخاب ملگری شو.

۲ يو څو کاله وروسته يهوشافاط د اخاب د ليدنې دپاره د

سامريې بنار ته ورغی. اخاب د يهوشافاط او د هغه د درباريانو د

درناوي دپاره ډېر پسونه او غوايان حلال کړل او يوه لويه مېلمستيا

يې جوړه کړه. هغه هڅه وکړه چې يهوشافاط دې خبرې ته راضي

کړي چې په جلعاد کې د راموت په بنار باندې په حمله کې د هغه

سره لاس يو کړي. د اسراييلو پاچا اخاب د يهودا د پاچا

يهوشافاط څخه پوښتنه وکړه: «ايا ته به زما سره لار شې چې په

راموت باندې حمله وکړو؟»

يهوشافاط په ځواب کې وويل: «هو، څه چې زما دي هغه ستا دي،

يعنې زه او زما خلک. مونږ به ستا سره په جگړه کې لاس يو کړو.

۴ خو پرېږده چې لومړی د څښتن څخه پوښتنه وکړو.»

۵ اخاب نبيان راوغوښتل چې څلور سوه تنه وو او د هغو څخه

يې پوښتنه وکړه: «ايا مونږ په راموت باندې حمله وکړو که نه؟»

نبيانو ځواب ورکړ: «هو، خدای به ستاسو سره مرسته وکړي چې

هغوی ته ماتې ورکړی.»

۶ خو یهوشافاط پوښتنه وکړه: «ایا دلته کوم بل نبي نشته چې د هغه په وسیله مونږ د څښتن څخه مشوره وغواړو؟»

۷ د اسراییلو پاچا ځواب ورکړ: «دلته یو بل نبي هم شته، یعنې د یمله زوی میکایا. خو زه د هغه څخه کرکه لرم، ځکه چې هغه هېڅکله زما په هکله بڼه پېشگویی نه کوي او تل بده پېشگویی کوي.»

یهوشافاط ځواب ورکړ: «پاچا دې داسې خبره نه کوي.» ۸ بیا د اسراییلو پاچا یو درباري راوغوښت او ورته ویې ویل: «لاړ شه او زر میکایا زما حضور ته راوله!»

۹ اخاب او یهوشافاط دواړو خپل شاهانه کالي اغوستي وو او د سامریې د دروازې تر څنګ په درمند ځای کې په خپلو تختونو باندې ناست وو. ټولو نبیانو د هغوی په حضور کې پېشگویی کولې. ۱۰ د کنعنه زوی صدقیا چې د نبیانو د ډلې څخه ؤ، د خپل ځان دپاره د اوسپنې څخه ښکرونه جوړ کړي وو، ویې ویل: «ای اخابه، څښتن وایي چې ته به د دې ښکرونو په وسیله په سوریایانو باندې حمله وکړې او هغوی به له منځه یوسي.» ۱۱ ټولو نبیانو دا ومنله چې اخاب دې په راموت کې په سوریایانو باندې حمله وکړي او دا یې هم وویل چې څښتن به د هغه سره مرسته کوي چې هغوی ته ماتې ورکړي.

۱۲) په همدې وخت کې هغه استازی چې د میکایا پسې تللی ؤ هغه ته یې وویل: «ای میکایا، ټولو نبیانو د اخاب دپاره د بریالیتوب پېشگویی وکړه، اوس لار شه او د هغو خبره تایید کړه.»

۱۳) خو میکایا ځواب ورکړ: «زه د ژوندي څښتن په نوم قسم خورم هرڅه چې زما خدای وایي زه به هماغه پاچا ته ووايم.»

۱۴) بیا میکایا اخاب ته ورغی او اخاب ورڅخه پوښتنه وکړه: «ای میکایا، ایا مونږ راموت ته د جگړې دپاره لار شو یا نه؟»
میکایا ځواب ورکړ: «حمله ورباندې وکړئ، تاسو به بریالي شئ. هغوی به تاسو ته تسلیم شي.»

۱۵) خو پاچا میکایا ته وویل: «څو ځلې باید زه تاته قسم درکړم چې یوازې هغه څه راته ووايه چې څښتن ویلي دي؟»

۱۶) میکایا ځواب ورکړ: «ما ولیدل چې اسرائیلي عسکر د هغو پسونو په شان دي چې په غونډیو کې اخوا دې خواگرځي او شپون نه لري. څښتن وویل: دغه لښکر مشر نه لري. نو پرېرډه چې هغوی په خیر سره خپلو کورونو ته لار شي.»

۱۷) اخاب، یهوشافاط ته وویل: «ما تاته ونه ویل چې هغه به زما په هکله هېڅکله بڼه پېشگویی ونه کړي، هغه یوازې بده پېشگویی کوي؟»

۱۸) میکایا په ځواب کې وویل: «واورئ چې څښتن نور څه وویل!

څښتن مې په اسمان کې وليد چې په خپل تخت باندې ناست ؤ او ټولې فرښتې د هغه ښي او چپ اړخ ته ولاړې وې. (۱۹) څښتن پوښتنه وکړه: «څوک کولای شي چې اخاب د اسرايلو پاچا وغولوي چې هغه راموت ته لاړ شي او هلته ووژل شي؟»

يو څو فرښتو يوه خبره او نورو بله خبره کوله. (۲۰) نو په پای کې يوه ارواح رامخکې شوه، د څښتن په مخکې ودرېدله او هغه ته يې وويل: «زه کولای شم چې اخاب وغولوم.» څښتن ورڅخه پوښتنه وکړه: «څنگه؟» (۲۱) ارواح ځواب ورکړ: «زه به د اخاب په ټولو نبيانو باندې دروغ ووايم.»

څښتن ځواب ورکړ: «ښه ده. اوس لاړه شه او هغه وغولوه. ته به بريالی شې.»

(۲۲) ای اخابه! کټ مټ هماغسې وشول. څښتن ستا نبيان دې ته مجبور کړل چې تاته دروغ ووايي، ځکه د څښتن اراده دا ده چې ستا په سر باندې بلا راشي.»

(۲۳) بيا د کنعنه زوی صدقيا، ميکايا ته نژدې شو، په څپره يې وواهه او پوښتنه يې ترې وکړه: «کله د څښتن روح زما څخه تللی دی او ستا سره يې خبرې کړې دي؟»

(۲۴) ميکايا ځواب ورکړ: «په هغه ورځ به په دې باندې پوه شې چې د يو کور په دنننۍ کوټه کې پټ شې.»

(۲۵) اخاب حکم وکړ: «ميکايا ونيسئ! هغه د سامريې والي آمون او

شاهزاده یوآش ته ورولی. (۲۶) هغوی ته وویئ چي میکایا په زندان کي واچوی او ترخو پورې چي زه بېرته په خیر سره راستنېرم هغه ته یوازي ډوډی او اوبه ورکوی.»

(۲۷) میکایا وویل: «که چپرې ته په خیر سره بېرته راستون شوې، نو خښتن زما په وسیله خبرې نه وي کړې.» بیا یې ټولو خلکو ته وویل: «ما چي څه وویل هغه هېر نه کړی.»

د اخاب مړینه

(لومړی پاچاهان ۲۲: ۲۹ - ۳۵)

(۲۸) نو د اسراییلو پاچا اخاب او د یهودا پاچا یهوشافاط د خپلو لښکرو سره د جلعاد راموت ته روان شول. (۲۹) مخکې له دې چي هغوی جگړې ته لاړ شي، اخاب وویل: «ای یهوشافاطه! زه به خپله څېره بدله کړم، خو ته خپله شاهانه چینه واغونده.» نو اخاب خپله څېره بدله کړه او هغوی جگړې ته لاړل.

(۳۰) د سوريې پاچا د خپلو جنگي گاديو قوماندانانو ته امر وکړ: «پرته د اسراییلو له پاچا څخه د بل چا سره جگړه ونه کړی.» (۳۱) نو کله چي هغوی یهوشافاط په خپله شاهانه چینه کې ولید، هغوی فکر وکړ چي هغه اخاب دی، نو هغوی په هغه باندي د حملې دپاره راوگرځېدل. خو یهوشافاط چيغې کړې او خښتن خدای د هغه سره مرسته وکړه او هغوی یې ورڅخه لېرې کړل. (۳۲) کله چي هغوی پوه شول چي هغه اخاب نه دی، نو د هغه د تعقیبولو څخه یې لاس واخیست.

٣٣ خود جگړې په وخت کې يو سوريایي عسکر په غير ارادي توگه يو غشی گوزار کړ او هغه د اخاب د زغرو د کاليو په درز باندې ولگېده. اخاب د خپلې جنگي گاډۍ چلوونکي ته وويل: «راوگرځه او ما د جگړې د ميدان څخه وباسه، ځکه چې زه ټپي شوی يم.»

٣٤ جگړه ټوله ورځ سختېدلې، اخاب په خپلې جنگي گاډۍ کې تکیه وهلې وه او د هغه ځای څخه يې د سوريایانو لښکرې ليدلې. هغه تر مازديگره پورې هلته پاتې شو او د لمر پرېوتولو په وخت کې مړ شو.

١٩ ١ د يهودا پاچا يهوشافاط خپلې مانې ته چې په اورشلیم کې وه په خيريت سره راستون شو.

٢ د حناني زوی ييهو چې يو نبي ؤ د پاچا د ليدلو دپاره لاړ او ورته وپې ويل: «ايا د بدو خلکو سره مرسته يا د هغو خلکو طرفداري کول چې د څښتن څخه کرکه کوي، سم کار دی؟ په دې خاطر د څښتن قهر او غضب په تا باندې راغلی دی! ٣ خو ستا هر کار خراب نه دی. تا هغه بتان لېرې کړل چې د اشيره په عبادت کې ورڅخه کار اخيستل کېده او ته په اخلاص سره غواړې چې د څښتن عبادت وکړې.»

د يهوشافاط اصلاحات

٤ يهوشافاط په اورشلیم کې اوسېده، خو هغه به بيا بيا په جنوب

کې له بیرشبع څخه نیولې، په شمال کې د افرایم تر غرنۍ سیمې پورې سفر کاوه. هغه د خلکو سره خبرې کولې او هغوی به یې راضي کول چې بېرته د خپلو نیکونو څښتن خدای ته رجوع وکړي. ۵ هغه د یهودا په هر قوی شوي ښار کې قاضیان وټاکل ۶ او هغوی ته یې دا لارښوونې وکړې: «په قضاوت کولو کې غور کوئ، ځکه چې تاسو د انسان په خاطر نه بلکې د څښتن په خاطر قضاوت کوئ. کله چې تاسو قضاوت کوئ څښتن ستاسو سره مل دی. ۷ نو بیا د څښتن څخه ووپرېږئ او په احتیاط او پام سره قضاوت کوئ ځکه چې څښتن زمونږ خدای بې انصافي، طرفداري کول یا رشوت اخیستل بد گڼي.»

۸ یهوشافاط په اورشلیم کې هم ځینې لایویان، کاهنان او د کورنیو مشران وټاکل چې د څښتن په خاطر قضاوت وکړي او د اورشلیم د اوسېدونکو شخړې حل کړي. ۹ یهوشافاط هغوی ته دا لاندې لارښوونې ورکړې: «تاسو باید خپل کارونه په وفاداری او د زړه له کومې د څښتن څخه په وېره کې تر سره کړئ. ۱۰ هرکله چې ستاسو وطنداران د هر ښار څخه تاسو ته د قتل یا د یو قانون یا د امر د ماتولو یوه دعوه راوړي، تاسو باید خلکو ته خبرداری ورکړئ چې د څښتن په وړاندې گناه ونه کړي، ترڅو هغه په قهر نه شي او تاسو او ستاسو وطندارانو ته سزا ورنه کړي. یاد ساتئ، که چېرې د دې لارښوونو څخه پیروي وکړئ، نو تاسو به مجرم او گناهکار نه گڼل کېږئ.»

۱۱ مشر کاهن یعنې امریا به په هره شرعي دعوه کې وروستنی

پرېکړه کوي او د اسماعيل زوی زېديا يعنې د يهودا د قبيلې مشر به په نورو ټولو دعوو کې وروستنی پرېکړه کوي. پاتې لايان به د محکمې د مامورانو په توگه ستاسو خدمت کوي. زړور اوسئ او په دغو لارښودنو باندې عمل وکړئ او څښتن دې د هغه چا سره مل شي چې د حق طرفدار وي!»

د موآب او عمون ماتې

۲۰ ﴿۱﴾ څه موده وروسته د موآب او د عمون لښکرو د معونيانو سره لاس يو کړ او د يهوشافاط په وړاندې جگړې ته لارل. ﴿۲﴾ څو کسان راغلل او يهوشافاط ته يې وويل: «د ادوم له خوا يو ډېر لوی لښکر د آرام د درياب له ختيځ څخه راغلی دی چې زمونږ په هېواد باندې حمله وکړي. هغوی لا مخکې حرزون تamar (عين جدي) ته رسېدلي دي.»

﴿۳﴾ يهوشافاط ووپرېده، نو هغه اراده وکړه چې د څښتن څخه لارښوونه وغواړي. بيا هغه حکم وکړ چې په ټوله يهوديه کې دې روژه ونيول شي. ﴿۴﴾ د يهودا د هر ښار څخه خلک اورشليم ته راغلل، د دې دپاره چې د څښتن څخه مرسته وغواړي.

﴿۵﴾ وروسته له دې چې د يهوديې او د اورشليم ټول خلک د څښتن په کور کې راغونډ شول، يهوشافاط د نوې حوېلی مخې ته ودرېده ﴿۶﴾ او دعا يې وکړه: «ای زمونږ د نيکونو څښتن خدایه! ته د اسمان څخه د نړۍ په هر قوم باندې پاچاهي کوي. ته دومره قوي

او زورور يې چې هېڅوک نه شي کولای ستا په وړاندې ودرېږي.
 (۷) ای زمونږ خدايه! کله چې ستا قوم اسراييلو دې وطن ته کډه
 وکړه، تا د دې ځای اوسېدونکي وشرل او دا ځمکه دې د خپل
 دوست يعنې د ابراهيم اولادې ته ورکړه چې د تل دپاره د هغوی شي.
 (۸) زمونږ نیکونه په دې ځمکه کې اوسېدل او ستا د نوم او عزت
 دپاره يې کور جوړ کړ. (۹) هغوی پوهېدل چې هرکله په دې
 خاوره باندې کومه بلا، يعنې جگړه، وبا يا قحطي راشي، بيا هغوی
 کولای شي چې راشي او ستا په حضور کې د دې کور مخې ته چې
 ستا په نوم يادېږي، ودرېږي. هغوی کولای شي د تکليف په وخت
 کې تاته دعا او زاری وکړي او ته به د هغوی دعا واورې او هغوی به
 وژغورې.

(۱۰) ته گورې چې د عمون، مواب او ادوم لښکر په مونږ باندې د
 حملې دپاره راغلي دي. کله چې زمونږ نیکونه د مصر نه راووتل، تا
 هغوی ته اجازه ور نه کړه چې د هغوی خاورې ته ورننوځي. نو
 زمونږ نیکونو هغوی له منځه يو نه وړل او په بله لاره لاړل. (۱۱) د
 هغې په بدل کې هغوی راغلي دي چې مونږ د هغې ځمکې څخه
 وشړي چې تا راکړې ده. (۱۲) ای زمونږ خدايه! ته قضاوت وکړه او
 هغوی ته سزا ورکړه، مونږ څنگه د دې لوی لښکر په وړاندې ودرېږو
 چې په مونږ باندې برید کوي؟ مونږ بې وسه يو. مونږ نه پوهېږو چې
 څه وکړو، خو مونږ ستا مرستې ته سترگې په لاره يو.»

(۱۳) د يهودا ټول سړي د خپلو بڼځو او ماشومانو سره د څښتن په
 حضور کې ولاړ وو. (۱۴) د څښتن روح په يو لاري باندې چې په
 غونډه کې حاضر ؤ، نازل شو. هغه يحزييل نومېده او د هغه شجره په

لاندې ډول وه: پلار يې زکريا، نيکه يې بناياه، غور نيکونه يې يعيل او متنيا وو. هغه د اساف د طايفې يو غړی ؤ.

۱۵) بيا يهزييل وويل: «اعليحضرته او د يهودا او د اورشليم ټولو خلکو! خښتن وايي: «تاسو مه وپرېږئ او مه پرېږدئ چې دا ډېر لوی لښکر تاسو بې زړه کړي. دا جنگ د خداى جنگ دى، ستاسو جنگ نه دى. ۱۶) څنگه چې هغوى سبا ته د صيص کنډو ته راوخږي، نو حمله ورباندې وکړئ. د درې په اخر سر کې چې يرويل ته نژدې دښتې ته وتلى دى، مخامخ شئ. ۱۷) تاسو به حتى جگړې ته هم مجبور نه شئ. يوازې په خپلو ځايونو کې ځاى په ځاى شئ او انتظار وکړئ، تاسو به ووينئ چې خښتن به تاسو د خپلو دښمنانو څخه وژغوري. اى د يهودا او د اورشليم خلکو، مه وپرېږئ او مه بې زړه کېږئ. سبا ووځئ او د هغوى په وړاندې ودرېږئ. خښتن به ستاسو سره مل وي.»

۱۸) بيا يهوشافاط پاچا تپت شو او په ځمکه يې سجده وکړه او نورو ټولو د يهودا او د اورشليم خلکو همداسې د خښتن عبادت وکړ. ۱۹) بيا د قهات او د قورح د طايفو لويان ودرېدل او په ډېر لوړ اواز يې د اسراييلو د خښتن خداى ثنا او صفت وکړ.

۲۰) بله ورځ سهار وختي خلک د تقوع دښتې ته روان شول. څنگه چې هغوى حرکت وکړ، يهوشافاط ودرېده او ويې ويل: «د يهودا او د اورشليم خلکو! په خپل خښتن خداى باندې باور وکړئ، ترڅو قوي اوسئ. د هغه د نبیانو په خبرو باندې باور وکړئ، نو تاسو به بريالي شئ.» ۲۱) د خلکو سره د مشورې څخه وروسته هغه څو کسان

وټاکل. د پاچا په حکم هغوی سپېڅلي کالي واغوستل، د دې دپاره چې د لښکر مخې ته لاړ شي او د څښتن د ستاینې دپاره دا سندره وویي:

د څښتن شکر کوی

ده ابدې د هغه مینه

۲۲) څنگه چې هغوی د څښتن د ستاینې سندري پیل کړې، څښتن یرغلگرې لښکرې په وارخطایې اخته کړې، ۲۳) نو د عمونیانو او موآبیانو عسکرو د ادوم په عسکرو باندې حمله وکړه او په پوره توګه یې له منځه یووړل. بیا هغوی د یو بل په خلاف شول او تر هغه وخته پورې سره وجنگېدل ترڅو چې ټول لښکر له منځه لاړ!

۲۴) کله چې د یهودا لښکر هغه برج ته ورسېده چې دښتې ته مخامخ ؤ، هغوی ولیدل چې ټول دښمنان یې په ځمکه باندې مړه پراته دي. یو یې هم نه ؤ تښتېدلی. ۲۵) نو یهوشافاط او د هغه عسکر ورغلل چې غنیمت راټول کړي. هغوی ډېر سامان، کالي او نور قیمتي شیان وموندل. غنیمت دومره زیات ؤ چې هغوی وړلی نه شو. هغه دومره ډېر ؤ چې په راټولولو کې یې درې ورځې ولګېدلې.

۲۶) بیا په څلورمه ورځ هغوی د برکت په دره کې راغونډ شول او هلته یې د څښتن ستاینه وکړه. نو ځکه هغه دره تر اوسه پورې د برکت د درې په نوم یادېږي.

۲۷) - ۲۸) یهوشافاط خپل عسکر چې د یهودا او اورشلیم څخه وو،

بېرته اورشليم ته بوتلل. هغوی د مارش کولو سره سم چنگونه،

ربابونه او سرنې غږول. هغوی ډېر خوشحاله وو، ځکه چې خښتن

هغوی په خپلو دښمنانو باندې بريالي کړي وو، نو کله چې هغوی ښار

ته ورسېدل، د خښتن کور ته لاړل.

۲۹) کله چې نورو ټولو پاچاهانو واورېدل چې خښتن څنگه د

اسراييلو د دښمنانو په ضد جنگېدلی دی، په هغوی کې د خدای وېره

راپیدا شوه. ۳۰) په دې ډول يهوشافاط په سوله او آرامۍ کې

پاچاهي وکړه، ځکه چې خپل خدای ورته له هرې خوا آرامي ورکړې

وه.

د يهوشافاط د پاچاهۍ پای

(لومړۍ پاچاهان ۲۲: ۴۱ - ۵۰)

۳۱) يهوشافاط د پنځه دېرشو کالو په عمر و چې د يهودا پاچا شو

او هغه په اورشليم کې پنځه ويشت کاله پاچاهي وکړه. د هغه د مور

نوم عزوبه وه چې د شلحي لور وه. ۳۲) هغه د خپل پلار اسا په

شان هماغه کارونه وکړل چې د خښتن په نظر کې سم وو، ۳۳) خو

د عبادت سيمه ييز ځايونه وران نه شول. خلکو لا د زړه له کومې د

خپلو نیکونو د خدای عبادت نه و غوره کړی.

۳۴) يهوشافاط چې د خپلې پاچاهۍ د پيل څخه تر پایه پورې نور

څه کارونه کړي وو، د حناني د زوی د بيهو په تاريخ کې چې د

اسراييلو د پاچاهانو د تاريخ د کتاب يوه برخه ده، ليکلي دي.

٣٥) يوئل د يهودا پاچا يهوشافاط د اسراييلو د پاچا اخزيا سره چې ډېر بد کارونه يې کړي وو، لاس يو کړ. ٣٦) هغوی د عصيون جابر په بندر کې سمندري کشتی گانې جوړې کړې. ٣٧) خو د دودواهو زوی اليعازر چې د مريشه له ښارگوتي څخه ؤ، يهوشافاط ته پېشگويي وکړه: «د دې په خاطر چې تا د اخزيا سره لاس يو کړی دی، څښتن به هغه شيان له منځه يوسي چې تا جوړ کړي دي.» کشتی گانې ماتې شوې او هېڅکله له بندر نه لاړې نه شوې.

٢١) يهوشافاط مړ شو او د داود د ښار په شاهي هديره کې ښخ شو. د يهوشافاط زوی يهورام د هغه په ځای پاچا شو.

٢) يهوشافاط اووه زامن درلودل چې دا يې نومونه وو: يهورام، عزريا، يحييل، زکريا، عزرياهو، ميکاييل او شفتيا. ٣) د هغوی پلار هغوی ته ډېر زيات سوغاتونه يعنې سره زر، سپين زر او نور قيمتي شيان ورکړي وو او هغوی يې د يهودا د قوي شويو ښارونو مسؤولان ټاکلي وو. خو پاچاهي يې يهورام ته ورکړې وه، ځکه چې هغه يې مشر زوی ؤ.

د يهودا پاچا يهورام

(دوهم پاچاهان ٨: ١٧ - ٢٤)

٤) کله چې يهورام په پوره توگه د پاچاهي واک تر لاسه کړ، هغه خپل ټول ورونه او د اسراييلو ځينې مامورين ووژل.

٥) يهورام د دوه دېرشو کالو په عمر ؤ چې پاچا شو او اته کاله يې په اورشليم کې پاچاهي وکړه. ٦) يهورام لکه د اخاب د کورنۍ په شان د اسراييلو د پاچاهانو لاره غوره کړه. د اخاب لور د يهورام بنځه وه او هغه د خښتن په وړاندې گناه وکړه، ٧) خو خښتن نه غوښتل چې د داود شاهي کورنۍ له منځه يوسي، ځکه چې خښتن د داود سره لوظ کړی ؤ او وعده يې کړې وه چې د هغه اولاده به تل په يهودا باندې پاچاهي کوي.

٨) د يهورام په پاچاهۍ کې د ادوم خلک ياغي شول او د ځان دپاره يې خپل پاچا وټاکه. ٩) نو يهورام او د هغه منصبداران د خپلو جنگي گاديو سره روان شول او په ادوم باندې يې يرغل وکړ. هلته د ادوميانو لښکرو هغوی کلابند کړل، خو هغوی وکولای شول چې د شپې په تياره کې له کلابندۍ څخه ووځي. ١٠) يهودا هېڅکله ونه شو کولای چې په ادوم باندې خپله واکمني بېرته تر لاسه کړي. حتی د لښه ښاريان هم په هغه وخت کې ياغي شول. دا ځکه وشول چې يهورام د خپلو نیکونو د خښتن خدای څخه مخ اړولی ؤ. ١١) يهورام حتی د يهودا په غونډيو کې سيمه ييز عبادتخايونه هم جوړ کړل او د پرديو خدايانو په عبادت کولو سره يې د يهودا او د اورشليم خلک يې لارې کړل.

١٢) ايليا نبي يهورام ته يو ليک واستاوه چې داسې يې په کې ليکلي وو: «خښتن ستا د نيکه داود خدای داسې وايي: ته د خپل پلار يهوشافاط پاچا يا د خپل نيکه اسا پاچا په لاره روان نه شوې. ١٣) د هغې په ځای د اسراييلو د پاچاهانو په لاره روان شوې او د يهودا

او د اورشلیم خلک دې وهڅول چې د بتانو عبادت وکړي، لکه
څنگه چې اخاب او د هغه شاهي کورنۍ د اسراييلو د بې وفايي سبب
گرځېدلي وو. تا حتی خپل وروڼه هم ووژل چې ستا څخه ښه خلک
وو. (۱۴) په دې خاطر به څښتن ستا په خلکو، ښځو، ماشومانو او
ټولو شتمنيو باندې بده وبا راوړي. (۱۵) په خپله ته به د کولمو په
يوې داسې سختې ناروغۍ اخته شي چې ورځ په ورځ زياتېږي، تر
هغې چې کولمې به دې راووځي.»

(۱۶) څښتن د يهورام په ضد د فلسطينيانو او د عربانو چې
ايتوپيانو ته نژدې اوسېدل، کينه راوپاروله. (۱۷) هغوی په يهودا
باندې حمله وکړه، شاهي ماڼۍ يې لوټ کړه او پرته له اخزيا چې د
هغه کشر زوی ؤ هغوی د پاچا ټولې ښځې او زامن د اسيرانو په توگه
بوتلل.

(۱۸) بيا وروسته له هغې څښتن يهورام پاچا د کولمو په يوې
نه جوړېدونکې ناروغۍ اخته کړ. (۱۹) د وخت په تېرېدو سره د
دوهم کال په اخر کې د ناروغۍ له امله د هغه کولمې راووتلې او هغه
په رنځ او عذاب کې مړ شو. د هغه خلکو د هغه په وياړ اور بل نه کړ
لکه څنگه چې د هغه د نيکونو دپاره بل شوی ؤ.

(۲۰) يهورام د دوه دېرش کلنۍ په عمر پاچا شوی ؤ او په اورشلیم
کې يې اته کاله پاچاهي وکړه. د هغه په مړينې هېڅوک خواشيني نه
شو. هغوی هغه د داود په ښار کې ښخ کړ، خو په شاهي هديره کې
ښخه کړ.

۲۲ (۱) ځينو عربانو د يرغلگرو مشري وکړه او حمله يې وکړه

او پرته له اخزيا چې کشر ؤ د يهورام ټول زامن يې ووژل. نو بيا د

اورشليم خلکو اخزيا د هغه د پلار څخه وروسته پاچا کړ. (۲) - (۳)

اخييا د دوه ويشت کالو په عمر ؤ چې پاچا شو او يو کال يې په

اورشليم کې پاچاهي وکړه. اخزيا هم د اخاب د کورنۍ په لاره روان

شو، ځکه چې د هغه مور عتليا چې د اسراييلو د پاچا عمري لمسی

وه، هغه ته داسې مشورې ورکولې او هغه يې بدو کارونو ته هڅاوه.

(۴) هغه داسې کارونه وکړل چې د څښتن په نظر کې بد وو، ځکه

چې د هغه د پلار د مړينې څخه وروسته د اخاب پاچا د کورنۍ نور

غړي د هغه مشاوران شول او د هغه د رانسکورېدلو سبب شول. (۵)

اخييا د هغوی مشوره ومنله او د اسراييلو د پاچا يورام سره لاړ چې

د جلعاد په راموت کې په حزايل پاچا او د سوريې په لښکرو باندې

حمله وکړي. په دې جگړه کې د سوريې عسکرو يورام ټپي کړ، (۶)

نو هغه د يزرعيل ښار ته راستون شو چې زخمو ته يې روغ شي.

اخييا د هغه د ليدلو دپاره هلته ورغی.

(۷) خدای دا ليدنه کتنه د اخزيا د نسکورېدو سبب وگرځوله. کله

چې اخزيا ورسېده، هغه د يورام سره د يهود د نمشي زوی د ليدلو

دپاره ووت. (يېهو هماغه سړی ؤ چې څښتن د اخاب د شاهي کورنۍ

له منځه وړلو دپاره غوره کړی ؤ.) (۸) څنگه چې يېهو د خدای

پرېکړه د اخاب په شاهي کورنۍ باندې عملي کوله، هغه د يوې ډلې

سره مخامخ شو چې د يهودا مشران او د اخزيا ورپرونه په کې وو چې د اخزيا سره د هغه د خدمت دپاره تللي وو. بيهو هغه ټول ووژل. (۹) وروسته بيا اخزيا ولټول شو او په سامره کې وموندل شو چېرته چې هغه پټ ؤ. هغه يې بيهو ته وروست او هغوی اخزيا وواژه. خو هغه يې د هغه د نيکه يعنې د يهوشافاط د درنښت په خاطر چې د زړه له کومي يې د خښتن خدمت کړی ؤ، ښخ کړ. په دې ډول د اخزيا د کورنۍ هېڅ غړی پاتې نه شو چې د يهودا پاچا شي.

د يهودا ملکه عتليا

(دوهم پاچاهان ۱۱: ۱ - ۳)

(۱۰) څنگه چې عتليا واورېدل چې د هغې زوی اخزيا پاچا وژل شوی دی، نو هغې پرېکړه وکړه چې د يهودا د شاهي کورنۍ ټول غړي دې ووژل شي. (۱۱) اخزيا يوه ناسکه خور درلودله چې يهوشبع نومېدله، هغه د يهوياداع نومې يو کاهن ښځه وه. هغې په پټه د اخزيا يو زوی چې يوآش نومېده وژغوره. هغه يې په غلا د نورو شاهزادگانو له منځه چې قتل کېدلو ته نژدې وو، يووړ او د هغه د دايې سره يې د خدای د کور د خوب په يوه کوټه کې پټ کړ. په دې ډول د هغه د قتل څخه چې د عتليا په لاس کېدونکی ؤ، مخنيوی وشو. (۱۲) يوآش د هغوی سره د خدای په کور کې د شپږو کالو دپاره چې ملکې عتليا په يهودا کې پاچاهي کوله، پټ پاتې شو.

۲۳ (۱) د شپږ کالو انتظار څخه وروسته يهودا د کاڼن پر پکره

وکره چې اوس د دې وخت رارسېدلی دی چې يو کار وشي. هغه د

دغو پنځو عسکري منصبدارانو سره تړون وکړ: د يروحام زوی

عزريا، د يهودانان زوی اسماعيل، د عوبيد زوی عزريا، د عدايا زوی

معسيا او د زکري زوی اليشافاط. (۲) هغوی د يهودا ټولو ښارونو

ته سفر وکړ او ټول لويان او د اسرايلو د طایفو مشران يې اورشلیم

ته راغونډ کړل.

(۳) هغوی ټول د خدای په کور کې سره راغونډ شول او هلته يې د

يوآش يعنې د پاچا د زوی سره يو لوظ وکړ. يهودا د هغوی ته

وويل: «دا د پاچا زوی دی. لکه څنگه چې څښتن وعده کړې ده

چې د داود اولاده به پاچاهان وي، نو هغه بايد پاچا شي. (۴) مونږ

به داسې وکړو: د کاهنانو او د لويانو درې ډلې به د سبت په ورځ په

خپله وظيفه کې موجودې وي. يوه ډله به د خدای د کور د دروازو

ساتنه کوي (۵) او بله ډله به د شاهي ماڼۍ ساتنه کوي او پاتې نور

به په هغه دروازه کې چې د بنياد په نوم يادېږي، ودرول شي. نور

ټول خلک به د څښتن د کور په حوډلی کې سره راغونډ شي. (۶)

پرتله له کاهنانو او لويانو چې په دنده کې دي، هېڅوک دې د څښتن

کور ته نه ننوځي. پورته نومول شوي کاهنان او لويان کولای شي

چې ورننوځي، ځکه چې هغوی پاک شوي دي، خو پاتې خلک بايد

د څښتن د لارښوونو اطاعت وکړي او دباندې پاتې شي. (۷)

لاويان دې په داسې حال کې د پاچا په شاوخوا کې پهره وکړي چې خپلې تورې يې راويستلې وي او هر چېرته چې پاچا ځي، هغوی دې ورسره وي. هرڅوک چې د خښتن کور ته د ننوتلو هڅه وکړي، هغه دې ووژل شي.»

٨ لاويانو او د يهودا خلکو د يهوياذاع کاهن د حکمونو څخه پيروي وکړه. قوماندانان په درېو ډلو کې د خپلو ټولو ساتونکو سره حاضر شول، هغو کسانو چې د سبت په ورځ يې وظيفه لرله او هغوی چې په همدې ورځ رخصتېدل، ځکه يهوياذاع هغوی ته اجازه ورنه کړه چې خپلو کورونو ته لاړ شي. ٩ يهوياذاع هغه نېزې او سپرونه قوماندانانو ته ورکړل چې د داود پاچا وو او د خدای په کور کې ساتل شوي وو. ١٠ بيا هغه د خدای د کور د جنوبي خوا څخه نيولې تر شمالي خوا پورې د پاچا د ساتلو دپاره ټول خلک په وسلو سمبال او د خدای د کور او قربانۍ د ځای شاوخوا ته يې ځای په ځای کړل. ١١ يهوياذاع او د هغه زامنو يوآش دباندي راوويست، د هغه په سر يې تاج کېښود او د پاچاهۍ د قانون يو نقل يې ورته ورکړه. د هغه په سر باندې يې د زيتونو تېل واچول چې دا وښايي چې هغه اوس پاچا شو، په هغه وخت کې خلکو چيغې ووهلې: «ژوندی دې وي پاچا!»

١٢ عتليا د خلکو د منډو او د پاچا دپاره د ستاينې اوازونه واورېدل، نو هغه د خښتن کور ته چې خلک په کې راغونډ شوي وو، ورغله. ١٣ هغې هلته د خښتن د کور په دروازه کې نوی پاچا وليد چې د پاچاهانو ځانگړې ستنې سره ولاړ وو او قوماندانان او سرنې

غږوونکي د هغه په خوا کې ولاړ وو. ټولو خلکو خوشحالي کوله او سړني يې غږول او د خښتن د کور موسيقي غږوونکو چې خپلې د موسيقي آلې ورسره وې د جشن مشري کوله. عتليا د ډېر قهر نه خپل کالي وشلول او چيغې يې ووهلې: «خيانت! خيانت!»

١٤ يهوداداع نه غوښتل چې عتليا د خښتن په کور کې ووژله شي، نو هغه د لښکرو قوماندانان راوغوښتل او ويې ويل: «عتليا د لښکرو د قطارونو څخه دباندي وباسئ او هر هغه څوک چې د هغې د ژغورلو هڅه وکړي هغه ووژنئ.» ١٥ نو قوماندانانو عتليا هغې دروازې ته راوويستله چې اسونه به په کې ماني ته ورننوتل او هلته يې ووژله.

د يهوداداع اصلاحات

(دوهم پاچاهان ١١: ١٧ - ٢٠)

١٦ يهوداداع کاهن د ځان، د ټولو خلکو او د يوآش پاچا په منځ کې لوظ وکړ چې دوی به د خښتن خدمتگاران وي. ١٧ بيا ټول خلک د بعل بتخانې ته ورغلل او هغه يې راوغورخوله. هغوی د قربانۍ ځايونه او بتان ټوټې ټوټې کړل او متان چې د بعل کاهن ؤ هغه يې د قربانۍ ځايونو مخې ته وواژه. ١٨ يهوداداع کاهنان او لويان د خښتن د کور د کار مسؤولان وټاکل. هغوی به هغه وظيفې سرته رسولې چې د داود پاچا له خوا ورته سپارل شوې وې او هغه قربانۍ به يې سوځولې چې خښتن ته د موسی د شريعت له مخې وړاندې کېدلې. هغوی د موسيقي او د جشنونو مسؤولان هم وو. ١٩

يهوياداع د خښتن د کور په دروازو کې ساتونکو ته وظيفه ورکړه چې ناپاکه خلکو ته د ننوتلو اجازه ورنه کړي.

٢٠ په اخر کې يهوياداع ټول قوماندانان، د يهودا ډېر مهم ښاريان او حکومتي مامورين راوغوښتل. څنگه چې هغوی يوآش د خښتن د کور څخه د پورتنی دروازي په لار مانی ته روان کړ، د خلکو گڼه گڼه هغوی پسې روانه شوه او هلته يې هغه د يهودا د پاچا په توگه په تخت کښېناوه. ٢١ نو ټولو خلکو خوشحالي کوله او په ښار کې کراره کراري وه، ځکه چې عتليا وژل شوې وه.

د يهودا پاچا يوآش

(دوهم پاچاهان ١٢: ١ - ١٦)

٢٤ ١ يوآش اووه کلن ؤ چې د يهودا پاچا شو او په اورشليم کې يې څلوېښت کاله پاچاهي وکړه. د هغه مور زبیه د بيرشبع د ښار څخه وه. ٢ ترڅو پورې چې يهوياداع ژوندی ؤ، يوآش هغه کارونه کول چې خښتن ورباندې خوشحاليده. ٣ يهوياداع د يوآش پاچا دپاره دوه ښځې خوښې کړې، بيا يوآش د هغوی څخه د شو زامنو او لوڼو خاوند شو.

٤ کله چې د يوآش د پاچاهۍ يو څه موده تېره شوه، هغه پرېکړه وکړه چې د خښتن کور بېرته جوړ کړي. ٥ هغه کاهنانو او لويانو ته حکم وکړ: «د يهودا ښارونو ته لار شئ او زر تر زره د خپل خدای د کور د کلنی رغونې دپاره د ټولو اسراييليانو څخه پيسې

راتپولې كړئ.» خو لاويانو ځنډ وكړ، (۶) نو وروسته پاچا مشر كاهن يهودياداع خپل حضور ته راوغوښت او ورته ويې ويل: «تا ولې لاويان د هغې ماليې د راټولولو دپاره چې د خداى خدمتگار موسى په اسراييليانو باندې ايښې وه، نه دي لېرلي، ترڅو هغه د يهودا او د اورشليم څخه راټوله كړي او سپېڅلې خېمې ته يې راوړي؟»

(۷) د هغې بدكارې ښځې يعنې د عتليا پيروان د خداى كور ته ننوتې وو او د ټولو سپېڅلو شيانو څخه يې د بلل په عبادت كې كار اخيست.

(۸) د پاچا د حكم سره سم يو صندوق جوړ شو او هغه يې د څښتن د كور د دروازې دباندي كېښود. (۹) هغوى د اورشليم او د يهودا ټولو خلكو ته پيغام ولېږه چې څښتن ته هغه ماليه راوړي چې موسى د څښتن خدمتگار د اسراييلو په خلكو باندې په دښته كې ټاكلې وه. (۱۰) خلكو او د هغوى مشرانو چې دا خبره واورېدله، نو خوشحاله شول او هغوى د خپلې ماليې پيسې راوړې او صندوق يې ورڅخه ډك كړ. (۱۱) لاويانو به په منظم ډول صندوق د پاچا درباريانو ته وروړ. هركله به چې هغه ډكېده، شاهي منشي او د لوى كاهن استازي به پيسې ورڅخه راويستلې او صندوق به يې بېرته په خپل ځاى كې كېښود. دا كار به هره ورځ كېده او په دې ډول هغوى ډېرې پيسې راټولې كړې.

(۱۲) يوآش او يهودياداع به پيسې هغو سړيو ته وركولې چې د څښتن د كور د رغونې څارنه يې كوله. هغه پيسې به يې د گلكارانو، نجارانو، اهنگرانو او د مسگرانو په نيولو كې لگولې. (۱۳) هغوى ټولو ډېر

سخت کار وکړ او د خدای کور یې بېرته خپل اصلي حالت ته راوست او هغه یې قوي جوړ کړ. (۱۴) کله چې د بیا رغولو کار پای ته ورسېده، پاتې سره او سپین زر پاچا او یهویدادع ته ورکړل شول. هغوی د هغو څخه د څښتن د کور دپاره د کاسو او نورو لوښو په جوړولو کې کار واخیست، یعنې د هغه د سوځېدونکو نذرانو او د نورو کارونو دپاره.

د یهواش بدکاری

ترڅو پورې چې یهویدادع ژوندی ؤ، د څښتن په کور کې سوځېدونکې نذرانې په منظم ډول وړاندې کېدلې. (۱۵) یهویدادع د زوروالي عمر ته ورسېده او په یوسلو دېرش کلنۍ کې مړ شو. (۱۶) هغه د داود د ښار په شاهي هدیره کې ښخ شو، ځکه چې هغه د اسراییلو د قوم، د خدای او د خدای د کور دپاره ښه کارونه کړي وو.

(۱۷) وروسته له دې چې یهویدادع مړ شو، د یهودا مشران راغلل او پاچا ته یې د درناوي په خاطر خپل سرونه تیت کړل. هغوی پاچا راضي کړ چې د هغوی خبرو ته غوږ ونیسي. (۱۸) نو خلکو د څښتن یعنې د هغوی د نیکونو د خدای په کور کې عبادت کول بس کړل او د اشیره او د نورو بتانو عبادت یې پیل کړ. د هغوی د دغه گناه په سبب د څښتن قهر په یهودا او په اورشلیم باندې نازل شو. (۱۹) څښتن هغوی ته د خبرداري ورکولو دپاره نبیان وروپېرل چې بېرته هغه ته رجوع وکړي، خو خلکو ورته غوږ ونه نیوه. (۲۰) بیا د څښتن روح د یهویدادع کاهن په زوی یعنې په زکریا باندې نازل شو. هغه په داسې ځای کې ودرېده چې خلکو ته ښکاره کېده او غږ یې

وکړ: «څښتن خدای پوښتنه کوي: ډولې تاسو زما د امر و نو څخه سرغړونه کړې ده او په ځان باندې افت راولی؟ د دې په خاطر چې تاسو زما څخه مخ اړولی، ما هم ستاسو څخه مخ اړولی دی.» (۲۱)

یوآش پاچا د زکریا په خلاف په دسیسه کې ملگری شو او خلکو د پاچا په حکم زکریا د څښتن د کور په حوډلی کې سنگسار کړ. (۲۲)

پاچا هغه د وفاداری خدمتونه هېر کړل چې د زکریا پلار یهودیاداع د هغه دپاره کړي وو او هغه زکریا وواژه. زکریا د ځنکدن په وخت کې غږ وکړ: «څښتن دې ستا دا اعمال وویني او ستا نه دې زما بدل واخلي!»

د یوآش د پاچاهۍ پای

(۲۳) د هماغه کال په اخر کې د سوریې لښکرو په یهودا او په اورشلیم باندې حمله وکړه، د قوم ټول مشران یې ووژل او ټول غنیمت یې خپل پاچا ته چې په دمشق کې ؤ، ولېږه. (۲۴) د سوریې لښکر کوچنی ؤ، خو څښتن هغوی پرېښودل چې د یهودا یو ډېر لوی لښکر ته ماتې ورکړي، ځکه چې خلکو د خپلو نیکونو د څښتن خدای څخه مخ اړولی ؤ. په دې ډول یوآش پاچا ته سزا ورکړل شوه. (۲۵) هغه ډېر سخت زخمي شو او کله چې دنېمان لارل، د هغه دوو درباریانو هغه ته دسیسه جوړه کړه. هغه یې په خپله بستره کې وواژه او د یهودیاداع کاهن د زوی د قتل بدل یې ورڅخه واخیست. هغه د داود په ښار کې ښخ شو، خو په شاهي هدیره کې ښخ نه شو. (۲۶) (هغه کسانو چې د هغه په ضد یې دسیسه جوړه کړه، زاباد د شمعت عمونی زوی او یهو زاباد د شمريت موآبی زوی

۲۷) د یوآش د زامنو کیسې، هغه پېشگویی چې د هغه په ضد شوې دي او هغه څنگه د خدای کور بیا جوړ کړ، دا ټول د پاچاهانو د کتاب په تفسیر کې لیکل شوي دي. د هغه زوی امصیا د هغه په ځای پاچا شو.

د یهودا پاچا امصیا

(دوهم پاچاهان ۱۴: ۲ - ۶)

۲۵

۱) امصیا د پنځه ویشتم کلنۍ په عمر پاچا شو او په

اورشلیم کې یې نهه ویشتم کاله پاچاهي وکړه. د هغه مور یهوعدان

نومېدله چې د اورشلیم څخه وه. ۲) هغه داسې کارونه کول چې د

څښتن په نظر کې ښه وو، خو د زړه له کومې یې نه کول. ۳) څنگه

چې امصیا د یهودا واک تر لاسه کړ، نو هغه درباریان چې پاچا یعنې

د ده پلار یې په قتل رسولی ؤ، ویې وژل. ۴) خو د هغو قاتلانو

اولادونه یې ونه وژل. دا ځکه چې هغه په دې اړه د هغه شریعت

پیروي وکړه چې د موسی د تورات په کتاب کې دی. لکه څنگه چې

څښتن حکم کړی ؤ: «پلرونه دې د هغو جرمونو په خاطر نه وژل

کيږي چې د هغوی اولادونو کړي وي او اولادونه دې د هغو جرمونو

په خاطر نه وژل کيږي چې د هغوی پلرونو کړي وي. هر څوک دې

یوازې د هغو جرمونو دپاره ووژل شي چې هغوی په خپله کړي

وي.»

د ادوم په ضد جنگ

۵ امصيا پاچا د يهودا او د بنيامين د قبيلو ټول سړي په پوځي ډلو کې د هغو د طايفو له مخې چې دوی ورپورې تړاو درلود، تنظيم کړل او قوماندانان يې د زرو او سلو تنو لرونکو ډلو په سر کې ځای په ځای کړل. په دې کې د شلو کالو او د هغې څخه د زيات عمر لرونکي سړي موجود وو چې ټول درې سوه زره کسان وو. هغوی غوره شوي عسکر وو چې د جگړې دپاره تيار وو او د نيزو او سپرونو د کارولو مهارت يې درلود. ۶ برسېره پر دې هغه سل زره زړور عسکر د اسراييلو څخه د شاوخوا درې زره او څلور سوه کيلوگرامه سپينو زرو په بيه اجير ونيول. ۷ خو يو نبي پاچا ته ورغی او ورته ويې ويل: «دا د اسراييلو عسکر مه پرېږده چې ستا سره لاړ شي، ځکه چې څښتن د شمال د پاچاهۍ د خلکو سره مل نه دی. ۸ ته به دا فکر کوي چې هغوی به تاته په جگړه کې قوت درکړي، خو خدای دا قدرت لري چې چاته بری يا ماتې ورکړي او هغه به ستا دښمنان پرېږدي چې تاته ماتې درکړي.»

۹ امصيا د نبي څخه پوښتنه وکړه: «خو هغه ټول سپين زر به څنگه کيږي چې ما د اسراييلو عسکرو ته ورکړي دي؟» نبي په ځواب کې وويل: «څښتن بېرته د هغه څخه ډېر درکولای شي!» ۱۰ نو امصيا اجير اسراييلي عسکر بېرته خپل وطن ته رخصت کړل. په دې خاطر هغوی د يهودا په خلکو ډېر په قهر شول او په ډېر قهر سره خپلو کورونو ته ستانه شول.

۱۱) امصیا بېرته خپل همت تر لاسه کړ او خپل لښکر یې د مالګې

درې ته بوتلو. هغوی هلته وجنگېدل او لس زره ادومي عسکر یې ووژل. ۱۲) هغوی نور لس زره تنه عسکر ونيول او د ګرنگ سر ته یې وخېژول. بیا یې د هغه ځای نه راوغورخول او ټول لاندې په ګټونو باندې ټوټې ټوټې شول.

۱۳) په دې ترڅ کې هغو اسرایلي عسکرو ته چې امصیا اجازه نه وه ورکړې چې د هغه سره جګړې ته لاړ شي، د یهودا په ښارونو باندې چې د سامریې او د بیت حورون ترمنځ وو حمله وکړه، درې زره کسان یې ووژل او په زیاته اندازه غنیمت یې ونيوه.

۱۴) کله چې امصیا ادومیانو ته د ماتې ورکولو څخه راستون شو، د هغوی بتان یې د خپل ځان سره راوړل. هغه یې د خپلو بتانو په شان ودرول، د هغو عبادت یې وکړ او قربانۍ یې ورته وسوځولې. ۱۵) په دې خبره څښتن په قهر شو، نو هغه امصیا ته یو نبي ورولېږه. نبي پوښتنه وکړه: «ولې دې د پردیو خدایانو عبادت وکړ چې حتی خپل خلک یې هم ستا له لاسه ونه شو ژغورلی؟»

۱۶) امصیا د هغه خبره ونيوله او ویې ویل: «چاته د پاچا مشاور کړې یې؟ چوپ شه که نه، نو وبه دې وژنم!»

نبي غلی شو، خو دا خبره یې وکړه: «اوس زه پوهېږم چې خدای ستا د تباه کولو پرېکړه کړې ده، ځکه چې تا دا ټول کارونه کړي دي او زما مشورې ته دې پام نه دی کړی.»

د اسراييلو په خلاف جنگ

(دوهم پاچاهان ۱۴:۸ - ۲۰)

۱۷ امصيا د يهودا پاچا د خپلو مشاورانو سره خبرې وکړې، بيا يې

د اسراييلو پاچا د بيهو لمسي او د يهواخاز زوی يهواش ته داسې

پيغام ورولېږه: «راوځه او په جگړه کې زما سره مخامخ شه!»

۱۸ خو يهواش بېرته دا ځواب ورولېږه: «يوځل په لبنان کې د

اغزيو يو بوټي د سبر يوې ونې ته پيغام ورولېږه: ستا لور بايد زما د

زوی سره واده وکړي. خو يو وحشي ځناور راغی او هغه بوټی يې

تر پښو لاندې کړ. ۱۹ امصيا، ته اوس لايې وهې چې تا ادوميانو ته

ماتې ورکړې ده، خو زه تاته دا مشوره درکوم چې په کور کې پاتې

شه. که کومه ستونزه دې رامنځته کړه، ته او ستا د يهودا پاچاهي به له

منځه لاړه شي.»

۲۰ خو امصيا ورته غوږ ونه نيوه. دا د خدای رضا وه چې امصيا او

د هغه عسکر د دښمن لاس ته ولوېږي، ځکه چې هغوی د ادومي

بتانو عبادت کړی و. ۲۱ نو د اسراييلو پاچا يهواش د يهودا د پاچا

امصيا په ضد جگړې ته لاړ. هغوی د يهودا په بيت شمس کې سره

مخامخ شول، ۲۲ او د يهودا لښکرو ماتې وخوړله. د يهودا ټول

عسکر بېرته خپلو کورونو ته وتښتېدل. ۲۳ يهواش، د يوآش زوی

او د اخزيا لمسی امصيا، ونيوه او اورشليم ته يې بوتلو. هلته يې د

ښار دېوال د افرایم د دروازې څخه نيولې د کنج تر دروازې پورې

وران کړ. د دېوال برخه نژدې دوه سوه متره اوږده وه. ۲۴ هغه د

څښتن د کور ټول سره او سپين زر د غنيمت په توگه سامريې ته

يوورل، همدارنگه هغه سامان يې هم يوور چي د عوبيد ادوم اولادي
يې ساتنه كوله او د ماني خزاني يې هم يوړي. ځيني خلك يې
يرغمل ونيول او بيا سامريې ته راستون شو.

۲۵ د يهواش د مړينې څخه وروسته امصيا پنځلس كاله ژوند وكړ.

۲۶ امصيا چې د خپلې پاچاهۍ د پيل نه تر پايه پورې نور څه
كړي دي، هغه د اسرايلو او د يهودا د پاچاهانو په تاريخ كې ليكل
شوي دي. ۲۷ د هغه وخت راهيسې چې هغه د څښتن څخه مخ
اړولى دى، په اورشليم كې د امصيا د وژلو دپاره دسيسه جوړه شوه،
نو هغه د لاکيش ښار ته وتښتېده. خو دښمنانو يې امصيا پسې نور
خلک وروولېدل او هغه يې هلته وواژه. ۲۸ د هغه مړى په اس
باندي بېرته اورشليم ته يوورل شو او د داود د ښار په شاهي هديره
كې ښخ شو.

د يهودا پاچا عزيا

(دوهم پاچاهان ۱۴: ۲۱ - ۲۲، ۱۵: ۱ - ۷)

۲۶ ۱ د يهودا ټولو خلكو د امصيا شپاړس كلن زوى عزيا د
هغه د پلار په ځاى د پاچا په توگه غوره كړ. ۲ (عزيا د خپل پلار
تر مړينې وروسته د ايلوت ښارگوټى د يهودا دپاره بېرته ونيوه او بيا
يې ودان كړ.)

۳ عزيا د شپاړس كلنۍ په عمر پاچا شو او په اورشليم كې يې
دوه پنځوس كاله پاچاهي وكړه. د هغه د مور نوم يكليا ؤ چې د

اورشليم څخه وه. (۴) عزيا د خپل پلار په شان د څښتن اطاعت کاوه او بڼه کارونه يې کول. (۵) زکريا د عزيا مشاور ؤ او هغه يې د خداى اطاعت ته هڅاوه. نو ترڅو پورې چې زکريا ژوندى ؤ، عزيا د خداى ته رجوع وکړه او خداى هغه بريالى کړ.

(۶) عزيا د فلسطينيانو په ضد جگړې ته لاړ. هغه د جت، يينه او د اشدود د ښارونو دپالونه وران کړل او اشدود ته نژدې او په پاتې فلسطين کې يې ښارونه ودان کړل. (۷) خداى د هغه سره مرسته وکړه چې فلسطينيانو ته، هغو عربانو ته چې په جور بعل کې اوسېدل او همدارنگه معونيانو ته ماتې ورکړي. (۸) عمونيانو عزيا ته باج ورکاوه او هغه دومره قوي شو چې شهرت يې د مصر تر پولې پورې خپور شو.

(۹) عزيا د اورشليم د کنج په دروازې، د درې په دروازې او په هغه ځاى کې قوي برجونه جوړ کړل چې د ښار دپال تاو شوى ؤ. (۱۰) هغه په دښته کې هم قوي برجونه جوړ کړل او د اوبو ډېرې ذخيرې يې وکيندلې، ځکه چې هغه د غرونو په لوېديځو لمنو او ډاگونو کې ډېرې پادې درلودلې. هغه د کرنې سره مينه درلودله، نو هغه په غرنۍ سيمه کې د خپلو انگورو د باغونو دپاره باغوانان او په حاصلخېزه خاوره کې د خپلو فصلونو د کرنې دپاره دهقانان درلودل.

(۱۱) عزيا د جگړې دپاره يوه تياره اردو درلودله چې د فرقو څخه جوړه شوې وه. د هغوى شمېر د يعيل منشي او د هغه مرستيال معسيا له خوا ټاکل کېدل او اداره کېدله. حننيا د پاچا يو درباري او د اردو عمومي قوماندان ؤ. (۱۲) دوه زره او شپږ سوه د طايفو مشران

د پوځ قوماندانان وو. (۱۳) د دوی د لاس لاندې درې لکه اووه زره او پنځه سوه عسکر وو چې په قوت سره یې د پاچا دپاره د هغه د دښمنانو په ضد جگړه کوله. (۱۴) عزیا لښکر ته سپرونه، نېزې، خولی، د زغرو کورتی، لیندې او غشي او په مچنو غزو کې د ویشتلو دپاره تیرې ورسولې. (۱۵) په اورشلیم کې د هغه ماهر و کارگرانو داسې ماشینونه جوړ کړل چې غشي او لویې تیرې یې د برجونو او د ښار د دېوال د کنجونو څخه ورباندې گزار کړي. د هغه شهرت په هرځای کې خپور شو او هغه د هغې مرستې له امله چې د خدای څخه یې تر لاسه کوله، ډېر قوي شو.

د غرور په خاطر د عزیا سزا

(۱۶) خو کله چې عزیا پاچا قوي شو، نو هغه مغرور شو چې همدا یې د رانسکورېدلو سبب شو. عزیا د خپل څښتن خدای سره خیانت وکړ، ځکه چې د څښتن کور ته ننوت چې خوشبویی په خپل ځانگړي ځای کې وسوځوي. (۱۷) خو عزریا کاهن چې اتیا تنه قوي او زړور د څښتن کاهنان ورسره وو، عزیا پسې لاړ، چې هغه منع کړي. هغوی وویل: «عزیا! ته هېڅ حق نه لرې چې څښتن ته خوشبویی وسوځوي. یوازې هغه کاهنان چې د هارون د اولادې څخه دي، د دې کار دپاره وقف شوي دي. د دې سپېڅلي ځای نه لاړ شه. تا د څښتن خدای په وړاندې گناه کړې ده او هغه به تاته نور عزت نه درکوي.»

(۱۹) عزیا د څښتن په کور کې د خوشبویی د سوځولو د ځای په

څنگ کې ولاړ ؤ او د خوشبويي د سوځولو لوبڼي يې په لاس کې ؤ. هغه په کاهنانو باندې په قهر شو او سمدلاسه يې په تندي باندې جدام رانېکاره شو. (۲۰) مشر کاهن عزريا او نورو کاهنانو په وېرې سره د پاچا تندي ته کتل او بيا يې هغه په بېره د څښتن د کور څخه دباندې وويست. هغه زر زر د هغه ځای څخه لاړ، ځکه چې څښتن هغه په مرض اخته کړ.

(۲۱) عزيا پاچا د عمر تر پايه پورې د جدام په ناروغۍ اخته ؤ او له همدې امله هغه د خلکو او د څښتن د کور نه لېرې په يو کور کې اوسېده. د هغه زوی يوتام د مانې او هېواد واک درلود.

(۲۲) هغه نور ټول کارونه د پيل نه تر پايه پورې چې عزيا پاچا د خپلې پاچاهۍ په دوران کې کړي وو، د آموص زوی اشعيا نبي ثبت کړل. (۲۳) عزيا مړ شو او د دې په خاطر چې هغه په جدام اخته ؤ، هغه يې په ځانگړې شاهي هديره کې ښخ نه کړ. د هغې په ځای يې هغه د پاچاهانو په يوې بلې هديره کې ښخ کړ. بيا د عزيا زوی يوتام د هغه په ځای پاچا شو.

د يهودا پاچا يوتام

(دوهم پاچاهان ۱۵: ۳۲ - ۳۸)

۲۷ (۱) يوتام د پنځه ويشت کلنۍ په عمر پاچا شو او په

اورشليم کې يې شپاړس کاله پاچاهي وکړه. د هغه مور يروشده د صادق لور وه. (۲) يوتام د خپل پلار په شان هغه کارونه کول چې

د خښتن په نظر کې ښه وو، خو د هغه په شان يې د خښتن کور ته په نوتلو سره گناه نه کوله. خو بيا هم خلکو خپلو بدو رواجونو ته دوام ورکړ.

۳ دا يوتام ؤ چې د خښتن د کور پاسنی دروازه يې بيا جوړه کړه او د ښار په هغه دېوال باندې يې ډېر کار وکړ چې د اورشليم د عوفل په سيمه کې ؤ. ۴ هغه د يهودا په غرونو کې ښارونه ودان کړل او په ځنگلونو کې يې کلاوې او د څارنې برجونه جوړ کړل. ۵ هغه د عمون د پاچا او د هغه لښکر په ضد جگړه وکړه او هغوی ته يې ماتې ورکړه. عمونيانو د درېو کالو دپاره په هر کال کې هغه ته درې زره او څلور سوه کيلوگرامه سپين زر، زر ټنه غنم او زر ټنه اوربشې باج ورکاوه. ۶ يوتام قوي شو، ځکه چې هغه په وفادارۍ سره د خپل خښتن خدای اطاعت کاوه. ۷ د يوتام د پاچاهۍ نورې پېښې، د هغه جگړې او کړنلارې ټولې د اسرايلو او يهودا د پاچاهانو د تاريخ په کتاب کې ليکل شوې دي. ۸ يوتام د پنځه ويشت کلنۍ په عمر پاچا شو او په اورشليم کې يې شپاړس کاله پاچاهي وکړه. ۹ يوتام مړ شو او د داود د ښار په شاهي هديره کې ښخ شو. بيا د هغه زوی آحاز د هغه په ځای پاچا شو.

د يهودا پاچا آحاز

(دوهم پاچاهان ۱۶: ۱ - ۴)

۲۸ ۱ آحاز شل کلن ؤ چې پاچا شو او شپاړس کاله يې په اورشليم کې پاچاهي وکړه. هغه د خپل نيکه داود لاره غوره نه کړه او

داسې کارونه يې ونه کړل چې د خښتن په نظر کې ښه وو. (۲)

آحاز د اسراييلو د پاچاهانو لاره غوره کړه. هغه د بعل د اوسپنې بتان جوړ کړل او (۳) د بن هنوم په دره کې يې ورته خوشبويي وسوځوله. حتی خپل زمان يې هم د سوځېدونکو نذرانو په توگه قرباني کړل. دا د هغو قومونو ناوړه رواج ؤ چې خښتن د اسراييلو د وړاندې تگ سره سم شړلي وو. (۴) آحاز په سيمه ييزو عبادتخايونو، غونډيو او د هرې سيوري لرونکې ونې لاندې قرباني کولې او خوشبويي يې سوځولې.

د احاز جگړه د سوريې او د اسراييلو سره
(دوهم پاچاهان ۱۶: ۵)

(۵) - (۶) د دې په خاطر چې آحاز گناه وکړه، د هغه خښتن خدای د سوريې پاچا پرېښود چې آحاز ته ماتې ورکړي او د يهودا زيات شمېر خلک دمشق ته د اسيرانو په توگه بوځي. خښتن د اسراييلو پاچا د رمليا زوی فحق هم پرېښود چې آحاز ته ماتې ورکړي او په يوه ورځ د يهودا يو سلو شل زره ډېر زړور عسکر ووژني. د هغوی د نيکونو خښتن خدای پرېښودل چې همداسې وشي، ځکه چې د يهودا خلکو د هغه څخه مخ اړولی ؤ. (۷) يو اسراييلي عسکر چې زکري نومېده د آحاز پاچا زوی معسيا، د ماني د چارو مدير عزريقام او القانه چې د پاچا څخه وروسته دوهم سړی ؤ، ووژل. (۸) که څه هم د يهودا خلک د هغوی خپلوان وو، خو د اسراييلو لښکرو دوه سوه زره ښځې او ماشومان د اسيرانو په توگه ونيول او د ډېر زيات غنيمت سره يې سامريې ته بوتلل.

۹ د خښتن يو نبي چې عودید نومېده، هغه د سامريې په ښار کې اوسېده. څنگه چې د اسراييلو لښکر ښار ته د يهودا د اسيرانو سره لاړل، عودید ورسره مخامخ شو او ورته ويې ويل: «ستاسو د نيکونو خښتن خدای په يهودا باندې په قهر شو او تاسو يې پرېښودئ چې هغوی ته ماتې ورکړئ، خو اوس هغه خبر شوی دی چې تاسو په څومره په بې رحمۍ سره هغوی ووژل. ۱۰ اوس تاسو دا نيت لرئ چې د اورشلیم او د يهودا سړي او ښځې خپل غلامان کړئ. ايا په دې نه پوهېږئ چې تاسو هم د خپل خښتن خدای په وړاندې گناهونه کړي دي؟ ۱۱ ماته غوږ ونيسئ! دا اسيران ستاسو خپلوان دي. هغوی بېرته ولېږئ که نه، نو د خښتن قهر او غضب به په تاسو باندې نازل شي.»

۱۲ د اسراييلو د شمال د پاچاهۍ دغو څلورو مشرانو هم د لښکر د دې کار مخالفت وکړ: د يهوحنان زوی عزريا، د مشليموت زوی برکيا، د شلوم زوی يحزقيا او د حدلاي زوی عماسا. ۱۳ هغوی وويل: «هغه اسيران دلته مه راوړئ! ځکه په دې کار سره مونږ د خدای په وړاندې گناهکاروئ. مونږ لا پخوا د خښتن په وړاندې زياته گناه کړې ده، تاسو غواړئ چې زمونږ گناه لا نوره هم زياته شي. نژدې دی چې د خدای قهر او غضب په مونږ باندې نازل شي.» ۱۴ نو بيا لښکرو اسيران او غنيمت خلکو او د هغوی مشرانو ته وسپارل. ۱۵ پورته څلورو ذکر شويو سړيو ته وظيفه وسپارل شوه چې هغو اسيرانو ته چې لوڅ وو په غنيمت نيول شوي کالي ورکړي.

هغوی اسیرانو ته د اغوستلو دپاره کالی او د پنبو دپاره خپلی ورکړې. همدارنگه هغوی ته یې خوراک او خښاک ورکړ او د زیتونو تېل یې د هغوی په زخمونو باندې واچول. هغه چې ډېر کمزوري وو او مزل یې نه شو کولای، په خرو یې سپاره کړل او ټول اسیران بېرته اریحا ته چې د خرما د ونو ښار دی، د هغوی خپل قوم ته یووړل شول. بیا اسرایلیان سامریې ته راستانه شول.

د احاز له خوا د اشور څخه د مرستې غوښتنه
(دوهم پاچاهان ۱۶: ۷ - ۹)

۱۶-۱۷) ادمیانو بیا په یهودا باندې حمله پیل کړه او اسیران یې ونيول، نو آحاز پاچا د تغلت فلاسر یعنی د آشور د پاچا څخه د مرستې غوښتنه وکړه. ۱۸) په دې وخت کې فلسطینیانو په هغو ښارونو باندې حمله کوله چې د غرونو په لوېدیځو لمنو او جنوبي یهودا کې پراته وو. هغوی د بیت شمس، ایالون او د جدیروت ښارونه ونيول. همدارنگه یې د سوکوه، تمنه او د جمزو ښارونه، د هغو د شاوخوا کلیو سره هم ونيول. بیا هغوی په دې ځایونو کې مېشت شول. ۱۹) له دې کبله چې د یهودا پاچا آحاز خپل خلک بدکاری ته هڅولي وو او د خښتن نافرمانی یې کړې وه، نو خښتن د یهودا خلک خوار او ذلیل کړل. ۲۰) بیا د آشور پاچا تغلت فلاسر یهودا ته راغی، خو د دې په ځای چې د آحاز سره مرسته وکړي، د هغه مخالفت یې وکړ او هغه یې د کړاوونو سره مخامخ کړ. ۲۱) نو آحاز د خښتن د کور، د مانی او د خلکو د مشرانو د کورونو څخه قیمتي شیان واخیستل او د اشور پاچا ته یې ورکړل، خو دې کار هم څه گټه

د آحاز گناهونه

(۲۲) حتی وروسته له دې چې په احاز باندې دا وپروونکې پېښې وشوې، هغه د خښتن په وړاندې د پخوا څخه هم زیاته گناه وکړه.

(۲۳) هغه د ځان سره وویل: «د سوریایانو خدایانو به هر ورو د هغوی د پاچاهانو سره مرسته کړې وي چې ماته ماتې راکړي. کېدای شي که چېرې زه هغو خدایانو ته قربانۍ وړاندې کړم، زما سره به هم مرسته وکړي.» دا هغه گناه وه چې په اخر کې د احاز د رانسکورېدلو او د ټولو اسرایلیانو د تباهی سبب شوه. (۲۴) برسېره پر دې، هغه د خدای د کور ټول سامان واخیست او هغه یې ټوټې ټوټې کړ. هغه د خښتن کور بند کړ او د اورشلیم په هره برخه کې یې د قربانۍ ځایونه جوړ کړل. (۲۵) هغه د یهودا په هر ښار کې بتانو ته د عبادت ځایونه جوړ کړل چې پر ديو خدایانو ته خوشبويي په کې وسوځول شي. هغه په دې ډول د خپلو نیکونو خښتن خدای په خپل ځان باندې په قهر کړ.

(۲۶) آحاز چې د خپلې پاچاهۍ په دوران کې د اول نه تر پایه نور څه کړي وو، د یهودا او د اسرایلو د پاچاهانو د تاریخ په کتاب کې لیکل شوي دي. (۲۷) آحاز مړ شو او په اورشلیم کې په یوه هدیره کې چې شاهي هدیره نه وه، ښخ شو. بیا د هغه زوی حزقیا د هغه په ځای پاچا شو.

۲۹ ﴿۱﴾ حزقيا پنځه ويشت کلن ؤ چې پاچا شو او هغه نهه

ويشت کاله په اورشليم کې پاچاهي وکړه. د هغه د مور نوم ايبا ؤ چې د زکريا لور وه. ﴿۲﴾ هغه لکه د خپل نيکه داود پاچا په شان هغه کارونه وکړل چې د خښتن په نظر کې ښه وو.

د خدای د کور پاکول

﴿۳﴾ حزقيا د خپلې پاچاهۍ د لومړي کال په لومړۍ مياشت د

خښتن د کور دروازې پرانيستې او هغه يې بېرته جوړې کړې. ﴿۴﴾

هغه د خښتن د کور په ختيځې حوډلې کې کاهنان او لويان راغونډ

کړل ﴿۵﴾ او هلته يې ورسره خبرې وکړې. هغه وويل: «ای لويانو

زما خبرې واورئ، خپل ځانونه او د خپلو نیکونو د خښتن خدای

کور پاک کړئ او د کور څخه ناپاک شيان لېرې کړئ. ﴿۶﴾ زمونږ

نيکونه زمونږ خښتن خدای ته بې وفا وو او هغه کارونه يې کول چې

د هغه په نظر کې بد وو. هغوی خښتن پرېښود او د هغه د اوسېدو

ځای ته يې شا کړه. ﴿۷﴾ هغوی د خښتن د کور دروازې بندې کړې،

څراغونه يې مړه کړل او د اسراييلو د خدای په کور کې يې خوشبويي

يا سوځېدونکې نذرانې هغه ته وړاندې نه کړې. ﴿۸﴾ له دې کبله

خښتن په يهودا او په اورشليم باندې ډېر په قهر شو. تاسو په دې ښه

پوهېږئ، هغه څه چې خښتن په هغوی باندې کړي دي په هغې ټول

خلک ووېرېدل، وارخطا او مسخره شول. ﴿۹﴾ له همدې امله زمونږ

پلرونه په جگړه کې ووژل شول او زمونږ بڼځې، زامن او لوني د اسيرانو په توگه يووړل شول.

١٠) اوس ما پرېکړه کړې ده چې د اسراييلو د څښتن خدای سره

يو لوظ وکړم ترڅو د هغه سخت قهر زمونږ څخه لېرې شي. ١١)

زما زامنو، په خپلو وظيفو کې بې پروايي مه کوئ. څښتن تاسو د دې

دپاره غوره کړي يئ چې د هغه په حضور کې ودرېږئ او د هغه

خدمت وکړئ او هغه ته خوشبويي وسوځوئ.»

١٢) - ١٤) کله چې حزقيا خپلې خبرې پای ته ورسولې، نو د

لاويانو دا لاندېني مشران خپلې وظيفې ته لارل:

د قهات له طايفي څخه، د عماسای زوی محت او د عزريا

زوی يوئيل.

د مراري له طايفي څخه، د عبدي زوی قيس او د يهلل ييل

زوی عزريا.

د جرشون له طايفي څخه، د زمه زوی يوآخ او د يوآخ زوی

عدن.

د اليصافان له طايفي څخه، شمري او يعي ييل.

د اساف له طايفي څخه، زکريا او متنيا.

د هيمنان له طايفي څخه، يحييل او شمعي.

د يدوتون له طايفي څخه، شمعيه او عزيبيل.

١٥) دغو سړيو خپل لاويان ورونه راغونډ او هغوی ټولو خپل

ځانونه پاک کړل. بیا هغوی د خښتن د شریعت سره سم او د پاچا په امر د خښتن د کور په پاکولو پیل وکړ. (۱۶) کاهنان د خښتن کور ته ننوتل چې هغه پاک کړي او هغوی هغه هرڅه د کور حوډلی ته راوویستل چې ناپاک وو. د هغه ځای نه لایانو دا ټول شیان د ښار څخه دباندې د قدرون درې ته یووړل. (۱۷) د لومړۍ میاشتې په لومړۍ ورځ کار پیل شو او په اتمه ورځ هغوی دا ټول کار د خښتن د کور تر برنډې پورې ورساوه. بیا هغوی اته ورځې نورې کار وکړ او د میاشتې تر شپاړسمې ورځې پورې یې د خښتن کور پاک او هغه یې د عبادت دپاره تیار کړ.

حزقیا او د خدای د کور بیا وقفول

(۱۸) بیا لایان د حزقیا پاچا حضور ته ورغلل او ورته ویې ویل: «مونږ د خښتن د ټول کور د پاکولو کار پای ته ورساوه چې د سوځېدونکو نذرانو د قربانۍ ځای، د سپېڅلې ډوډۍ میز او د هغو ټول سامان په کې شامل دي. (۱۹) مونږ هغه ټول سامان هم بېرته راوړی دی چې احاز پاچا د هغو کلونو په دوران کې وړی ؤ کله چې هغه خدای ته بې وفا شو او مونږ هغه بېرته وقف کړی دی. هغه ټول مو د خښتن د قربانۍ د ځای په مخکې ایښي دي.»

(۲۰) حزقیا پاچا بله ورځ سهار وختي د ښار مشران راغونډ کړل او هغوی یو ځای د خښتن کور ته لارل. (۲۱) هغوی د شاهي کورنۍ او د یهودا د خلکو دپاره او همدارنگه د خښتن د کور د پاکوالي دپاره اووه غویان، اووه پسونه، اووه وري او اووه وزان د گناه د نذرانې په

توگه راوړل. پاچا کاهنانو يعنې د هارون اولادې ته امر وکړ چې هغه د خښتن د قربانۍ په ځای باندې قرباني کړي. (۲۲) کاهنانو لومړی غويان، بيا پسونه او بيا يې وري حلال کړل. د هرې قربانۍ د حلالېدلو څخه وروسته يې د هغو وينه د قربانۍ په ځای باندې وشيندله. (۲۳) په پای کې کاهنانو وزې د گناه د نذرانې دپاره پاچا او نورو عبادت کوونکو ته وروړلې او عبادت کوونکو خپل لاسونه ورباندې کېښودل. (۲۴) بيا کاهنانو وزان حلال کړل او د هغو وينه يې د ټولو خلکو د گناه د کفارې دپاره د قربانۍ په ځای باندې وشيندله، ځکه چې پاچا امر کړی ؤ چې سوځېدونکې نذرانې او د گناه نذرانې دې د ټولو اسرايلو دپاره وړاندې شي.

(۲۵) پاچا په هغه حکم باندې عمل وکړ چې خښتن داود پاچا ته د پاچا د نبي يعنې د جاد او د ناتان نبي په وسيله کړې وې. حزقيا، لاويان د خښتن په کور کې په داسې حال کې ودرول چې تالونه، چنگونه او ربابونه، (۲۶) يعنې هغه ډول آلې ورسره وې چې داود پاچا ورڅخه کار اخيستی ؤ. کاهنان هم د سرنیو سره هلته ودرېدل. (۲۷) حزقيا حکم وکړ چې سوځېدونکې نذرانه دې د قربانۍ په ځای کې وړاندې شي. څنگه چې د هغې وړاندې کول پيل شول، خلکو خښتن ته د ستاينې سندري وويلې او ساز غږوونکو د سرنیو او د موسيقۍ د نورو آلو په غږولو سره د هغوی ملگرتيا کوله. (۲۸) ټول عبادت کوونکي په سجده شول او سندرو او د سرنیو غږولو تر هغه وخته پورې دوام وموند، ترڅو چې د گناه نذرانه وسوځېدله. (۲۹) د مراسمو په پای کې، حزقيا پاچا او ټول خلک په سجده شول او د خدای عبادت يې وکړ. (۳۰) پاچا او د قوم مشرانو لاويانو ته امر

وګر چې څښتن ته د ستاینې هغه سندرې وويي چې داود او اساف
نبي ليکلې وې. نو هغوی په ډېرې خوښۍ سره سندرې وويلې، بيا
هغوی په سجده شول او د خدای عبادت يې وکړ.

٣١ حزقيا خلکو ته وويل: «اوس چې تاسو د سپېڅلتوب له مراسم
سره خپل ځانونه څښتن ته وقف کړل، نو د هغه کور ته قربانۍ او د
شکرانې نذرانې راوړئ.» خلکو دا خبره ومنله او د هغوی څخه ځينو
په خپله خوښه حيوانات هم راوستل چې د سوځېدونکو نذرانو په
توګه قرباني شي. ٣٢ هغوی اويا غويان، سل پسونه او دوه سوه
وري د سوځېدونکو نذرانو په توګه د څښتن دپاره راوړل. ٣٣ هغه
حيوانات چې د قربانيو دپاره سپېڅلي شوي وو، د هغو شمېر شپږ
سوه غويانو او درې زره پسونو او وزانو ته رسېده. ٣٤ له دې کبله
چې د کاهنانو شمېر لږ ؤ، هغوی نه شو کولای چې د قربانۍ د ټولو
حيواناتو پوستکي وباسي، نو ځکه ترڅو چې نورو کاهنانو خپل
ځانونه پاک کړل، د هغوی وروڼه يعنې لايوان، د دې کار د سرته
رسولو دپاره حاضر شول چې د هغوی سره مرسته وکړي. (د ځان په
پاک ساتلو کې د کاهنانو په پرتله لايوان وفادار وو.) ٣٥ د زيات
شمېر سوځېدونکو نذرانو څخه پرته، کاهنانو د سولې د نذرانو د
وازګې د سوځولو مسووليت په غاړه درلود. همدارنگه يې د هغو
شرابو د تويولو مسووليت هم په غاړه درلود چې د سوځېدونکو
نذرانو سره وړاندې کېدل. په دې ډول د څښتن کور د عبادت دپاره
تيار شو. ٣٦ حزقيا پاچا او ټولو خلکو د دې دپاره خوشحالي کوله
چې خدای ورسره مرسته وکړه چې دا ټول کارونه زر تر سره کړي.

د فسحې د اختر دپاره تیاری

د کال په لومړۍ میاشت خلکو نه شو کولای چې د

فسحې اختر په سم وخت ولمانځي، ځکه چې زیات شمېر کاهنانو خپل ځانونه پاک کړي نه وو او په اورشلیم کې ډېر خلک راغونډ شوي نه وو. نو حزقیا پاچا، د هغه درباریان او د اورشلیم خلک په دې راضي شول چې دا اختر به په دوهمه میاشت ولمانځي او پاچا د اسراییلو او د یهودا ټولو خلکو ته پیغام ولېږه. هغه د افرایم او د منسي قبیلو ته لیکونه ولېږل او هغوی ته یې بلنه ورکړه چې په اورشلیم کې د خښتن کور ته راشي، د دې دپاره چې د اسراییلو د خښتن خدای د درناوي دپاره د فسحې اختر ولمانځي. (۳) د هغوی پلان پاچا او ټولو خلکو ته بڼه ښکاره شو، (۴) نو هغوی پرېکړه وکړه چې ټولو اسراییلو ته بلنه ورکړي یعنې په شمال کې له دان څخه نیولې په جنوب کې تر بیرشبع پورې چې په اورشلیم کې سره راټول شي او د اسراییلو د خښتن خدای دپاره د فسحې اختر ولمانځي. هغوی غوښتل چې د شریعت سره سم اختر د زیات شمېر خلکو له خوا ولمانځل شي، مخکې داسې نه وو. (۵) د پاچا په حکم، استازي په ټولو اسراییلو او یهودا کې د دې بلنې سره وگرځېدل چې پاچا او د هغه درباریانو لیکلی ؤ. متن یې دا ؤ:

«ای د اسراییلو خلکو، تاسو بېرته د ابراهیم، اسحاق او یعقوب خښتن خدای ته راوگرځئ، ترڅو هغه هم تاسو ته چې د آشور د پاچاهانو له لاسه تښتېدلې یئ، دروگرځي. (۶) د خپلو نیکونو او نورو اسراییلیانو په شان مه اوسئ چې د خپلو نیکونو خښتن خدای ته

٨) بي وفا وو. تاسو گورئ چې خښتن هغوى ته سخته سزا ورکړه. د خپلو نيکونو په شان خپل زړونه مه سختوئ بلکې د خښتن اطاعت کوئ. هغه کور ته راځئ چې په اورشليم کې دى کوم چې ستاسو خښتن خدای د تل دپاره سپېڅلى کړى دى او د هغه عبادت کوئ، ترڅو هغه په تاسو باندې په قهر نه شي. ٩) که چېرې تاسو خښتن ته راوگرځئ، بيا به هغه خلک چې ستاسو کورنى يې د اسيرانو په توگه بيولي دي، په هغوى باندې به زړه وسوځوي او بېرته به هغوى کور ته راپرېږدي. ستاسو خښتن خدای مهربانه او رحيم دى او که چېرې تاسو هغه ته راوگرځئ، نو هغه به تاسو قبول کړي.»

١٠) استازي د افرايم او د منسي د قبيلو په سيمه کې د يو ښار څخه بل ښار ته لاړل او تر شمال پورې د زبولون قبيلې ته ورسېدل، خو خلکو په هغوى پورې خنډل او ملنډې يې ورباندې وهلې. ١١) بياهم د اشير، منسي او د زبولون د قبيلو ځينو خلکو عاجزي وښودله او اورشليم ته لاړل. ١٢) خدای د يهودا خلک هم د دې دپاره سره يو موټى کړل چې د هغه اطاعت وکړي او د پاچا او د هغه د درباريانو حکمونه ومني.

د فسحې د اختر لمانځنه

١٣) په دوهمه مياشت زيات شمېر خلک په اورشليم کې سره راغونډ شول چې د فطيرې ډوډى اختر ولمانځي. ١٤) هغوى د بتانو د عبادت هغه ټول ځايونه لېرې کړل چې په اورشليم کې ورڅخه د قربانيو په وړاندې کولو او د خوشبويى په سوځولو کې کار اخيستل

کېده او هغه يې د قدرون په دره کې وغورځول. (۱۵) د دوهمې
 مياشتې په څوارلسمه ورځ هغوی د فسحې د اختر د قربانۍ دپاره
 وري حلال کړل. هغه کاهنان او لويان چې پاک نه وو، دومره
 خجالته شول چې خپل ځانونه يې پاک کړل او بيا هغوی کولای شول
 چې د څښتن په کور کې سوځېدونکې نذرانې قرباني کړي. (۱۶)
 هغوی د خدای نبي يعنې د موسی د شريعت د لارښودنو سره سم د
 خدای په کور کې خپل ځايونه ونيول. لويانو د قربانيو وينه کاهنانو
 ته ورکوله او هغوی هغه وينه د قربانۍ په ځای باندې شيندله. (۱۷)
 له دې امله چې په غونډه کې ډېرو خلکو خپل ځانونه پاک کړي نه
 وو، هغوی ونه شو کولای چې د فسحې د اختر وري حلال کړي، نو
 لويانو د هغوی دپاره دا کار کاوه او وري يې څښتن ته وقفول.
 (۱۸) - (۱۹) د هغو خلکو څخه چې د افرايم، منسي، يساکار او زبولون
 د قبيلو څخه راغلي وو، ډېرو يې د پاکېدو مراسم تر سره کړي نه وو
 او هغوی د شريعت سره سم د فسحې د اختر ډوډۍ نه خوړله. حزقيا
 پاچا د هغوی دپاره داسې دعا وکړه: «ای څښتنه، د خپلې نېکۍ له
 مخې هغه خلک وبخښه چې د زړه له کومې ستا يعنې د خپلو نيکونو
 د څښتن خدای عبادت کوي، که څه هم هغوی د کور د اصولو له
 مخې سپېڅلي نه دي.» (۲۰) څښتن د حزقيا دعا قبوله کړه، هغه
 خلک وبخښل او هغوی ته يې زيان ونه رساوه. (۲۱) هغو خلکو
 چې په اورشليم کې راغونډ شوي وو، اووه ورځې په ډېرې
 خوشحالی سره د فطيرې ډوډۍ اختر ولمانځه او لويانو او کاهنانو به
 هره ورځ په خپل ټول قوت سره د موسيقۍ په غږولو سره د څښتن
 ستاينه کوله. (۲۲) حزقيا د لويانو د هغه مهارت ستاينه وکړه چې
 هغوی د څښتن د عبادت په سرته رسولو کې د ځانه بنودلی و.

خلکو اووه ورځې د اختر ډوډی وخورله، د سولې نذرانې يې وړاندې کړې او د خپلو نیکونو د څښتن خدای ستاینه يې وکړه. (۲۳) ټولو خلکو پرېکړه وکړه چې اووه ورځې نورې هم جشن ونیسي. نو هغوی په خوشحالی سره جشن ونیوه. (۲۴) حزقیایا پاجا زر غویان او اووه زره پسونه خلکو ته ورکړل چې حلال يې کړي او ويې خوري او درباریانو هغوی ته زر نور غویان او لس زره نور پسونه ورکړل. زیات شمېر کاهنانو د سپېڅلتوب مراسم تر سره کړل. (۲۵) نو د یهودا خلکو، کاهنانو، لاویانو، هغو خلکو چې د اسراییلو څخه راغلي وو او هغه بهرنيان چې په اسراییلو او یهودا کې د تل دپاره مېشته شوي وو، خوشحالی کوله. (۲۶) د اورشلیم ښار د خوشحالی څخه ډک ؤ، ځکه چې د اسراییلو د پاجا د داود زوی سلیمان د زمانې څخه تر هغې ورځې پورې داسې مراسم نه وو نیول شوي. (۲۷) کاهنانو او لاویانو د خلکو دپاره د څښتن برکت وغوښت. خدای په اسمان یعنې په خپل سپېڅلي ځای کې د هغوی دعاگانې واورېدلې او هغه يې قبولې کړې.

د حزقیایا له خوا د مذهبي ژوند اصلاح کول

۳۱ (۱) وروسته له دې چې اختر پای ته ورسېده، د اسراییلو ټول خلک د یهودا هر ښار ته لاړل او د تیرو ستنې يې ماتې کړې، د اشیره بتان يې راوغورځول او د قربانۍ ځایونه او سیمه ییز عبادتځایونه يې وړان کړل. هغوی د یهودا په پاتې سیمه کې او د

بنيامين، افرایم او منسي په سيمو کې هم همداسې وکړل. بيا هغوی ټول خپلو کورونو ته ستانه شول.

٢ حزقيا پاچا د کاهنانو او د لاويانو ډلې بېرته جوړې کړې او په دې ډلو کې هر يو تن ځانگړې وظيفې درلودلې. په دغو وظيفو کې د سوځېدونکو نذرانو او د سولې نذرانو وړاندې کول، د خدای په کور کې په عبادت کې برخه اخيستل، شکرگزارې کول او د کور په دروازو کې ستاينه کول شامل وو. ٣ حزقيا پاچا د خپلو رمو او يادو څخه هر سهار او ماښام د سوځېدونکو نذرانو دپاره حيوانات تيارول او همدارنگه د سبت په ورځ، د نوې مياشتې په اختر کې او په هغو نورو اخترونو کې چې د څښتن د شريعت غوښتنه وه، حيوانات برابرول. ٤ برسېره پر دې، پاچا د اورشليم خلکو ته وويل هغه نذرانې راوړي چې کاهنانو او لاويانو يې د اخيستلو حق درلود، ترڅو هغوی وکولای شي چې د څښتن د شريعت د شرطونو د عملي کولو دپاره خپل ټول وخت وقف کړي. ٥ څنگه چې حکم ورکړل شو، د اسراييلو قوم د سخاوت له مخې د خپلو لومړنيو بنو غلو دانو، شرابو، د زيتونو تېلو، شاتو او د نورو حاصلاتو څخه سوغاتونه راوړل او هغوی د خپل هر شي عشر هم راوړ. ٦ د يهودا او د اسراييلو خلکو چې د يهودا په ښارونو کې اوسېدل، د خپلو يادو او رمو عشر راوړ او د هغو سوغاتونو عشر يې هم راوړ چې خپل څښتن خدای ته يې وقف کړي وو. هغه سوغاتونه يې په انبارونو کې کېښودل. ٧ په درېمه مياشت د سوغاتونو رارسېدل پيل او په راتلونکو څلورو مياشتو کې سره انبار شول. ٨ کله چې حزقيا پاچا او د هغه درباريانو وليدل چې دومره سوغاتونه ورکړل

شوي دي، هغوی د خښتن او د هغه د قوم یعنی د اسرایلو ستاینه وکړه. (۹) پاچا د کاهنانو او د لویانو څخه د دغو سوغاتونو په هکله پوښتنه وکړه (۱۰) او عزریا چې مشر کاهن او د صادق د اولادې څخه ؤ، پاچا ته وویل: «د هغه وخت راهیسې چې خلکو د خدای کور ته د خپلو نذرانو راوړل پیل کړل، مونږ په پوره اندازه وخورل، خو اوس هم ډېر شیان پاتې دي. دا له دې امله چې خښتن خپلو خلکو ته برکت ورکړی دی.»

(۱۱) هغوی د پاچا په حکم د خدای په کور کې گودامونه تیار کړل (۱۲) او په هغو کې یې ټولې اعانې، عشر او وقف شوي شیان کېښودل. هغوی په دې کار کې صادق وو. هغوی یو لاري چې کونیا نومېده د هغو مسوول وټاکه او د هغه ورور یعنی شمعي یې د هغه مرستیال وټاکه. (۱۳) لسو تنو لویانو ته د هغوی تر لاس لاندې کار وسپارل شو چې دا یې نومونه دي: یحیی، عزریا، نحت، عساهیل، یریموت، یوزاباد، ایلیل، یسمخیا، محت او بنایاه. دا ټول کارونه د حزقیایا پاچا او د مشر کاهن یعنی د عزریا تر واک لاندې وشول. (۱۴) د یمنه زوی قوری یو لاري ؤ چې د خدای د کور د ختیځې دروازې د ساتونکو مشر ؤ. هغه د هغو سوغاتونو او ډېرو سپېڅلو نذرانو د اخیستلو او وپشلو مسوول ؤ چې خښتن ته وړاندې کېدل. (۱۵) د یهودا په نورو ښارونو کې چې کاهنان په کې اوسېدل، د هغه سره په دې کار کې د نورو لویانو له خوا په وفاداری سره مرسته کوله چې نومونه یې دا دي: عدن، منیامین، یسوع، شمعیه، امریا او شکنیا. هغوی خپلو لویانو ملگرو ته، زړو او ځوانانو ته یوشان د هغوی د ډلو له مخې خواړه وپشل. (۱۶) دا وپش د طایفو له مخې نه وو،

بلکې هغوی ټولو هغو نارینو ته یوه یوه برخه ورکوله چې عمر ونه یې درې کاله یا د هغې څخه زیات وو یعنې هغو لایوانو ته چې د خپلو ډلو سره سم یې د خدای په کور کې ورځني مسوولیتونه په غاړه درلودل. (۱۷) کاهنانو ته طایفه په طایفه خپلې وظیفې وسپارل شوې او هغو لایوانو ته چې عمر ونه یې شل کاله یا زیات وو، هغوی ته ډله په ډله وظیفې وسپارل شوې. (۱۸) په نسب نامو کې د هغوی د کوچنیو ماشومانو او د هغوی د ښځو، زامنو او لورگانو نومونه یعنې ټوله ټولنه شامله وه، ځکه چې هغوی هم د خپلو ځانونو په پاک ساتلو کې وفادار وو او د څښتن د خدمت دپاره د منلو وړ وو. (۱۹) د هغو کاهنانو په منځ کې چې په هغو ښارونو کې اوسېدل چې د هارون اولادې ته ورکړل شوي وو یا په هغو خرځایونو کې چې په دغو ښارونو پورې تړلي وو، داسې مسوول کسان وو چې د کاهنانو په کورنیو کې یې ټولو نارینوو ته او هغو ټولو خلکو ته خواړه وپشل چې د لایوانو په نسب نامو کې یې نومونه لیکلي وو.

(۲۰) حزقیا پاچا په ټوله یهودا کې ښه او نېک او داسې د وفاداری کارونه کول چې د هغه څښتن خدای ورباندې خوشحالهده. (۲۱) هرڅه چې هغه د خدای د کور دپاره یا د شریعت د حکمونو د عملي کولو دپاره وکړل، هغه خپل خدای ته رجوع کوله او دا کارونه یې د زړه له کومي وکړل. نو ځکه په دې ټولو کارونو کې بریالی ؤ.

آشوریان او اورشلیم ته گواښ

(دوهم پاچاهان ۱۸: ۱۳ - ۳۷، ۱۹: ۱۴ - ۱۹، ۱۹: ۳۵ - ۳۷ او اشعیا

۳۲

له دې ښو او نېکو کارونو څخه وروسته چې حزقيا
پاچا په وفادارۍ سره سرته ورسول، د آشور پاچا سنخاريب په يهودا
باندې حمله وکړه. هغه هغه قوي شوي ښارونه کلابند کړل او غوښتل
يې چې دا ښارونه ونيسي. (۲) کله چې حزقيا وليدل چې
سنخاريب په اورشليم باندې هم د حملې کولو نيت لري، (۳) - (۴)
هغه او د هغه درباريانو پرېکړه وکړه چې هغه اوبه بندې کړي چې د
ښار څخه دباندې روانې وې، د دې دپاره چې آشوريان اورشليم ته
ورنژدې شي، نو اوبه به ونه لري. درباريانو يو زيات شمېر خلک
وويستل او ټولې چينې يې بندې کړې، ترڅو د ښار په ويالو کې
نورې اوبه روانې نه شي. (۵) حزقيا زيار وويست او د ښار دېوال
يې چې خراب شوی ؤ جوړ کړ او په هغه باندې يې د څارنې برجونه
ودرول او د هغه دېوال دباندې يې بل دېوال جوړ کړ. برسېره پر دې
يې هغه ځمکه هم قوي کړه چې د داود د ښار په ختيځه خوا کې
راډکه شوې وه او هغه پرېمانه نېزې او سپرونه هم جوړ کړل. (۶)
هغه په ښار کې په عسکرو باندې منصبداران مقرر کړل او د ښار د
دروازې سره په يو پراخه ځای کې يې هغوی راغونډ کړل. هغوی ته
يې يوه هڅوونکې وينا وکړه او ويې ويل: (۷) «قوي او زړور اوسئ
او د آشوريانو د پاچا يا د هغه له لښکر څخه چې هغه يې مشري
کوي مه وپرېږئ او مه بې زړه کېږئ. ځکه چې زمونږ سره يو څوک
شته چې د هغه نه ډېر زورور دی. (۸) هغه د انسان څخه مرسته
اخلي، خو مونږ د خپل څښتن خدايه مرسته اخلو او هغه زمونږ په
خاطر جگړه کوي.» خلک د خپل پاچا په دغو خبرو وهڅيدل.

يو څه موده وروسته چې سنخاريب او د هغه لښکر لا لاکيش

کلابنداوه، هغه حزقيا او د يهودا هغو خلکو ته چې د هغه سره په

اورشليم کې وو، استازي د دې پيغام سره ولېږل: ﴿١٠﴾ «زه سنخاريب

د آشور پاچا غواړم پوه شم چې تاسو په څه شي باندې ډاډه يئ چې

په اورشليم کې په دې کلابندی کې ژوندي پاتې کېږئ. ﴿١١﴾ حزقيا

تاسو ته وايي چې زمونږ څښتن خدای به مونږ د آشور د پاچا له

لاسه وژغوري، خو حزقيا تاسو غولوي او هغه به تاسو پرېږدي چې

د قحطۍ او تندې څخه مړه شئ. ﴿١٢﴾ دا هغه سپری دی چې د

څښتن د عبادت او د قربانۍ ځايونه يې له منځه يووړل او بيا يې د

يهودا او د اورشليم خلکو ته وويل چې يوازې د قربانۍ د يو ځای په

مخکې عبادت کوئ او په همدې ځای کې قربانۍ سوځوئ. ﴿١٣﴾ ايا

تاسو نه پوهېږئ چې ما او زما نيکونو د نورو ټولو قومونو د خلکو

سره څه ډول چلند کړی دی؟ ايا د کوم بل قوم خدايانو خپل قوم د

آشور د پاچا څخه ژغورلی دی؟ ﴿١٤﴾ هېڅ يو د هغو قومونو

خدایانو چې زمونږ نيکونو هغوی له منځه وړي دي، ونه شو کړای

چې خپل خلک وژغوري. بيا تاسو ولې فکر کوئ چې ستاسو خدای

تاسو ژغورلی شي؟ ﴿١٥﴾ نو اوس حزقيا مه پرېږدئ چې تاسو په

دې ډول وغولوي يا مو په غلظه لاره روان کړي. د هغه په خبره باور

مه کوئ! ځکه د کوم بل قوم يا پاچاهۍ خدای هېڅکله نه شو کولای

چې خپل قوم د آشور د پاچاهانو څخه وژغوري. نو په دې کې شک

نشته چې ستاسو خدای هم تاسو نه شي ژغورلی!»

﴿١٦﴾ آشوري مامورانو د څښتن خدای او د هغه د خدمتگار حزقيا

په هکله نورې بدې خبرې هم وکړې. ﴿١٧﴾ هغه لیکونه چې د آشور

پاچا ليکلي وو، په هغو کې د اسراييلو د خښتن خدای سپکاوی شوی و. په هغو کې ويل شوي دي: «د قومونو خدایانو زما څخه خپل قومونه نه دي ژغورلي او نه به د حزقيا خدای خپل قوم زما څخه وژغوري.» (۱۸) مامورانو دا خبرې په عبراني ژبه کې په لوړ اواز وکړې، ترڅو هغه خلک چې په دېوال باندې ولاړ وو، ووپروي او ښار ونيسي. (۱۹) هغوی د اورشلیم د خدای په هکله په هماغه ډول خبرې وکړې لکه څنگه چې يې د نورو قومونو د خدایانو په هکله کړې وې چې انسانانو په خپلو لاسونو جوړ کړي وو.

(۲۰) بيا حزقيا پاچا او د آموص زوی اشعيا نبي خدای ته دعا وکړه او د اسمان خواته يې د مرستې دپاره زاری او فریادونه وکړل. (۲۱) نو خښتن يوه فرښته راولېږله او هغې د آشور د لښکر عسکر او منصبداران ووژل. نو پاچا رسوا شو او بېرته خپل هېواد ته لاړ. يوه ورځ په داسې وخت کې چې هغه د خپل خدای عبادتځای ته ننوت، د هغه ځينو زامنو هغه په خپلو تورو وواژه.

(۲۲) په دې ډول، خښتن حزقيا پاچا او د اورشلیم خلک د آشور پاچا يعني د سنخاريب او د نورو دښمنانو له لاسه وژغورل. هغوی ته يې له هرې خوا سوله او ارامي ور په برخه کړه. (۲۳) ډېر خلک اورشلیم ته راغلل او خښتن ته يې نذرانې او حزقيا ته يې سوغاتونه راوړل، نو له هغې وروسته ټولو قومونو د حزقيا عزت کاوه.

د حزقيا ناروغي او غرور

(دوهم پاچاهان ۲۰: ۱-۳، ۲۰: ۱۲-۱۹ او اشعيا ۳۸: ۱-۳، ۳۹: ۱-۸)

٢٤ په هغو ورځو کې حزقيا پاچا ناروغ شو او مرگ ته نژدې شو.

هغه د خپلې شفا دپاره دعا وکړه او څښتن ورته داسې نښه ورکړه چې هغه به روغ شي. ٢٥ خو حزقيا دومره مغرور ؤ چې د څښتن څخه يې د هغه احسان په خاطر چې د هغه دپاره يې کړی ؤ، شکرگزارې هم ونه کړه. له دې امله د څښتن قهر په هغه، يهودا او اورشليم باندې نازل شو. ٢٦ په اخر کې بياهم حزقيا او د اورشليم خلکو خپل ځانونه عاجز کړل. نو ترڅو پورې چې حزقيا ژوندی ؤ، څښتن هغو خلکو ته سزا ورنه کړه.

د حزقيا شتمني او شان او شوکت

٢٧ حزقيا پاچا ډېر شتمن شو او هرچا د هغه عزت کاوه. هغه د خپلو سرو او سپينو زرو، قيمتي تپرو، مسالو، سپرونو او د نورو قيمتي شيانو دپاره گودامونه جوړ کړل. ٢٨ برسېره پر دې هغه د غلو دانو، شرابو او د زيتونو د تېلو دپاره گودامونه، د خپلو يادو دپاره يې غوچلې او د خپلو پسونو دپاره يې هم شپولونه جوړ کړل. ٢٩ له دې ټولو سره سره خدای هغه ته ډېر پسونه او يادې ورکولې او دومره نوره شتمني يې ورکړه چې ډېر ښارونه يې ودان کړل. ٣٠ دا حزقيا ؤ چې يو سوری يې جوړ کړ چې د جيحون د پورتنۍ چينې څخه په کې د داود د ښار لوېديځ خواته اوبه روانې شوې. هغه چې هر کار کاوه نو په هغه کې به بريالی کېده. ٣١ نو کله چې د بابل استازي راغلل چې د هغې معجزې په هکله پوښتنه وکړي چې په هېواد کې وشوه، خدای حزقيا په خپل حال پرېښود، د دې دپاره چې هغه وازمايي.

د حزقيا د پاچاهي پای

(دوهم پاچاهان ۲۰: ۲۰ - ۲۱)

۳۲ د حزقيا د پاچاهي نورې پېښې او د هغه وفاداري څښتن ته، دا ټولې د آموص زوی اشعيا نبي د خپلې رويا په کتاب کې او د يهودا او د اسراييلو د پاچاهانو په تاريخ کې ليکل شوې دي. ۳۳ حزقيا مړ شو او د شاهي هديرې په پاسنی برخه کې ښخ شو. د يهودا او د اورشليم ټولو خلکو د هغه د مرگ په وخت د هغه ډېر عزت وکړ. د هغه زوی منسي د هغه په ځای پاچا شو.

د يهودا پاچا منسي

(دوهم پاچاهان ۲۱: ۱ - ۹)

۳۳ ۱ منسي دولس کلن ؤ چې د يهودا پاچا شو او هغه په اورشليم کې پنځه پنځوس کاله پاچاهي وکړه. ۲ منسي د څښتن په مقابل کې گناه وکړه. هغه د هغو قومونو د ناوړه دودونو څخه پيروي وکړه چې څښتن د خپل قوم د وړاندې تگ سره سم شړلي وو. ۳ منسي د عبادت هغه سيمه بيز ځايونه بېرته جوړ کړل چې د هغه پلار حزقيا وران کړي وو. هغه د بل دپاره د قرباني ځايونه او د اشيره بتان جوړ کړل او د ستورو عبادت يې کاوه. ۴ هغه په اورشليم کې د څښتن په کور کې د نورو خدايانو دپاره د قرباني ځايونه جوړ کړل چې د هغو په اړه څښتن وييلي وو: «په دې ځای کې بايد تل زما عبادت وشي.» ۵ هغه د څښتن د کور په دواړو حويلو کې ستورو ته د عبادت دپاره د قرباني ځايونه جوړ کړل.

٦ هغه خپل زامن د بن هنوم په دره کې د سوځېدونکو نذرانو په توګه قرباني کړل. هغه به فالونه کتل او جادوګري به يې کوله او د مړو د ارواحګانو او جادوګرانو سره به يې مشورې کولې. هغه د څښتن په وړاندې ډېره لويه ګناه وکړه او د هغه قهر يې راوپاراوه. ٧ منسي يو بت چې جوړ کړی يې ؤ د خدای په کور کې يعنې په هغه ځای کې کېښود چې د هغه په اړه خدای داود او د هغه زوی سليمان ته داسې ويلي وو: «دلته په اورشليم کې په دې کور کې دا هغه ځای دی چې ما د اسراييلو د دولسو قبيلو د ټولې سيمې څخه غوره کړی دی چې تل به په کې زما عبادت کيږي. ٨ که چېرې د اسراييلو قوم زما ټول حکمونه ومني او د هغه ټول شريعت څخه پيروي وکړي چې موسی هغوی ته ورکړی دی، نو زه به پرېږدم چې هغوی د هغه وطن څخه وشړل شي چې ما د هغوی نيکونو ته ورکړی ؤ.» ٩ منسي د يهودا او د اورشليم په خلکو باندې د هغو څخه هم لويه ګناه وکړه چې هغو قومونو کړې وه چې څښتن هغه هېواد ته د اسراييلو د قوم د وړاندې تګ سره سم تباه کړي وو.

منسي توبه وباسي

١٠ که څه هم څښتن منسي او د هغه خلکو ته خبرداری ورکړ، خو هغوی ورته غوږ نه نيوه. ١١ نو څښتن د آشوريانو د لښکر قوماندانان پرېښودل چې په يهودا باندې حمله وکړي. هغوی منسي ونيوه، په هغه کې چنگکونه واچول، په برنجي زنځيرونو يې وتړلو او بابل ته يې يووړ. ١٢ هغه د خپلې ستونزې په وخت کې خپل ځان د خپلو نيکونو د خدای په وړاندې پر عاجز کړ، خپل څښتن خدای ته

یې رجوع وکړه او د مرستې دپاره یې ورته زاری وکړې. (۱۳) خدای د منسي دعا واورېدله او قبوله یې کړه او هغه یې پرېښود چې بېرته اورشلیم ته لاړ شي او بیا هلته پاچاهي وکړي. بیا د منسي باور راغی چې څښتن یوازینی خدای دی.

(۱۴) له هغې وروسته منسي د بیروني دېوال لوړوالی چې د داود د ښار ختیځ خواته ؤ، زیات کړ. دا برخه له هغې درې څخه نیولې چې د جیحون د چینې لوېدیځ خواته وه په شمال کې د ماهي له دروازي او د ښار تر هغه سیمې پورې غزېدلې وه چې د عوفل په نوم یادېدل. هغه د یهودا هر قوي شوي ښار ته عسکري قوماندانان هم وټاکل. (۱۵) پردې خدایان او مجسمه یې د خدای د کور څخه لېرې کړه او د قربانۍ هغه ټول ځایونه چې په اورشلیم او د خدای د کور په غونډۍ کې یې جوړ کړي وو، دا ټول شیان یې له ښاره دباندې وغورځول. (۱۶) هغه د قربانۍ هغه ځای هم بېرته جوړ کړ چې د څښتن عبادت په کې کېده او په هغه باندې یې د سلامتی او د شکرگزاری نذرانې وړاندې کړې. هغه د یهودا په خلکو باندې امر وکړ چې د اسراییلو د څښتن خدای عبادت وکړي. (۱۷) که څه هم خلکو د عبادت په سیمه ییزو ځایونو کې د قربانیو وړاندې کولو ته دوام ورکړ، خو هغوی هغه یوازې څښتن ته وړاندې کولې.

د منسي د پاچاهۍ پای

(دوهم پاچاهان ۲۱: ۱۷ - ۱۸)

(۱۸) منسي چې نور څه کړي وو، هغه دعا چې هغه خپل خدای ته وکړه او د هغو نبیانو پیغامونه چې د هغه سره یې د اسراییلو د څښتن

خدای په نوم خبرې وکړې، دا ټول د اسراییلو د پاچاهانو د تاریخ په کتاب کې لیکل شوي دي. (۱۹) د پاچا دعا او د هغې قبول د خدای د خوا نه، د هغو گناهونو حساب چې هغه د توبې ویستلو څخه مخکې کړی ؤ، هغه بد کارونه چې هغه وکړل، بتخانې او د اشیره بتان چې هغه جوړ کړل او هغه بتان چې هغه یې عبادت کاوه، دا ټول د نبیانو د تاریخ په کتاب کې لیکل شوي دي. (۲۰) منسي مړ شو او په خپلې مانی کې بنخ شو او د هغه زوی آمون د هغه په ځای پاچا شو.

د یهودا پاچا آمون

(دوهم پاچاهان ۲۱: ۱۹ - ۲۶)

(۲۱) آمون دوه ویشت کلن ؤ چې د یهودا پاچا شو او دوه کاله یې په اورشلیم کې پاچاهي وکړه. (۲۲) هغه د خپل پلار منسي په شان د خښتن په مقابل کې گناه وکړه او د هغو بتانو عبادت یې وکړ او قربانۍ گانې یې ورته وړاندې کړې چې د هغه پلار جوړ کړي وو. (۲۳) خو آمون خپل ځان د خښتن په وړاندې عاجز نه کړ، لکه څنګه چې د هغه پلار منسي عاجز کړی ؤ، بلکې هغه نور هم گناهکار شو.

(۲۴) د آمون درباریانو د هغه په مقابل کې دسیسه جوړه کړه او هغه یې په خپلې مانی کې په قتل ورساوه. (۲۵) د یهودا خلکو د آمون ټول قاتلان ووژل او د هغه زوی یوشیا یې د هغه په ځای پاچا کړ.

۳۴ (۱) يوشيا اته کلن ؤ چې د يهودا پاچا شو او هغه په

اورشليم کې يودپرش کاله پاچاهي وکړه. (۲) يوشيا هغه کار کاوه چې د خښتن په نظر کې ښه ؤ. هغه د خپل نيکه داود لاره غوره کړه او په ټينگه يې د خښتن د ټولو قوانينو اطاعت کاوه.

(۳) د يوشيا د پاچاهۍ په اتم کال کله چې هغه لا ډېر ځوان ؤ، هغه د خپل نيکه يعنې د داود پاچا د خدای په عبادت کولو پيل وکړ. وروسته د څلورو کالو هغه يهودا او اورشليم د بتخانو، د اشيره د بتانو او د نورو ټولو بتانو څخه پاکول پيل کړل. (۴) د هغه تر لارښوونې لاندې د قربانۍ هغه ځايونه وران شول چې د بل د بت عبادت په کې کېده. د هغو د پاسه د خوشبويۍ قربانگاوې هم ماتې شوې. هغوی د اشيره بتان او نور ټول بتان ټوټې ټوټې کړل، په خاورو يې بدل کړل او بيا يې هغه خاوره د هغو خلکو په قبرونو باندې وشيندله چې قربانۍ يې ورته وړاندې کړې وې. (۵) هغه د بتخانو د کاهنانو هډوکي د قربانۍ په هغو ځايونو باندې وسوځول چې هغوی په کې عبادت کاوه. هغه په دې کار سره يهودا او اورشليم بيا پاک کړل. (۶) هغه د منسي، افرايم او شمعون په سيمو کې او په شمال کې تر نفتالي پورې په ښارونو او په وران شويو ځايونو کې هم همداسې وکړل. (۷) هغه د اسراييلو په ټوله سيمه کې د قربانۍ ځايونه او د اشيره بتان مات کړل، هغه دا او نور بتان ټوټې ټوټې کړل، په خاورو يې بدل کړل او د خوشبويۍ ټولې قربانگاوې يې ټوټې ټوټې کړې. بيا

هغه اورشليم ته راستون شو.

د تورات د کتاب پيدا كېدل

(دوهم پاچاهان ۲۲: ۳ - ۲۰)

۸ د يوشيا پاچا د پاچاهۍ په اتلسم كال، وروسته له دې چې هغه هېواد او د خداى كور د بت پرستۍ څخه پاك كړل، نو دغه درې سړي يې ولېږل چې د خپل څښتن خداى كور بېرته جوړ كړي: د اصليا زوى شافان، د اورشليم والي معسيا او د يهوآحاز زوى يوآخ چې د پېښو د ثبتولو مسوول ؤ. ۹ هغه پيسې چې لاوي ساتونكو د خداى په كور كې راټولې كړې وې، مشر كاهن حلقيا ته يې وسپارلې. (دا پيسې د افرايم او د منسي د خلكو او د اسراييلو د پاتې خلكو او د يهودا، بنيامين او د اورشليم د خلكو څخه راټولې شوې وې). ۱۰ دا پيسې يې هغه چاته وسپارلې چې د څښتن د كور د بيا جوړولو د كار څارنه يې كوله. هغوى دا پيسې ۱۱ نجارانو او گلكارانو ته وركړې، ترڅو د دې پيسو څخه هغوى توبل شوې تيرې او لرگي د اړمونو او تيرانو په خاطر د خداى د كور د بياجوړونې دپاره واخلي. هغه كور د يهودا د مخكينيو پاچاهانو د بې پروايۍ له امله وران شوى ؤ. ۱۲ كومو خلكو چې د بيا جوړونې كار كاوه، صادق كسان وو. د څلورو لايوانو له خوا د هغوى څارنه كېدله چې نومونه يې دا وو: د مراري د طايښې څخه يحت او عوبديا او د قهات د طايښې څخه زكريا او مشلام. (لاويان ټول تكړه ساز غږوونكي وو). ۱۳ ځينې لايوان د موادو د وړلو او د هغو كارگرانو د څارنې مسؤولان وو چې په بېلابېلو كارونو باندې بوخت وو او نورو د

١٤ هغه وخت چې هغوی هغه راټولې شوې پيسې د خښتن د کور د گودام څخه راوړلې، حلقيا د خښتن د تورات کتاب وموند چې د موسی په وسيله ورکړل شوی ؤ. ١٥ حلقيا شافان منشي ته وويل: «ما د خښتن په کور کې د تورات کتاب موندلی دی.» هغه دا کتاب شافان ته ورکړ ١٦ او شافان هغه پاچا ته يووړ. هغه ورته دا خبر هم ورکړ: «ستاسو مامورين په هغو ټولو کارونو باندې بوخت دي چې تاسو ورسپارلي وو. ١٧ هغوی هغه پيسې واخيستلې چې د خښتن په کور کې وې او کارگرانو او د هغوی څارونکو ته يې وسپارلې.» ١٨ بيا شافان زياته کړه: «زما سره يو کتاب دی چې حلقيا کاهن راکړی دی.» او هغه دا کتاب پاچا ته په لوړ اواز ولوست.

١٩ کله چې پاچا د شريعت د کتاب خبرې واورېدلې، هغه له غمه خپل کالي وشلول. ٢٠ نو پاچا حلقيا، د شافان زوی اخيقام، د ميکايا زوی عبدون، شافان د دربار منشي او خپل خدمتگار عسايا ته دغه حکم ورکړ: ٢١ «لاړ شئ او زما او د هغو خلکو له خوا چې لا په اسراييلو او په يهودا کې پاتې دي، د دې کتاب د خبرو په اړه د خښتن سره مشوره وکړئ. زمونږ نيکونو د خښتن د کلام اطاعت نه دی کړی او نه يې په هغو شيانو عمل کړی دی چې په دې کتاب کې ليکل شوي دي، نو ځکه خښتن په مونږ باندې خپل قهر نازل کړی دی.»

٢٢ حلقيا او نور خلک د پاچا په امر لاړل چې د حلد ه په نوم

یوې بنځې سره مشوره وکړي، هغه یوه پیغمبره وه چې د اورشلیم د
بنار په نوې سیمه کې اوسېدله. (د هغې مېړه شلوم نومېده چې د تقوه
زوی او د حرحس لمسی ؤ. هغه د خدای د کور د کالیو د ساتلو
مسوولیت په غاړه درلود). نو څه چې پېښ شوي وو، هغې ته یې
بیان کړل. (۲۳) هغې ورته وویل چې پاچا ته بېرته لاړ شي او هغه
ته د اسراییلو د څښتن خدای دغه پیغام ورکړي: (۲۴) «څښتن داسې
وايي: هغه کتاب چې د یهودا پاچا ته لوستل شوی دی او لعنتونه په
کې لیکل شوي دي، زه به د هغو په مطابق په دې ځای او د دې
ځای په خلکو باندې بلا راولم. (۲۵) هغوی زه پرېښودم او نورو
خدایانو ته یې قربانۍ وړاندې کړلې او په خپلو ټولو کارونو یې زما
قهر راپارولی دی. نو زما قهر به په اورشلیم باندې نازل شي او سوړ
به نه شي. (۲۶) خو د یهودا پاچا په اړه چې تاسو یې د څښتن د
مشورې دپاره رالېږلي یئ، هغه ته ووايئ چې د اسراییلو څښتن
خدای وايي: ”څه چې په دې کتاب کې لیکل شوي دي هغه تا
اورېدلي دي. (۲۷) کله چې تا واورېدل چې ما د دې ځای او د هغه
د اوسېدونکو په خلاف داسې خبرې وکړې، نو تا توبه وویستله او په
عاجزی دې خپل سر زما په وړاندې تیت کړ، خپل کالي دې وشلول
او زما په مخکې دې وژړل، نو ما ستا دعا قبوله کړه. (۲۸) زه به تا
پرېږدم چې په ارامۍ سره مړ شي. ستا د مرگ څخه وروسته به
اورشلیم او د هغه اوسېدونکي په بلا اخته کړم.“ «نو هغوی یوشیا
پاچا ته دا پیغام ورساوه.

د خښتن سره د يوشيا لوظ

(دوهم پاچاهان ۲۳: ۱ - ۲۰)

۲۹) نو پاچا د يهودا او اورشليم ټول سپين بريري راوغوښتل. (۳۰)

هغه د يهودا د كليو او ښارگوټو خلکو، د اورشليم د ښار خلکو، کاهنانو، لاويانو او نورو ټولو خلکو سره چې شتمن او غريب په کې شامل وو، د خښتن کور ته لاړ. پاچا د ټولو په مخکې په لوړ اوږد سره د لوظ هغه ټول کتاب ولوست چې د خښتن په کور کې موندل شوی و. (۳۱) پاچا د شاهي ستنې سره ودرېده او د خښتن سره يې لوظ وکړ چې د هغه اطاعت به کوي، د زړه له کومې به د هغه د قوانينو او حکمونو څخه پيروي کوي او هغه غوښتنې به عملي کوي چې په لوظنامې پورې تړلې دي او په دې کتاب کې ليکل شوي دي. (۳۲) هغه د بنيامين او په اورشليم کې ټول حاضر خلک دې ته مجبور کړل چې په هغه لوظ باندې عمل وکړي. نو د اورشليم خلکو د خدای سره د هغه لوظ شرطونه ومنل چې د هغوی نیکونو د خپل خدای سره کړي و. (۳۳) يوشيا د اسراييلو په سيمو کې ټول د کرکې وړ بتان لهرې کړل او په اسراييلو کې يې هرچا ته امر وکړ چې يوازې د خپل خښتن خدای عبادت وکړي. د يوشيا تر مرگه پورې قوم د خپلو نیکونو د خښتن خدای څخه مخ وانه اړاوه.

يوشيا او د فسحې اختر لمانځنه

(دوهم پاچاهان ۲۳: ۲۱ - ۲۳)

۳۵) يوشيا پاچا د خښتن د درناوي دپاره په اورشليم کې د (۱)

فسحې اختر ولمانځه. هغوی د لومړۍ میاشتې په خوارلسمه ورځ د اختر دپاره وري حلال کړل. (۲) هغه کاهنانو ته وظیفې وروسپارلې او د څښتن په کور کې یې خدمت ته وهڅول. (۳) هغه لایوانو ته چې ټولو اسرایلیانو ته یې تعلیم ورکاوه او د څښتن خدمت ته وقف شوي وو، دا لارښوونه وکړه: «د لوظ سپېڅلی صندوق په هغه کور کې کېږدئ چې د داود زوی سلیمان پاچا جوړ کړی دی. تاسو به نور هغه د یو ځای څخه بل ځای ته نه وړئ، بلکې د خپل څښتن خدای او د هغه د قوم یعنی د اسرایلو خدمت به کوئ. (۴) د خدای په کور کې طایفه په طایفه د هغو مسوولیتونه د تر سره کولو دپاره خپل ځانونه تیار کړئ چې د داود پاچا او د هغه د زوی سلیمان له خوا تاسو ته سپارل شوي دي. (۵) خپل ځانونه په ډلو وویشتئ، ترڅو تاسو دې ته تیار اوسئ چې د اسرایلو د قوم د هرې کورنۍ سره مرسته وکړئ. (۶) د فسحې وری حلال کړئ. اوس خپل ځانونه پاک کړئ، قربانۍ گانې تیارې کړئ او د څښتن د حکمونو سره سم چې په موسی نازل شوي دي د اسرایلو د خلکو خدمت ته تیار اوسئ.»

(۷) بیا یوشیا پاچا ټولو حاضرینو ته د فسحې اختر د قربانۍ دپاره د خپلو رمو او پادو څخه دېرش زره وري او سپرلي او درې زره غویان ورکړل. (۸) د هغه درباریانو هم په خپله خوښه خلکو، کاهنانو او لایوانو ته اعانه ورکړه. هغه مامورانو چې د خدای د کور مسؤولان وو یعنی حلقیا چې مشر کاهن ؤ، زکریا او یحییل کاهنانو ته دوه زره او شپږ سوه وري او سپرلي او درې سوه غویان د فسحې د قربانۍ دپاره ورکړل. (۹) د لایوانو مشران یعنی کننیا، د هغه

ورونه شمعيه او تننيل او همدارنگه حشيبا، يعيل او يوزاباد پنځه زره وري او سپرلي او پنځه سوه غويان د خپلې قبيلې دپاره د اعانې په توگه ورکړل چې د فسحې په اختر کې يې قرباني کړي.

١٠) کله چې د فسحې د اختر دپاره هرڅه برابر شول، کاهنان په خپلو ځايونو او لويان په خپلو ډلو کې د پاچا د امر سره سم ځای په ځای شول. ١١) وروسته له دې چې وري حلال شول، نو لويانو ورڅخه پوستکي وويستل او کاهنانو يې وينه د قرباني په ځای باندې وشيندله. ١٢) بيا هغوی د خلکو په منځ کې د کورنيو په ډلو د سوځېدونکو نذرانو دپاره حيوانات چې غويان هم په کې شامل وو ووبشل، ترڅو هغوی وکولای شي دا د هغو لارښودنو سره سم وړاندې کړي چې د موسی په شريعت کې ليکل شوي دي. ١٣) لويانو د فسحې د اختر قرباني د اصولو سره سم په اور باندې کباب کړلې او سپېڅلې نذرانې يې په لوبنو، دېگونو او ارکارو کې پخې کړې. غوښه يې په بېره په ټولو خلکو ووبشله. ١٤) وروسته لويانو د خپل ځان او د کاهنانو دپاره چې د هارون د اولادې څخه وو، غوښه تياره کړه. ځکه چې کاهنان تر ماښامه پورې د سوځېدونکو نذرانو او د قربانيو د وازگو په سوځولو باندې بوخت وو. ١٥) سندرغاړي يعنې د اساف اولاده د داود پاچا او د اساف، هيمان او د پاچا نبي يدوتون د لارښوونې سره سم په خپلو ځايونو کې ځای په ځای شول. د خدای د کور د دروازو ساتونکي مجبور نه وو چې د خپلې وظيفې څخه لېرې شي، ځکه چې د هغوی لويانو ورونو هغوی ته د فسحې قرباني تياروله.

١٦ نو په هغه ورځ د خښتن د عبادت دپاره هرڅه د يوشيا پاچا د امر سره سم وشول، يعنې د فسحې د اختر لمانځل او د خښتن د قربانۍ په ځاى باندې د سوځېدونكو نذرانو وړاندې كېدل. ١٧ د اسراييلو هغه ټول خلك چې حاضر وو د فسحې په اختر كې يې برخه واخيستله. بيا وروسته يې اووه ورځې د فطيرې ډوډۍ اختر ولمانځه. ١٨ د سمويل نبى د وخت راهيسې د فسحې اختر هېڅكله داسې لمانځل شوى نه ؤ. د پخوانيو پاچاهانو څخه هېڅ يو دا ډول د فسحې اختر نه ؤ لمانځلى لكه څنگه چې د يوشيا پاچا، كاهنانو، لايوانو او د يهودا، اسراييلو او د اورشليم د خلكو له خوا ١٩ د يوشيا د پاچاهۍ په اتلسم كال ولمانځل شو.

د يوشيا مړينه

(دوهم پاچاهان ٢٣: ٢٨ - ٣٠)

٢٠ وروسته له دې چې يوشيا پاچا د خداى د كور دپاره دا ټول كارونه وكړل، د مصر پاچا نيكو د خپل لښكر سره كركميش ته چې د فرات د سيند په غاړه ؤ، راغى چې جنگ وكړي. يوشيا هڅه وكړه چې د هغه مخه ونيسي، ٢١ خو نيكو خپل استازي د دې پيغام سره يوشيا ته واستول: «اى د يهودا پاچا، كومه جگړه چې زه كوم هغه تا پورې هېڅ اړه نه لري. زه د دې دپاره نه يم راغلى چې ستا سره وجنگېرم بلكې د دې دپاره راغلى يم چې د خپلو دښمنانو سره وجنگېرم او خداى راته ويلي دي چې بېره وكړه. خداى زما پلوى دى، نو د هغه مخالفت مه كوه كه نه، نو هغه به تا تباه كړي.» ٢٢ خو يوشيا د جنگ اراده درلودله. يوشيا هغو خبرو ته غوږ ونه نيوه

چې خدای د نیکو پاچا په وسیله کولې، نو هغه خپله خبره بدله کړه
او هغې جگړې ته ورغی چې د مجدو په دره کې وه.

۲۳ یوشیا پاچا د جگړې په دوران کې د مصریانو په غشو ولگېده.

هغه خپلو خدمتگارانو ته حکم وکړ: «ما یوسی، زه سخت ټپي يم!»

۲۴ هغوی یوشیا د خپلې جنگي ګاډۍ څخه پورته کړ، هغه یې په

بله جنگي ګاډۍ کې چې هلته د هغه سره وه، واچاوه او اورشلیم ته

یې یووړ. هغه هلته مړ شو او په خپله پلارنۍ هدیره کې ښخ شو. د

یهودا او د اورشلیم ټولو خلکو د هغه په مړینې باندې ویر وکړ.

۲۵ ارمیا نبی د یوشیا پاچا دپاره د ویر سندرې ولیکلې. په

اسراییلو کې د نارینه او ښځینه سندرغاړو دپاره دا یو دود شو کله

چې د هغه دپاره ویر کوي نو دا سندرې دې ووايي. دا سندرې د ویر

د سندرو په کتاب کې لیکل شوي دي.

۲۶ د یوشیا د پاچاهۍ د دوران نورې پېښې او د هغه نېک کارونه

چې د څښتن د شریعت سره سم یې سرته رسولي (۲۷) او همدارنگه

د هغه کارونه د اول نه تر اخره پورې د اسراییلو او د یهودا د

پاچاهانو د تاریخ په کتاب کې لیکل شوي دي.

د یهودا پاچا یهوآحاز

(دوهم پاچاهان ۲۳: ۳۰ - ۳۵)

۳۶ (۱) د یهودا خلکو د یوشیا زوی یهوآحاز غوره کړ او هغه

یې په اورشلیم کې پاچا کړ. (۲) یهوآحاز درویشت کلن ؤ چې د

يهودا پاچا شو او درې مياشتې يې په اورشليم کې پاچاهي وکړه.
٣ د مصر پاچا نیکو هغه د تخت څخه لېرې کړ او د يهودا خلک
يې مجبور کړل چې هغه ته درې زره او څلور سوه کيلوگرامه سپين
زر او څلوردېرش کيلوگرامه سره زر باج ورکړي. ٤ نیکو د
يهوآحاز ورور الياقيم د يهودا او د اورشليم پاچا کړ او د هغه نوم يې
په يهوياقيم باندې بدل کړ. نیکو يهوآحاز مصر ته د اسير په توگه
يووړ.

د يهودا پاچا يهوياقيم

(دوهم پاچاهان ٢٣:٣٦ - ٢٤:٧)

٥ يهوياقيم پنځه ويشت کلن ؤ چې د يهودا پاچا شو او هغه په
اورشليم کې يوولس کاله پاچاهي وکړه. هغه د خپل څښتن خدای په
مقابل کې گناه وکړه. ٦ د بابل پاچا نبوکدنصر په يهودا باندې
حمله وکړه، يهوياقيم يې ونيوه او په زنځيرونو يې تړلی بابل ته يووړ.
٧ نبوکدنصر د څښتن د کور د خزاني يوه برخه يوړله او په خپلې
ماني کې يې چې په بابل کې وه، کېښودله. ٨ د يهوياقيم نور
کارونه او د کرکې وړ عملونه د اسراييلو او د يهودا د پاچاهانو د
تاريخ په کتاب کې ليکل شوي دي. بيا د هغه زوی يهوياکين د هغه په
ځای پاچا شو.

د يهودا پاچا يهوياکين

(دوهم پاچاهان ٢٤:٨ - ١٧)

٩ يهوياکين اتلس کلن ؤ چې د يهودا پاچا شو او هغه په اورشليم

کې درې میاشتي او لس ورځې پاچاهي وکړه. هغه د خښتن په مقابل کې گناه وکړه. (۱۰) کله چې پسرلی راغی، نبوکدنصر پاچا یهوياکين بابل ته د بندي په توگه یووړ او د خښتن د کور خزاني يې هم یوړلې. بیا نبوکدنصر د یهوياکين تره صدقيا د يهودا او د اورشلیم پاچا کړ.

د يهودا پاچا صدقيا

(دوهم پاچاهان ۲۴: ۱۸ - ۲۰ او ارمیا ۵۲: ۱ - ۳)

(۱۱) صدقيا یوویشتم کلن ؤ چې د يهودا پاچا شو او هغه یوولس کاله په اورشلیم کې پاچاهي وکړه. (۱۲) هغه د خښتن په مقابل کې گناه وکړه او د ارمیا نبي په وړاندې يې چې د خښتن خبرې يې کولې، عاجزي ونه بنودله.

د اورشلیم سقوط

(دوهم پاچاهان ۲۵: ۱ - ۲۱ او ارمیا ۵۲: ۳ - ۱۱)

(۱۳) نبوکدنصر پاچا صدقيا مجبور کړ چې د خدای په نوم قسم وڅوري چې ده ته وفادار پاتې شي، خو صدقيا د هغه په وړاندې سرکښي وکړه. هغه ډېر سرزوری سړی ؤ، توبه يې نه ویستله او د اسراییلو خښتن خدای ته يې رجوع نه کوله. (۱۴) برسېره پر دې د کاهنانو مشران او خلک د خپلو شاوخوا قومونو د لارې یعنی د بت پرستی په غوره کولو سره ډېر زیات بې وفا شول. په دې ډول هغوی هغه کور ناپاک کړ چې خښتن په خپله سپېڅلی گړځولی ؤ. (۱۵) خښتن د هغوی د نیکونو خدای د خپل قوم او کور سره خواخوږي درلوده، نو ځکه يې د خپلو نبیانو په وسیله په پرله پسې

توگه پیغامونه ورلپرل، (۱۶) خو هغوی د خدای په استازو باندې ملنډې وهلې، د هغه د خبرو سپکاوی یې وکړ او د هغه نبیانو پورې یې خندل تر هغې پورې چې د خښتن قهر په خپل قوم باندې دومره زیات شو چې د خلاصون بله لاره ورته پاتې نه وه.

(۱۷) نو خښتن د بابل پاچا ولپره چې په هغوی باندې حمله وکړي. پاچا د یهودا ځوانان حتی د خدای په کور کې ووژل. د بابل پاچا په هېچا رحم ونه کړ، نه په ځوان، نه په پیغلې، نه په سپین بریږي، نه په روغ نه په ناروغ. خدای هغوی ټول هغه ته په لاس ورکړل. (۱۸) د بابل پاچا د خدای کور، د خدای د کور خزانه او د پاچا او د هغه د درباریانو شتمني لوټ کړه او هرڅه یې بابل ته یووړل. (۱۹) د بابل عسکرو د خدای کور او د ښار ټولې مانې د قیمتي شیانو سره وسوځولې او د ښار دېوال یې راوغورځاوه. (۲۰) د بابل پاچا ټول ژوندي پاتې شوي خلک د اسیرانو په توگه بابل ته بوتلل، هلته هغوی د هغه او د هغه د زامنو سره د غلامانو په توگه خدمت کاوه، تر هغه وخته پورې چې د فارس پاچاهي رامنځته شوه. (۲۱) نو خښتن چې د ارمیا په وسیله څنگه پېشگوییې کړې وه هماغسې وشول: «اویا کاله به ځمکه خوشې او بې حاصله پرته وي، ترڅو هغه کلونه چې د اسراییلو خلکو په هغو کې د سبت قانون مات کړی ؤ، جبران شي.»

کوروش او د یهودیانو راستنېدل

(عزرا ۱: ۱-۴)

(۲۲) د فارس د پاچا کوروش د امپراتورۍ په اول کال هغه څه چې

څښتن د ارميا نبي په وسيله ويلى وو، هغه يې تر سره کړل. هغه
کوروش دې ته وهڅاوه چې دا لاندې حکم جاري کړي او هغه دې
په ليکلي ډول خپلې ټولې امپراتورۍ ته واستوي او په هرځای کې
دې په لوړ اواز سره ولوستل شي:

﴿ ۲۳ ﴾ «د پارس پاچا کوروش داسې وايي: د اسمانونو

څښتن خدای ماته د نړۍ ټولې پاچاهۍ راکړې دي او زه يې
ټاکلی يم چې د يهودا په اورشليم کې د هغه دپاره د عبادت
ځای جوړ کړم. اوس تاسو ټول چې د خدای د قوم څخه
يئ، کولای شئ چې خپل وطن ته ستانه شئ. ستاسو څښتن
خدای دې ستاسو سره مل وي.»